

HRVATSKI KNEZOWI ZRINSKI I FRANKOPANI

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE

ARHIV HRVATSKE

Zagreb 1971

POVIJESNI MUZEJ HRVATSKE
ARHIV HRVATSKE

Autori izložbe i kataloga:

Miljenko Pandžić, arhivist Arhiva Hrvatske
Milan Kruhek, kustos Povijesnog muzeja Hrvatske

Suradnici:

Bartol Zmajić, viši arhivist Arhiva Hrvatske
Greta Šurina, bibliotekar Povijesnog muzeja Hrvatske
Marijana Schneider, viši kustos Povijesnog muzeja Hrvatske
Marija Šercer, kustos Povijesnog muzeja Hrvatske
Martin Modrušan, arhivist Arhiva Hrvatske
Ivo Lentić, kustos Povijesnog muzeja Hrvatske
Šime Jurić, viši bibliotekar Nacionalne i sveučilišne knjižnjice
Hedviga Crha, fotograf Arhiva Hrvatske
Ljerka Krtelj, fotograf

Uvodna studija:

Josip Adamček, sveučilišni asistent

Likovna obrada izložbe:

Stipe Frankić, akademski kipar
Restauriranje eksponata: ing. Tatjana Ribkin

HRVATSKI KNEZOV ZRINSKI I FRANKOPANI

KATALOG IZLOŽBE

U POVODU 300-GODIŠNJICE POGIBIJE
PETRA ZRINSKOG I FRANA KRSTE FRANKOPANA
30. TRAVNJA 1671.

Zagreb 1971

Na prvoj strani omota:
Novi Zrin, grafika

Na posljednjoj strani omota:
Grbovi Zrinskih i Frankopana na bunaru u dvorištu grada Kraljevice

P R E D G O V O R

Arhiv Hrvatske i Povijesni muzej Hrvatske smatrali su svojom dužnošću da u povodu 300. obljetnice pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana upozore javnost na značenje i ulogu kneževskih rodova Zrinskih i Frankopana u hrvatskoj povijesti i kulturi. Ova izložba rezultat je nastojanja ovih dviju ustanova kojima je povjeren na čuvanje znatan dio naše nacionalne baštine.

Izložbi je zadatak da prikaže pomoću isprava, slikovnog materijala, muzejskih predmeta i knjiga feudalne atribute kneževskih obitelji Zrinskih i Frankopana i njihov razvoj. Posebna pažnja posvećena je posjedima tih velikaša koji su se protezali od Hrvatskog primorja do Međimurja i po kojima su se dizali deseci i deseci utvrđenih gradova kao sigurna skloništa protiv neprijatelja i središta kulturnog života. Udio pojedinih članova tih obitelji u hrvatskoj kulturi, a naročito književnosti bio je znatan, a njihova kulturna razina i životni stil potpuno ravni životu na dvorovima onog vremena u drugim evropskim zemljama. Prikazan je i tok urote protiv Habsburgovca, cara i kralja Leopolda I koja je tragično završila smaknućem njenih vođa Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana 30. travnja 1671. u Bečkom Novom Mjestu, kao i zapljena njihovih imanja.

Zamolili smo Sveučilišnog asistenta Josipa Adamčeka da povijest knezova Zrinskih i Frankopana i njihove bune u obliku uvodne studije napiše za ovaj katalog, pa je ona vrijedna dopuna same izložbe.

Osim građe Arhiva SR Hrvatske i Povijesnog muzeja Hrvatske brojne ustanove i pojedinci odazvali su se našoj molbi da posudbom predmeta raznih vrsta upotpune ovu izložbu. To su:

Gradske zbirke (Arhiv i Muzej) u Bečkom Novom Mjestu (Austrija)
Nadbiskupski ordinarijat, Zagreb
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb
Franjevački samostan na Trsatu, Rijeka
Obitelj Sporčić, Zagreb
Obitelj Barac, Zagreb
Obitelj Hrčić, Zagreb
Obitelj dra Ivana Meixnera, Zagreb

Razumljivo je da ovakva izložba, uz sva nastojanja, ne može biti potpuna i ne može iznijeti ni svu građu, ni sav razvoj ni sve probleme povijesne obradbe ovako široke teme kakvu predstavljaju ova dva kneževska roda i njihovo značenje u hrvatskoj povijesti. Ako ona pobudi zanimanje javnosti za razdoblje hrvatske povijesti od XII do XVII stoljeća koje u velikoj mjeri ispunjaju kneževski rodovi Zrinskih i Frankopana i ako potakne stručnjake na šira i dublja znanstvena istraživanja, ispunila je zadatak koji su joj organizatori postavili.

Ovom zajedničkom nastojanju pridružilo se i poduzeće Vinoprodukt import-export, koje je materijalnim doprinosom pomoglo ostvarenje ove izložbe.

Zahvaljujemo svim ustanovama i svim pojedincima koji su svojim doprinosom upotpunili sadržaj ove izložbe.

Povijesni muzej Hrvatske
Arhiv Hrvatske

ZRINSKO-FRANKOPANSKA ZAVJERA (1664—1671)

Zavjera hrvatskih velikaša Nikole i Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana protiv bečkog dvora ide u red najvažnijih događaja u starijoj hrvatskoj povijesti. Ta je urota imala obilježja borbe protiv tuđinske vlasti. Njen je slom s obzirom na ulogu Zrinskih i Frankopana imao dublji utjecaj i na dalji razvoj Hrvatske.

Postanak zavjere hrvatskih i ugarskih velikaša uklapa se u veoma široke okvire borbe protiv apsolutizma. Habsburgovci su još početkom XVII stoljeća, nakon bjelogorske bitke, u svim zemljama zapadnog dijela Monarhije uspjeli uspostaviti apsolutističku vladavinu. Jedino je ugarsko i hrvatsko plemstvo i dalje ljubomorno čuvalo svoje staleške privilegije i sabore koji su ograničavali vlast Habsburgovaca kao kraljeva Ugarske i Hrvatske.

U doba Leopolda I (1657—1705) ojačale su tendencije da se apsolutistički oblik vladavine uvede i u zemlje krune sv. Stjepana — u Ugarsku i Hrvatsku. Plemstvo tih zemalja energično se suprotstavilo tim nastojanjima. Činilo je to, dakako, zbog svojih staleških interesa, ali su se ti interesi podudarali sa širim interesima naroda.

Apsolutizam je inače u mnogim zemljama imao progresivnu ulogu, jer je centralizacijom političke vlasti ujedinjavao nacionalni teritorij, poticao razvoj privrede i prosvjete, stvarao uvjete za razvoj građanske klase itd.

Uloga apsolutizma u mnogonacionalnim zemljama bila je međutim drugačija. Dokidanje staleške autonomije Hrvatske značilo bi ujedno dokidanje i onih političkih okvira u kojima se razvijao hrvatski narod. Posljedice uvođenja bečkog apsolutizma bile bi tako za Hrvatsku krajnje negativne.

Sukob s apsolutističkom politikom dvora izbio je u Hrvatskoj najprije zbog Vojne krajine.

Hrvatsko se plemstvo još od kraja XVI stoljeća suprotstavljalo nastojanjima bečkog dvora da se Vojna krajina odvoji od Hrvatske. Hrvatski je sabor stalno zahtijevao da se na oficirske položaje u Krajini postavljaju samo domaći ljudi. Dvor je te zahtjeve ignorirao.

Poslije naseljavanja Vlaha Vojna krajina se u prvoj polovici XVII stoljeća postepeno pretvara u zaseban teritorij odvojen od Hrvatske i

podvrgnut Dvorskom ratnom vijeću. Važnije vojničke položaje u Krajinu — osim u tzv. Banskoj krajini — držali su Nijemci. Hrvatsko je plemstvo duboko zamrzilo njemačke oficire — te »cifrake« i »žabare«, a preko njih i sve što je bilo njemačko.

Najžešći sukob između bečkog dvora i ugarsko-hrvatskih velikaša izbio je u pitanju politike prema Turskoj.

Bečki dvor nije pokazivao življi interes za aktivnu politiku na istoku. Zauzeti dinastičkim borbama na zapadu na dvoru su smatrali da bioslobođenje ugarskih i hrvatskih zemalja ispod turske vlasti išlo u prilog nezadovoljnim ugarskim i hrvatskim velikašima, da bi zapravo ojačalo bazu njihova separatizma.

Konkretan povod zrinško-frankopanskoj zavjeri bio je tok i ishod velikog turskog rata (1663—1664) koji je car Leopold morao povesti zbog političkih zapleta u Erdelju.

Hrvatsko je plemstvo početak tog rata oduševljeno pozdravilo smatrajući da je došao čas za oslobađanje hrvatskih zemalja ispod turske vlasti. S jednakim je oduševljenjem rat dočekan i u Ugarskoj.

Odmah na početku istakao se knez Nikola Zrinski, od 1647. hrvatski ban. On je u borbu za oslobađanje ulagao veliku energiju i svoj općenito priznat vojnički talent. Zrinski su 1660. sagradili utvrdu Novi Zrin koja je branila Međimurje i postala važna baza u ratu 1663—1664. godine.

Glavnom carskom vojskom zapovijedao je general Rajmund Montecuccoli. Njegova se vojska u Ugarskoj borila veoma mlitavo, što je još više isticalo pobjede i borbenost braće Zrinskih u Hrvatskoj.

Ban Nikola se početkom 1664. proslavio svojom zimskom vojnom. Dok je Montecuccoli uzimao, on je s oko 25.000 ljudi prodro duboko na turski teritorij, zauzeo nekoliko tvrđava i spalio čuveni turski most na Dravi kod Osijeka.

U ratu se istakao i Petar Zrinski. On je s Franom Krstom Frankopanom 16. listopada 1663. kod Jurjevih Stijena nedaleko od Otočca u Lici porazio veliku tursku vojsku koja je provalila iz Bosne. O toj je bitci jedan njen sudionik zapisao: »i Turke naši sikli (su), tja do turskih straž, do grada Ternovca, i je boj bil od zore do dvih ur popoldan, je ostalo Turak kako snopja, da su vse na blizom mertvi ležali na jedno četiri milje na dugo, na tuliko da sami Turci povidaju, da ih je više dve jezere mertvih, a živi smo uhitili prez onih koi su zatajani 225 koje sam ja vse sam broil...«

Glasovi o ratnim uspjesima braće Zrinskih promijeli su se po čitavoj Evropi, ali su istodobno izazvali zavist carskih generala. Knez Nikola se u ljeto 1664. otvoreno sukobio s Montecuccolijem koji mu nije htio priteći u pomoć, kad je glavna turska vojska napala Novi Zrin.

Tako je još u toku rata 1663—1664. izbio sukob između Zrinskih i carskih generala. Ali stvarni povod uroti bio je ipak kraj i ishod toga rata.

Glavna turska vojska doživjela je 1. kolovoza 1664. poraz u bici Monoštora (Sv. Gotharda) na rijeci Raabi. Svi su tada očekivali da

će carska vojska iskoristiti povoljne okolnosti i započeti napredovanje. Ali do toga nije došlo. Bečki dvor je s Turcima 11. kolovoza 1664. u Vašvaru potajno utanačio dvadesetogodišnji mir kojim su u, uz neke manje promjene u prilog Turaka, priznate postojeće granice.

Vašvarski je mir izazvao val ogorčenja u Hrvatskoj i Ugarskoj. Plemstvo je općenito držalo da je dvor odgovoran za sramotan ishod rata, za neostvarene nade u oslobađanje. Fran Krsto Frankopan je npr. u jednom memorandumu optužio dvor što rat nije završio oslobađanjem Beograda i Bosne. Prema tom memorandumu, ban Nikola Zrinski se spremao provaliti u Bosnu gdje je u dogovoru s njim trebala izbiti buna protiv turske vlasti. Dvor je to osujetio zaključenjem vašvarskog mira.

Upravo je neslavni završetak rata 1663—1664. godine bio glavni poticaj još otprije nezadovoljnim hrvatskim i ugarskim velikašima da započnu smišljenije stvarati planove o zbacivanju Habsburgovaca s prijestolja.

Na čelo zavjerenika u Hrvatskoj stali su grofovi Nikola i Petar Zrinski. Zavjeri se kasnije pridružio i Petrov šurjak grof Fran Krsto Frankopan. Zavjerenike u Ugarskoj predvodili su palatin Franjo Vesselény i ostrogonski nadbiskup Djuro Lippay, a nakon njihove smrti sudac kraljevske kurije Franjo Nadasy i zet Petra Zrinskog Franjo Rakoczy.

Zrinski i Frankopani su u XVII stoljeću bili najmoćniji hrvatski velikaši. U povijesti njihovih obitelji odražavala se povijest čitavog hrvatskog plemstva. Frankopani su doduše — u duhu vremena — pokušavali svoju genealogiju povezati s rimskim Frangipanima, a Zrinski čak sa starim rimskim Sulpicijima. Ali njihov se život ipak odvijao u okvirima stoljetnih domaćih obiteljskih tradicija.

Zrinski su potjecali od bibrirskih knezova Šubića. Njih je kralj Ludovik I naselio 1347, nakon sloma njihove moći u južnoj Hrvatskoj, u pounjski grad Zrin. Prema novom posjedu ti su Šubići svoje ime promijenili u ime Zrinski (de Zrinio). U novoj postojbini nisu se gotovo 150 godina ničim isticali. Dobar dio XV stoljeća njihova je obiteljska povijest ispunjena sitnim sukobima sa susjednim feudalcima i sukobima unutar obitelji.

Uspon te obitelji u novoj postojbini započeo je u drugoj polovici XV stoljeća. Po svemu se čini da je bio povezan s otvaranjem rudnika željeza i zlata u Gvozdanskom. God. 1463. Zrinski su dobili privilegij da te rudnike mogu slobodno iskorištavati. Istodobno su znatno proširili i svoje feude. Osim Zrina, u Pounju su stekli još vlastelinstva Pedalj, Gvozdansko, Pastuški grad, Završki grad, Stupnički grad, Lišnicu, Semidraž, Dobrljin, Jamnički i Podmilanski grad. Godine 1488. na posjedima tih vlastelinskih gradova bilo je oko 90, a potkraj XV stoljeća gotovo 150 sela. Grad Zrin je sve do 1546. godine bio glavno središte obitelji.

Pravi uspon Zrinskih započeo je tek u XVI stoljeću stjecanjem većih posjeda izvan Pounja. Godine 1531. oni su naslijedili svog rođaka bana Ivana Karlovića. Tada su u njihov posjed došla vlastelinstva Medvedgrad, Lukavec s Turopoljem, Rakovec, Vrbovec, Mutnica, Krupa i Novi preko Une. Nekako u isto vrijeme uzeli su u trajan zakup posjede vranskog priorata među kojima su se isticala velika vlastelinstva Božjakovina, Pakrac i Kostajnica.

Na politiku Zrinskih u tom razdoblju utjecao je položaj i raspored njihovih posjeda. Kad se poslije pada Jajca 1527. nad njihove posjede nadvila turska opasnost, bili su prisiljeni da se politički opredijele prema građanskom ratu u Hrvatskoj i Slavoniji, prema Habsburgovcima i napose prema Turcima. Dugo su se kolebali između Zapolje i Ferdinanda Habsburgovca. Pregovarali su s Turcima, pa su se čak obvezali da će im plaćati godišnji danak i propuštati ih preko svojih imanja. Kod njih je našao utočište i bjegunac iz Ferdinandovih tamnica Ivan Katzianer koji je aktivno radio oko sporazuma hrvatskog plemstva s Turcima i pristašama Zapolje.

Kad su braća Nikola i Ivan Zrinski u ljeto 1539. u Kostajnici umorili Katzianera, bilo je to odlučno opredjeljivanje i zaokret u njihovoj politici. Zrinski su se tada uvrstili u red hrvatskih velikaša koji su vodili aktivnu borbu protiv Turaka. Aktivna borba protiv Turaka bila je otada konstantna crta njihove politike kroz čitavo XVI i XVII stoljeće. Pisac obiteljske povijesti Zrinskih mogao je uoči urote zabilježiti pedesetak većih vojnih akcija koje su pojedini članovi obitelji vodili protiv Turaka. U toj se politici, dakako, očitovao i njihov privatni interes, težnja da oslobode svoje posjede koje su Turci zauzeli ili da ih odbace od onih posjeda koje su ugrožavali, ali je takva politika istodobno bila u interesu cjelokupnog hrvatskog plemstva i naroda. Ponovno ujedinjavanje hrvatskih zemalja moglo se ostvariti jedino protjerivanjem Turaka iz osvojenih krajeva.

Prvi istaknuti predstavnik te politike bio je Nikola Zrinski Sigetski, hrvatski ban 1542—1556. i sigetski kapetan 1561—1566. godine. U njegovu je doba obitelj stekla nova velika imanja. On je 1546. kao naknadu za uzdržavanje kraljevske vojske dobio veliko međimursko vlastelinstvo s Čakovcem. To je vlastelinstvo odmah postalo okosnica moći i bogatstva Zrinskih, a Čakovec njihovo novo sjedište.

Od 1544. do 1577. Zrinski su stekli još i goleme posjede Stjepana Frankopana Ozaljskog, posljednjeg predstavnika ozaljske grane Frankopana. Preuzimanjem tih posjeda vlast se Zrinskih proširila u Pokuplje, Gorski kotar i u Hrvatsko primorje. U isto doba stekli su i nekoliko posjeda u Ugarskoj.

I obitelj knezova Frankopana imala je višestoljetnu tradiciju. Njihovi su se posjedi nalazili između Kupe, Une, Zrmanje i mora. Najveću moć obitelj je postigla u prvoj polovici XV stoljeća. Kad se 1449. podi-

jelila na osam loza, započele su međusobne borbe oko nasljedstva koje su oslabile sve grane obitelji. Izraziti znak slabljenja Frankopana bio je gubitak grada Senja 1469. godine. Obitelj je postepeno izumirala. U prvoj polovici XVI stoljeća živjele su još samo četiri loze, a u XVII stoljeću jedna — loza Frankopana Tržačkih (knezovi Cetinski izumrli su 1543, Slunjski 1572. i Ozaljski 1577).

Frankopani Tržački posjedovali su u XVII stoljeću vlastelinstva Novi Vinodolski, Novigrad na Dobri, te Bosiljevo, Severin i Zvečaj. Karlovački general Vuk Krsto Frankopan unaprijedio je gospodarstvo tih vlastelinstava, pa su Frankopani i dalje bili krupni magnati u Hrvatskoj.

Koncentracija golemih materijalnih sredstava u rukama Zrinskih i Frankopana nije bila negativna pojava. Ta su imanja sačinjavala materijalnu podlogu njihove politike i zapravo činila realnom njihovu borbu za samostalnost Hrvatske.

Zrinsko-frankopanska imanja protezala su se poput neke poluge preeko čitave Hrvatske, od rijeke Mure do Jadranskog mora. Ta su imanja doista i bila poluga koja je povezivala hrvatske zemlje. Dolazak Zrinskih u Čakovec povezao je Međimurje s Hrvatskom. Na drugoj strani, Zrinski su u burnim zbivanjima na Jadranu uspjeli očuvati svoju vlast u Hrvatskom primorju. Time su zapravo očuvali izlaz Hrvatske na more.

Zrinski i Frankopani su preko svojih luka u Bakru, Novom i Kraljevici razvili veoma živu trgovinu. I ta je trgovina utjecala na određeni način na povezivanje hrvatskih zemalja, iako je imala i negativni utjecaj na razvoj građanstva.

Braća Nikola i Petar Zrinski skovali su plan o savezu zavjerenika s Francuskom. Vjerovali su da će se oslobođenje Hrvatske i Ugarske moći ostvariti u z pomoć francuskog kralja Luja XIV.

Francuska je diplomacija tada doista nastojala oslabiti Habsburgovce, jer je Luj XIV na račun namjeravao proširiti francuske granice do ušća rijeke Rajne (Belgija, španjolske grane Habsburgovaca, Nizozemska).

Francuski su diplomati pažljivo pratili razvoj prilika u Habsburškoj monarhiji, spremni da podupru sve ono što će oslabiti položaj cara Leopolda I.

Zrinski su prve kontakte s Francuzima uspostavili za vrijeme rata 1663—1664. godine. Ban Nikola je tada upoznao više francuskih visokih oficira, među njima i markiza Guitryja koji mu je iznio ideju o izboru Luja XIV za ugarsko-hrvatskog kralja. Sam je Luj XIV za vrijeme ratne kampanje 1664. poslao banu Nikoli laskavo pismo i 10.000 talira.

Prve zavjereničke kontakte s Francuzima poduzeo je Petar Zrinski. On je 12. svbinja 1664. preko baruna Reifenberga ponudio francuskom

kralju sklapanje tajnog saveza, a u rujnu je u Veneciju poslao svoju suprugu Katarinu radi konkretnih pregovora s tamošnjim francuskim poslanikom biskupom Petrom Bonzyjem.

Zrinski su za vrijeme tih pregovora tražili vojničku i novčanu pomoć, a za uzvrat su obećali da će Luj XIV biti izabran za ugarsko-hrvatskog kralja. Svrgavanje Habsburgovaca povezali su s politikom Leopolda prema Turskoj. Namjeravali su, naime, kad prime pomoć, prvo obnoviti rat protiv Turske, a zatim u toku rata pridobiti plemstvo da svrgne Leopolda i izabere novoga kralja.

Iako je ban Nikola za vrijeme pregovora s Francuzima u Veneciji stajao po strani, nema sumnje da je upravo on bio središnja ličnost čitave zavjere. On je stupio u dodir s nezadovoljnim velikašima u Mađarskoj koje su predvodili palatin Franjo Wesseleny i ostrogonski nadbiskup Djuro Lippay. Istodobno je posredstvom svojih povjerenika Stjepana Vitnyedyja i Nikole Bethlena uspostavio vezu i s francuskim poslanikom u Beču Gremonvilleom.

Kad je ban Nikola Zrinski 18. studenoga 1664. poginuo izranjen od nastrijeljena vepra za vrijeme lova u Kuršanečkom lugu u Međimurju, zavjerenici su izgubili najsposobnijeg čovjeka. Tragična smrt hrvatskog bana odjeknula je po čitavoj Evropi kao smrt istaknutog političara i vojskovođe koji je svoj život posvetio borbi za oslobođenje od Turaka. Njegova je pogibija za stanovito vrijeme omela i svu aktivnost na realizaciji zavjereničkih planova.

Zavjerenička aktivnost koja se počela obnavljati nakon smrti kneza Nikole Zrinskog više nije imala jedinstveni plan. Iako su ugarski velikaši nadbiskup Lippay i palatin Wesseleny uspostavili dodir s francuskim poslanikom Gremonvilleom, među njima je prevladavalo mišljenje da preko Erdelja treba tražiti oslonac u Turskoj. Smrt nadbiskupa Lippayja početkom 1666. samo je pojačala tu orijentaciju.

Knez Petar Zrinski, koji je 24. siječnja 1665. imenovan hrvatskim banom, i dalje je nastojao oko sklapanja tajnog ugovora s Francuzima. Uspostavio je u Beču dodir s poslanikom Gremonvilleom i ponovno ponudio Luju XIV ugarsko-hrvatsku krunu, ako potpomogne zbacivanje Habsburgovaca.

Novi hrvatski ban Petar Zrinski sastao se u proljeće 1666, prilikom udaje svoje kćeri Jelene za mađarskog velikaša Franju Rakoczyja, u Stubičkim Toplicama (u Moravskoj) s najistaknutijim zavjerenicima iz sjeverne Ugarske. Između palatina Wesselenyja i bana sklopljen je tom prilikom pismeni sporazum o međusobnoj pomoći. Ban je dobio punomoć da i u ime mađarskih zavjerenika pregovara s Francuzima. Nakon tog sporazuma sastavio je po njegovoj uputi šopronjski odvjetnik Vitnyedy projekt o obnavljanju nezavisne ugarsko-hrvatske kraljevine uz pomoć Francuza. Zavjerenici su tražili 100.000 talira za organiziranje vojske od oko 40.000 vojnika s kojom će podići ustanak protiv kralja Leopolda. Kao protuuslugu za tu pomoć bili su spremni izabrati kraljem nekog francuskog kandidata.

Glavni zavjerenici u Ugarskoj koji su se prozvali »interesati« nisu mnogo očekivali od Francuza, pa su započeli tajne pregovore s Turcima. Doduše, njihovi izaslanici u Carigradu nisu ništa postigli. Turci nisu bili voljni potpomoći zavjeru koja bi mogla dovesti do novog rata s Habsburgovcima. Među zavjerenicima su se tako razvijale nejedinstvene koncepcije o načinu zbacivanja Leopolda. Pokraj toga, sudac kraljevske kurije Franjo Nadasdy prišao je zavjerenicima s neiskrenim namjerama. Namjeravao je proniknuti u zavjereničke planove i zatim ih u pogodnom trenutku odati dvoru.

Glavnu riječ u pregovorima s francuskim poslanikom Gremonvilleom imao je ban Petar Zrinski. On se s njim 1665—1668. nekoliko puta sretao i podnosio mu projekte o dizanju ustanka. Francuski je dvor urotnicima davao slatkorječiva obećanja, ali nikako nije slao konkretnu pomoć koju su ustanici tražili kao uvjet za početak oružane akcije. Tek se u novije doba saznalo koliko je odnos Francuza prema urotnicima bio neiskren. Luj XIV je potajno poticao nezadovoljstvo u Hrvatskoj i Ugarskoj, ali je istodobno tražio putove da se sporazumi s carem Leopoldom o spornoj španjolskoj baštini. Kad je na početku 1668. između Luja XIV i Leopolda potpisan tajni sporazum o podjeli nasljedstva španjolske loze Habsburgovaca, francuski je dvor poslaniku Gremonvilleu dao uputu da prekine dodire s urotnicima. On je polovicom 1668. Petru Zrinskom otvoreno saopćio da se od Francuske više ne treba nadati nikakvoj pomoći i podršci. Tako je propao plan o stvaranju samostalne hrvatsko-ugarske države pod francuskom zaštitom.

Nakon neuspjeha pregovora s Francuzima i Poljacima Petru Zrinskom nije preostalo ništa drugo nego da poput ugarskih velikaša pokuša zatražiti pomoć od Turaka. Tada je u zavjeri već aktivno sudjelovao i njegov šurjak knez Fran Krsto Frankopan.

U studenom 1669. otišao je u Tursku kapetan Franjo Bukovački. On je u ime bana Petra Zrinskog ponudio turskom sultanu vrhovnu vlast nad Hrvatskom i Ugarskom. Sultan se trebao hatišerifom obvezati da će vojskom pomoći ustanak, poštivati postojeći poredak u tim zemljama i da će Petra Zrinskog i njegove nasljednike priznati vladarima Hrvatske i Ugarske. Te bi zemlje zatim u znak podložništva sultanu plaćale godišnje 12.000 talira. Prema tim prijedlozima Hrvatska i Ugarska trebale su poput Erdelja postati turske vazalne kneževine.

Prvi dojmovi s primanja na Porti naveli su kapetana Bukovačkog da izvijesti bana o uspjehu svoje misije. Na Porti međutim nisu zauzeli određeni stav prema podnesenim prijedlozima. Bukovački se vratio bez određenog odgovora na turskoj vojnoj pomoći. Njegov je izvještaj ipak presudno utjecao na zavjerenike, jer su u ožujku 1670. započeli otvorene pripreme za oružani ustanak.

Frankopan je očekivao da će svaki čas doći Turci (da »kape s čalmani pomešamo«). Radovao se da će tada frcati »krilaki«, tj. šeširi njemačkih oficira, o kojima se on izražavao krajnje prezrivo.

I Petar Zrinski je vjerovao da je »došao čas«. 10. ožujka 1670. pisao je svom zetu Franja Rakoczyju da je s Turcima sve uređeno i molio da hitno pošalje 50.000—100.000 forinti za financiranje ustanka.

Zavjerenici nisu znali da je bečki dvor već više godina pratio svaki njihov korak. Bečki su agenti još 1667. saznali o kontaktima ugarskih zavjerenika s Portom. Istodobno je neke njihove planove prijavio dvoru i novi ostrogonski nadbiskup Juraj Szelepcsény, a udovica palatina Vesselenyja Marija Sechy prodala je carevim agentima urotničke tajne spise. Beč je preko svojih agenata o misiji Bukovačkog saznao više nego ban Zrinski. Na dvoru su, međutim, odlučili da ne žure s hapšenjem. Car je želio da se zavjerenici što više kompromitiraju, pa da ih tada »udari po prstima tako da im frcaju glave«.

U ožujku 1670. započela je posljednja i najvažnija faza zrinško-frankopanske zavjere. Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan počeli su otvorenu akciju za dizanje ustanka protiv bečkog dvora.

Petar Zrinski je naredio župnicima na svojim posjedima da pozovu na oružje i kmetove. Obećao je svima koji mu se pridruže na konju oslobođenje od podavanja i tlake.

Sredinom ožujka poveo je knez Krsto Frankopan iz Međimurja četu konjanika da zauzme najvažnije strateške položaje u Hrvatskoj. Na njegovu stranu stali građani Varaždina. Frankopan je zatim zauzeo Zagreb gdje je buna također imala dosta pristaša.

Frankopan je 24. ožujka u Brezovici održao zbor plemstva na kojem je opširno objasnio razloge dizanja ustanka i sklapanja saveza s Turskom.

Istodobno su na organiziranju bune i pridobivanju vojske u Banskog krajini radili banovi kapetani Ladislav Černkoci, Franjo Berislavić, Gašpar Čolnić, Juraj Gotal, Stjepan Gereci, Juraj Malenić, Baltazar Pogledić i Ivan Kamenjan.

U Vinodolu i na Ozlju ustanak su pripremali Orfeo Frankopan i kapetan Franjo Frankulin. Oni su s tih posjeda okupili »muške glave, ki su stari 12 i više« godina, ali se čini da ta vojska nije bila niti sposobna niti spremna za borbu.

Nedovoljna vojnička spremnost ustanika pokazalo se već u prvom sukobu. Karlovački general Herberstein raspršio je 28. ožujka u Pokuplju jedinicu kneza Frankopana i time osujetio sve dalje pripreme za ustanak u Banskoj krajini.

Pokraj toga, Petar Zrinski i Krsto Frankopan nisu bili dovoljno odlučni. Nisu zapravo vjerovali da se oslobođenje može postići vlastitim snagama Hrvatske. Započeli su oružanu akciju bez temeljitih priprema pouzdavajući se u tursku pomoć. Kako ta pomoć nije nikako stizala, oni su sve više gubili samopouzdanje.

U vrijeme najintenzivnijih priprema za ustanak ban je ponudio caru izmirenje. Pri tom je želio ostvariti barem dio svog programa. Car

se trebao obvezati da će poduzeti djelotvorne mjere za obranu, podijeliti vojne položaje domaćem plemstvu i proglasiti opću amnestiju. Za sebe je zatražio varaždinski generalat i više drugih vojnih i civilnih položaja.

U Beču su odlučili da se prema zavjerenicima i dalje drže dvolično. Car je obećao Zrinskom milost, ali to je bilo u skladu sa zaključkom njegovih ministara: »Neka milost bude samo zamka.«

Početkom travnja postalo je jasno da od Turaka neće doći nikakva pomoć i da ustanak nije uspio. Sada su Petar Zrinski i Krsto Frankopan potpuno klonuli duhom. Vjerujući u obećanja o kraljevoj milosti otišli su u Beč da se ondje opravdaju, iako su već bili javno proglašeni rebelima. Leopold je 29. ožujka 1670. razaslao proglas kojim se Petar Zrinski lišava banske časti i poskribirao kao izdajnik, jer je **»nevernik postal naše korune, protiv njoj puntarskim zakonom podignul se, pod svoju oblast kraljevstvo naše horvatsko i slavonsko i dalmatinsko i bližnje naše orsage podegnati kanil, verne naše pod svoje čaralne i neverne ruke obrnuti skušal«.**

Dvor je prevario hrvatske buntovnike. Knezovi Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan u Beču su uhapšeni i zatim bačeni u tamnicu u Wiener-Neustadtu (Bečkom Novom Mestu). Istraga o njihovoj krivici trajala je čitavu godinu, iako je još prije njihova hapšenja bilo odlučeno da ih se pogubi. Smrtna kazna objavljena je 28. travnja, a krvnik je 30. travnja 1671. odrubio glave prvo knezu Petru Zrinskom, a zatim i knezu Franu Krsti Frankopan.

Jednaka je sudbina zadesila i druge kolovođe zavjere. U Beču je pogubljen grof Franjo Nadasdy, a u Grazu grof Erasmo Tattenbach, poglavar Štajerske, koji se zavjeri pridružio nešto kasnije.

Carski su vijećnici još 1670. savjetovali da se Zrinski i Frankopan unište i zbog toga što će car zapaljenom njihovih posjeda dobiti dosta sredstava za isplatu vojske i otplatu svojih dugova. Tako se kod njihova uništavanja računalo i s njihovom imovinom.

Službena konfiskacija zrinško-frankopanskih posjeda, koje je prvo oplijenila carska vojska, provedena je u ljeto 1670, prije završetka sudskog procesa protiv urotnika. Tom je konfiskacijom kralj postao najbogatiji vlastelin u Hrvatskoj.

Zapljena zrinško-frankopanskih posjeda imala je duboke posljedice za društveno-politički razvoj Hrvatske. Konfiskacija nije značila samo zamjenu jednog vlastelina drugim. Kmetovima je, doduše, moglo biti svejedno da li ih izrabljuje Zrinski ili kralj. Čini se, međutim, da se na nekim vlastilinstvima feudalna eksploatacija pojačala, tako da je i njima pod novim gospodarom bilo teže. O tome govore gibanja u prilog Zrinskih na pokupskim posjedima, tužbe međimurskih kmetova protiv administratora Grgura Pavešića i zatim dugotrajni sporovi Bakrana s vinodolskim upraviteljem Kodermanom.

No, društveno-političke i gospodarske se posljedice urote na tom pitanju uopće ne iscrpljuju. Propast Zrinskih i Frankopana nameće šire probleme feudalne akumulacije i općenito pitanje uloge tih velikaša u razvoju hrvatskog naroda.

Naime, s povijesnog stajališta nije nevažno pitanje da li su hrvatske kmetove eksploatirali domaći ili strani feudanci. Zrinski i Frankopani su kao feudanci od svojih kmetova akumulirali golema sredstva, ali su za svoj raskošan kneževski život trošili samo njihov dio. Drugim su dijelom financirali svoju politiku, feudalnu kulturu, utemeljivali samostane, gradili dvorce itd. Čitav aparat feudalne uprave na njihovim je posjedima npr. govorio i vodio administraciju hrvatskim jezikom, tako da su oni znatan dio sredstava dobivenih feudalnim izrabljivanjem ulagali u pothvate trajne vrijednosti za pismenost i kulturu Hrvatske. Sve je to, dakako, bilo u okvirima feudalnog poretka.

Poslije konfiskacije njihovih imanja situacija se iz temelja mijenja. Administrator Grgur Pavešić je od 1673. do 1679. vodio točne račune o prihodima i rashodima konfisciranih posjeda. Iz tih se računa vidi da je samo u toku šest godina sa zrinško-frankopanskih posjeda predano Ugarskoj kraljevskoj komori oko 135.000 forinti čistog prihoda. Od te je sume jedino 19.000 forinti isplaćeno kreditorima Zrinskih u Hrvatskoj. Vladar je s urotničkih posjeda primao godišnje oko 22.500 forinti. Istodobno je cjelokupni porez u Hrvatskoj iznosio samo 10—15.000 forinti godišnje. Feudalna renta bivših zrinško-frankopanskih imanja postala je glavna stavka u prihodima Ugarske kraljevske komore.

Istina, ta se stavka postepeno smanjivala zbog rasprodaje konfisciranih dobara. Ali je i rasprodaja donosila kraljevskoj blagajni krupne svote. U prvih deset godina (1670—1680) Ugarska je komora od prodaje i zalaganja dijela tih dobara primila daljih 90.000 forinti.

Sve u svemu, nakon propasti Zrinskih i Frankopana iz Hrvatske su počela otjecati golema materijalna sredstva. Komora je, po svemu se čini, racionalizirala eksploataciju zaplijenjenih dobara, tako da su njeni prihodi bili veći od onih koje su akumulirali Zrinski i Frankopani. Izvlačenje tih prihoda bilo je dvostruka eksploatacija: i kmetova kao eksploatirane klase i Hrvatske kao feudalne države.

Sve to znači da se sredstvima hrvatskih kmetova više nisu pjevale pjesme samo na hrvatskom, već i na njemačkom i mađarskom jeziku, da su se s pomoću njih tamo gradili dvorci, stvarale biblioteke i vodila politika.

Propast Zrinskih i Frankopana otvorila je vrata prodoru bečkog apsolutizma u Hrvatsku. Težište borbe protiv apsolutističkih tendencija Habsburgovaca preneseno je nakon toga u Ugarsku. Hrvatsko je plemstvo u tim okolnostima uspjelo očuvati političku autonomiju Hrvatske, ali više nikada nije imalo materijalne uvjete da povede borbu za njenu punu samostalnost. Ti su uvjeti propali zajedno sa Zrinskima.

Josip Adamček

K A T A L O G

KRATICE UPOTREBLJAVANE U KATALOGU:

AH — Arhiv Hrvatske

PMH — Povijesni muzej Hrvatske

NSB — Nacionalna i sveučilišna biblioteka

BZ — Knjižnica Zrinskih u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu

GRBOVI OBITELJI ZRINSKIH I FRANKOPANA

1. Zvijezda u gornjem polju štita prvotni je grb knezova Krčkih. Za vrijeme Nikole Frankopana IV (1394—1432) knezovi Krčki mijenjaju svoje ime i svoj grb. Nazivlju se imenom Frankopani, smatrajući se potomcima stare rimske plemićke obitelji — Frangipani, a uz svoj stari grb počinju upotrebljavati i grb spomenute rimske obitelji, u kojem su prikazana u štitu dva lava kako lome kruh. Tu promjenu potvrdio je Nikoli IV 1430. i sam papa Martin V.
2. Grb Frankopana (dva lava lome kruh) u upotrebi je nakon Nikole IV sve do propasti obitelji. Uz taj grb u ranijem vremenu pojavljuje se još vrlo često i stari grb knezova Krčkih (zvijezda u štitu),
 - 2a). Frankopanski grb — »duo leones panem frangentes« — u kasnijem vremenu je mnogo češće u upotrebi nego raniji grb knezova Krčkih. Grb je izrađen u kamenu i izložen u lapidariju muzeja. Vidi: M. Valentić, Kameni spomenici Hrvatske od 13. do 19. stoljeća, kat. br. 93. PMH, inv. br. 6813.
3. Drevni grb knezova Bribirskih — plemena Šubić (orlovsko krilo u štitu) upotrebljava kasnije i bribirska grana Šubića, knezovi Zrinski, koji dolaze u sjevernu Hrvatsku 1347. zamijenivši svoj grad Ostrovcu za grad Zrin.
4. Starom grbu Šubićeva roda, knezovi Zrinski u XVI stoljeću pridodavaju i novi, koji je podijeljen Nikoli Zrinskom »Sigetskomu«. Naime Nikola »Sigetski« dobio je od kralja Ferdinandu 1544. god. Međimurje i grad Čakovac. Zato starom grbu (orlovo krilo u štitu) Zrinski pridodaju od tada i kulu grada Čakovca (Čakovac Turanj), grb izumrle obitelji Ernušt koja je do tada posjedovala grad Čakovac, a koji je još prije toga bio vlasništvo mađarske obitelji Čak (Csák), koja ga je i osnovala a po kojoj jedobio i ime. Tim se grbom Zrinski služe sve do izumrća obitelji. Izrađen u drvetu vel. 34. × 26 cm. PMH, inv. br. 14001
5. Zajednički grb obitelji Zrinskih i Frankopana, vjerojatno obiteljski grb Petra Zrinskoga i njegove žene Katarine, rođene Frankopan.
* 6 Grb knezova Šubić-Peranskih

**NAJSTARIJE ISPRAVE O KNEZOVIMA KRČKIM, KASNIJE FRANKOPANIMA,
I KNEZOVIMA ŠUBIĆ, KASNIJE ZRINSKI**

6.
Genealogija obitelji Šubić—Zrinski iz XVII stoljeća (autor genealogije vjerojatno augustinac Forstall).
AH, Obitelj Sermage, kutija. 21—2
- 6a)
isto, AH, Hrv. plem. ob. i vlast. Zr.-Fr. Kutija 1.
7.
Genealogija obitelji Zrinski iz XVII st. Autor nepoznat.
AH, Genealogije, kutija 2.
8.
Genealogija obitelji Zrinski iz XII st. s posljednjim članovima obitelji. Autor nepoznat.
AH, Genealogije, kutija 2.
9.
Geneološka bilješka o tobožnjem srodstvu roda Šubić i rimskih knezova Sulpicija. Autor vjerojatno augustinac Forstall, tajnik Nikole i Petra Zrinskog, genealog i historičar obitelji Zrinski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, Zrinski i Frankopani, kutija 1.
10.
Genealogija obitelji Krčkih knezova, kasnijih Frankopana iz XIX st. Autor vjerojatno historičar i genealog Ivan Krkuljević.
AH, Genealogije, kutija 2.
11.
Preci Petra Zrinskoga i Ane Katarine Frankopan. Izradio B. Zmajčić.
12.
Karta pjoseda i gradova Zrinskih i Frankopana.
13.
1102.
Reprodukcija teksta Qualitera (poznat i pod nazivom »Pacta conventa«). Zapis nepoznatog kroničara iz XIV st. Uz neke druge izvorne materijale jedan od najranijih spomena roda Šubić u XII stoljeću.
Pismo gotica, jezik latinski.
Arhiv Prvostolnog kaptola u Splitu.
14.
1193.
Povelja kojom Bela III, kralj hrvatski i ugarski, daruje Krčkom knezu Bartolu d. (»i njegovim baštinama po nasljednom pravu svu zemlju, koja pripada modruškoj županiji, s pripadnostima i svim приходима uz izričit uvjet da spomenuti knez u naknadu za primljeni leno sudjeluje u vojsci naše jasnosti s deset oklopnika unutar granica kraljevine, a izvan kraljevine neka nam služi sa četiri oklopnika« (Historijska čitanka za hrvatsku povijest, J. Šidak, str. 36).
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 4.

15.
1225/1448. ožujka 10.
Kralj Matija izdaje u prijepisu (transumptu) cijeli niz povelja o posjedima Krčkih knezova Frankopana. Među ostalima i prijepis povelje kojom daruje Krčkom knezu Gvidu »svu zemlju ... Vinodol i Modruš s pripadnostima i svim приходима ...«.
AH, Hrv. plem. obit. i vlastelinstva.
NRA, f. 370, n. 34,
Pismo gotica, jezik latinski.
16.
1268. rujna 12. Senj
Hrvatski župani i Senjani sklapaju mir s Rabljanima. Na ispravi vise najstariji pečati grada Senja, rapske općine i župana Grgura Rinoza i Miterina.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 21.
17.
1307. siječnja 4. Skradin
Pavao Bribirski, roda Šubića, »hrvatski ban i gospodar Bosne« potvrđuje Rabljanima njihove posjede. Pečat Pavla Šubića.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 35.
18.
1323. Belgrad (Grižane)
Popis zemalja općine kotorske, grižanske i belgradske u Sopoljskom polju.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 43.
19.
1365. rujna 1. Rijeka
Stjepan i Ivan, knezovi Krčki, vraćaju grad Rijeku knezu Ugonu Duinskom.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 71.
20.
1386. siječnja 22. Budim
Karlo II Drački, kralj hrvatski i ugarski, potvrđuje Jelisavi, kćeri krčkog kneza Stjepana i njenih potomcima nasljedno pravo i po ženskoj lozi (praefectio). Na ispravi visi dvostrani pečat Karla kao Sicilskog kralja.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 102.
21.
1441.
Stjepan Bartol i Sigismund, knezovi Krčki — Frankopani daruju za vjernu službu Tomi Gojmeru u posjed sela Markušević, Malče i Volče u Modruškoj županiji.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 255.
22.
1442. kolovoza, 24. Za greb
Zagrebački Kaptol izdaje ispravu kojom Jelena, kći Matina od Lipovca, žena

Martina Frankopana, daruje svom mužu i njegovim potomcima grad Lipovac, trgovište Jastrebarsko i kaštele Kostajnicu i Komogovinu.

Pečat Zrinskog kaptola.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 267.

23.

1450. listopada 26.

Martin knez Krčki zapovijeda Markovićima da i oni kao i ostali kmetovi služe samostanu sv. Marije u Crikvenici.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski samostani, Spisi samostana u Crikvenici, br. 8.

24.

1460. Steničnjak

Knez Martin Frankopan oslobađa kuću i posjed Tomaša, sina suca Ilije, u Zlatu od kmetskih podavanja.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 388.

25.

1464. rujna 21.

Knez Martin Frankopan dopušta Filipu Sokoloviću da može načiniti mlin na svojoj zemlji. Na ispravi visi pečat knezova Krčkih.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana u Novom, fasc. 1, br. 5

26.

1466. ožujka 5.

Knezovi Frankopani potvrđuju samostanu sv. Jelene i sv. Spasa mlin i zemljišta. Na ispravi vise pečati knezova Krčkih.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana u Novom, fasc. 1, br. 6.

27.

1471. siječnja 7.

Knez Martin Frankopan daruje samostanu sv. Marije na Ospu kod Novoga neka nova prava i imanja.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana u Novom, fasc. 1, br. 7

28.

1482. travnja 24. Győr

Kralj Matija i Korvin odobrava Vuku Brankoviću despotu da može svoj grad Bijelu Stijenu sa svim pripadnostima darovati za slučaj smrti svojoj ženi Barbari Frankopan.

Pečat kralja Matije. Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave br. 512.

29.

1483. svibnja 3. Budim

Despot Vuk Branković zapisuje i daruje grad Bijelu Stijenu svojoj ženi Barbari Frankopan. Pečat Kaptola u Budimu.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 513

30.

1493. lipnja 4. Brinje

Knez Anž Frankopan daruje samostanu sv. Jelene selo Košćice. Priložena transkripcija isprave, iz XVII stoljeća.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski; transkripcija: pismo humanistika, jezik hrvatski. Pečat knezova Krčkih-Frankopana.

AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana sv. Jelene kod Senja. fasc. 1, br. 10

31.

1498. studenog 3. Skradin

Kaptol skradinski potvrđuje i prepisuje oporuku Jakova kneza Bribirskog, roda Šubić.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 607

32.

1500. siječnja 19. Brinje

Knez Anž Frankopan daruje pavlinima u Zažičnu neko zemljište.

Pečat kneza Anža Krčkog. Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana u Novom, fasc. 1, br. 21

33.

1527. siječnja 1. Cetin

Reprodukcija izborne isprave hrvatskih staleža na saboru u Cetinu gdje je kralj Ferdinand Habsburgovac izabran za hrvatskog kralja. Na saboru su bili prisutni među ostalima i knez Nikola Zrinski (otac sigetskog junaka) a od Frankopana, braća knezovi Krsto i Vuk Frankopan Slunjski i Cetinski.

Pečati kraljevine Hrvatske, Nikole Zrinskog, Krste i Vuka Frankopana i drugih velikaša i plemića.

Državni arhiv u Beču.

GRADOVI I POSJEDI KNEZOVA FRANKOPANA I ZRINSKIH U HRVATSKOJ DO 1671. GODINE

BRIBIR

Hrvatski Bribir nedaleko od Skradina, nekadašnja utvrđena antička Varvaria postaje matičnim gradom roda Šubić — kasnije Zrinski. Po njemu se rod Šubića nazivlje i knezovi Bribirski. Dugogodišnji arheološki rad na Bribirskoj glavici iznio je na vdjelo tek dio antičkih i srednjovjekovnih arhitektura i obilje drugog materijala.

34.

Bribirska glavica (fotografija)

35.

Arheološke iskopine arhitekture.

36.

Nadgrobn ploča s likom orlova krila u crkvi sv. Marije na Bribiru, obiteljskom mauzoleju knezova Bribirskih.

KRK

Otok Krk sa gradovima u Krku, Omišlju, Baškoj i drugim utvrđenjima najstariji je posjed Frankopana po kojem i nose naslov knezovi Krčki. U sukobu mletačkih i austrijskih interesa knezovi Krčki, kasnije Frankopani, gube Krk već 1460. godine.

37.
Frankopanski grad u Krku (fotografija)
38.
Krk, pogled na grad s Frankopanskom kulom (fotografija)
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrvatske plem. obitelji i vlastelinstva N. R. A f. 315, n. 16
39.
OMIŠALJ
Frankopanska kula (fotografija)
40.
Pogled na Omišalj (fotografija)
41.
1465. studenoga 10. Omišalj
Knez Ivan Krčki određuje međe Vlasima na krasu kod Omišlja.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 2
- NOVI VINODOLSKI, Frankopanski grad sve do njihove propasti godine 1670.
Luka, trgovački centar i središte frankopanskog vlastelinstva. U njemu se također mnogo radilo na pripremanju urote. Boravio je tada tu i Orfeo Frankopan i žena Frana Krste, grofica Julija de Narro.
42.
Novi, Frankopanski grad, dvije fotografije. AH, Fototeka
43.
Novi, Frankopanski grad PMH. akvarel
44.
Novi, Tlocrt Frankopanskog grada AH, Zbirka planova
45.
Vinodolski zakonik, prva stranica s transkripcijom i suvremenim jezikom. (reprodukcija)
1288. siječnja 6.
Original, pisan glagoljicom, hrvatskim jezikom, čuva se u Sveučilišnoj i nacionalnoj biblioteci u Zagrebu
46.
1580. srpnja 9. Novi
Knez Gašpar Tržaćki potvrđuje da je primio od kneza Jurja Zrinskog grad Novi u primorju. Na ispravi je utisnut pečat obitelji Frankopana d. i potpis kneza Gašpara Tržaćkog.
Pismo humanistika, jezik latinski
AH, Hrvatske plem. obitelji i vlastelinstva N. R. A. f. 315, n. 16
47.
1653. kolovoza 23. Novi
Prijepis urbara grada Novog koji potvrđuje knez Juraj Frankopan.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Pavlinski samostani; Spisi samostana u Novom, fasc. 1; br. 28
48.
1653. kolovoza 27. Bosiljevo
- Isprava kojom knez Juraj Frankopan naređuje svim svojim podanicima da svu robu koju kupuju ili prodaju moraju kupovati ili prodavati u njegovu gradu i luci u Novome na moru.
Pečat i potpis kneza Jurja Frankopana.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3
49.
Okolje 1672. Novi Vinodol
Molba Mate Buharina, mornara, ranije u službi Frankopana, komorskoj upravi primorskih dobara u kojoj moli da mu se dade neka služba, jer je ostao bez posla.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3
- LOPAR, stari Frankopanski grad kod Novog. Porušili su ga Mlečani iste godine kad su opustošili i Novi, 1615.
50.
Ruševine Lopara,
AH. Fototeka, 50
- SELCE, luka Frankopana a po smrti Stjepana Frankopana Ozaljskog, postaje Zrinska.
51.
1460. lipnja 25. Novi
Knez Martin Frankopan daruje dva vinograda crkvi sv. Marije u Selcima.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski, Pečat knezova Krčkih.
AH, Pavlinski samostani; spisi samostana u Crikvenici, br. 11
- BRIBIR VINODOLSKI, grad i mjesto Zrinskih, prije 1577. godine Frankopanski. Nakon zapljene zapušten i propao.
52.
Bribir Vinodolski, (Hirc, Od Bakra do Dalmacije)
53.
1608—1609.
»Legistron« (urbar) Vinodolskih posjeda: Grobnika, Bakra, Hreljina, Drivenika, Bribira
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 81
- CRIKVENICA, pavlinski samostan i kaštel Zrinskih. Najbliža luka grižanskog posjeda.
54.
Kaštel Zrinskih, akvarel, PMH inv. br. 197.
55.
1475. rujna 15. Otočac
Knez Martin Frankopan daruje pavlinina samostana u Crikvenici svoje selo Črmanj Kal.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Pavlinski samostani; samostan u Crikvenici, br. 13
- GRIZANE, Frankopanski, pa Zrinski grad do zapljene 1670. Središte grižanskog posjeda Zrinskih.

56.

Ruševine grada Grižane
AH, Fototeka

57.

1627. Grižane
Isprava kojom se potvrđuje kupnja nekog zemljišta Grgura Katnića od popa Mikule Kovačića.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
b) Sadržaj isprave kojom se potvrđuje da je sudac Grgur Katnić kupio neko zemljište od Jurja Antice.
Isprava pisana glagoljicom, a sadržaj pisan humanistikom, hrvatskim jezikom.
AH, Razni spisi, kutija 2

58.

1644. Grižane
Molba Grižanaca, podložnika grofa Nikole Zrinskog da im olakša plaćanje njihovih podavanja.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3

59.

1655. siječnja 20. Grižane
Isprava kojom se potvrđuje da Matija Gašparović daruje jedno zemljište.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 2

DRIVENIK, grad Zrinski u crikveničkom kotaru. Nakon požara napušten.

60.

Ruševine grada Drivenika
AH, Fototeka, br. 372

61.

1574. veljače 24. Drivenik
Isprava o razmiricama zbog plaćanja zakupa za zemljište »Cistine« između Driveničana i Grižanaca.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 2

62.

1602—1605.
a) Urbar gradova u Vinodolu: Grobnika, Bakra, Hreljina, Drivenika, Grižana, Bribira i dr.
b) 1605. lipnja 16. Hreljin
Krmpočani (Vlasi), podanici knezova Zrinskih polažu zakletvu vjernosti knezovima Nikoli i Jurju Zrinskom u ruke njihovog kapetana Julija Čikulina, gubernatora Vinodola, u stolnoj crkvi sv. Jurja u Hreljinu. Zakletvu je potpisao ban Benedikt Turoczy.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 85

HRELJIN (Piket) nekada Zrinskog grada, središte velikog hreljinskog vlastelinstva, diže se nad lukom Bakarac. Nakon zapljene uprava je prenesena u Bakar, a grad je zapušten.

63.

Plan grada Hreljina
AH, Zbirka planova, 88

64.

Hreljin, ruševine grada, AH, Fototeka

65.

1493. lipnja 14. Hreljin
Knez Bernardin Frankopan daruje svom sluzi Ivanu Ramancu vinograd i zemlju Jargovo za njegovu vjernu službu.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 572.

KRALJEVICA, ranije Zrinski grad i luka, a nakon 1577. godine luka Zrinskih s novoizgrađenim gradom koji je izgradio Petar 1650. »ex fundamentis magnifico et sumptuoso opere«. Nakon zapljene barbarski je sve opljačkano.
»Stari grad« je pripao Adamu Zrinskomu.

66.

Kraljevica, Novi grad, PMH akvarel, inv. br. 13.198

67.

Kraljevica, Stari grad, foto PMH.

68.

Plan grada Kraljevice AH, Zbirka planova br. 144, 145

69.

Detalji dvorišta grada, foto (Hirc, Od Bakra do Dalmacije)

70.

Grbovi Zrinskih i Frankopana na bunaru u dvorištu grada Kraljevice, PMH crtež tušem, inv. br. 13. 199

BAKAR, izvozna luka, središte uprave primorskih imanja, centar trgovine, uvoza i izvoza s kaštelom Zrinskih, brojnim skladištima i upravnim zgradama. Ranije je bio Frankopanski, a od 1550. pa do konfiskacije, 1670. Zrinski.

71.

Grad Bakar, crtež tušem
PMH, inv. br. 13.2000

72.

Tloris kaštela u Bakru AH, Zbirka planova br. 2

73.

Kaštel u Bakru fotografija, AH, Fototeka

74.

Detalji kaštela u Bakru AH, Fototeka

75.

1548. listopada 17. Bakar
Izmirenje Kate Pecarić sa bratom Jurjom i podjela imovine.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3

76.

1558. listopada 20. Bakar
Pero Denti, bakarski kapetan, kupuje od Vida Derpčića komad brajdi (vinograda) u Martinšćici.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3

77.

1599. srpnja 1. Čakovec
Instrukcija kneza Jurja Zrinskog izdana Ludoviku Cikuliniju, gubernatoru primorskih imanja i gradovaobitelji Zrinski.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 81

78.

1641. travnja 25. Bakar
Dioba imanja braće knezova Nikole i Petra Zrinski. Grad Bakar pripao je Petru, a luka je ostala zajednička, pa će Nikola moći u luci izgraditi i posjedovati zgrade za skladišta.
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrvat. plem. obitelji i vlastelinstva, N.R. A. f. 319 n. 39

79.

1645. travnja 21. Bakar
Matija Pecarić kupuje kuću od Grgura Pecarića.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3

80.

1668. ožujka 3. Ebersdorff
Povelja kralja Leonolda kojom dozvoljava slobodnu trgovinu na imanjima bana kneza Petra Zrinskog u cijeloj kraljevini Slavoniji i Hrvatskoj.
Utisnut pečat i potpis kralja Leopolda I. Pismo humanistika, jezik latinski
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, NRA, I. 27 br. 36

81.

Zemljopisna karta godine 1573. Sjeverni dio Jadranskog mora s Istrom i dijelom iz Hrvatskog Primorja.
AH, Kartografska zbirka, AI, 10

TRSAT, stari Frankopanski grad kojeg Frankopani gube dosta rano, praktično već iza smrti kneza Bernardina Frankopana 1533. Nastoje ga dobiti ponovno. Kraće vrijeme, za bana Nikole Frankopana 1616. Trsat je opet bio Frankopanski grad, a poslije toga postaje krajiški. Još prije gubitka Trsta, Frankopani su se konačno nakon uzaludnih nastojanja da dobiju Rijeku odrekli i Rijeke 1365. u korist knezova Duinskih.

83.

Marija Trsatska, kolorirana grafika
AH, Grafička zbirka, br. 1733.

84.

Kaštel na Trsatu,
AH, Fototeka, br. 32.

85.

1458. rujna 5. Crikvenica
Knez Martin Frankopan oslobađa mlin Juriše Ričanina pod gradom Trsatom od svakog podavanja. Na ispravi visi pečat obitelji Frankopana.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Pavlinski samostan; pavlinski samostan u Crikvenici, br. 10.

GROBNIK, Zrinski grad do zapljene njihovih dobara. Središte gospodarskog života grobničkog polja.

86.

Ruševine grada Grobnika AH, Fototeka, br. 69

87.

1592. prosinca 1. — 1593. studenog 30.
»Legistar (urbar) učinjen od prijetka i potroška pinez, dohodkov ki se daju od gradov u Grobniku, Bakru, Hreljinu, Driveniku, Grižanah, Bribiru itd.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 81

88.

1610. ožujka 31. (Mađarikörök)
Knez Nikola Zrinski daruje gubernatoru primorskih gradova »jedno selce u kotaru grada Grobnika«
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 2

GEROVO, upravno središte posjeda s kaštelom Zrinskih.

89.

1645. siječnja 12. Gerovo
Isprava kojom se potvrđuje da je Lukás Klemenčić prodao neku zemlju Grguru Štimac. Ispravu izdaje Ivan Klepac, župan u Gerovu, posjedu knezova Zrinskih
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kutija 3

ČABAR, kurija Petra Zrinskoga, upravo i sudsko središte čabarskog vlastelinstva godine 1651. podiže u njemu Petar topionice željeza i manufakturu željeznih proizvoda. Iza konfiskacije, čabarska industrija željeza polako propada.

90.

Čabarski dvor s ostacima Zrinskog dvora, fotografija.

91.

Knjiga krštenih župnog ureda u Čabru s podacima o osnivanju tvornice željeza Zrinskih 1651. u Čabru. Fototeka MUO 833—III—260/1
Proizvodi tvornice željeza Zrinskih u Čabru:

92.

Crtalo od željeza, dio pluga, u obliku velikog noža s utisnutim žigovima (krugovi i dvostruki lukovi). Vel. 37,5 x 7,2 cm
Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 7368.

93.

Lemeš od željeza, dio pluga. Trokutasta oblika s jednim zavnutim dijelom. Žigovi u obliku krugova i dvostrukih lukova. Vel. 25,5 x 25 cm
Muzej za umjetnosti i obrt, inv. br. 7367

(Crtalo i lemeš nabavljeni su od Franje Bauera u selu Ograja, Hrvatski Kuželj kraj Čabra, na terenskom radu Muzeja za umjetnost i obrt 1939. godine radi istraživanja ostataka željezare Zrinskih. Po tradiciji oba su predmeta rad čabarske željezare, a žigove na njima prepoznao je tada kao čabarske Rudolf Pibernik u Čabru, koji je takve žigove često vidao na predmetima čabarske proizvodnje u vlastelinskom gradu u Čabru)

94.
Nakovanj, (babac ili babica) od željeza, malen, za usađivanje u zemlju prilikom košenja radi klepanja kose. Četverostran, dolje produžen u šiljak. Žigovi u obliku zupčastih lukova. Vel. 13 x 3,3 x 2 cm
Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 7448
(Nabavljeno od Franje Poje u Go rnjim Žagarima kraj Čabra 1939. godine u okviru akcije koju je organiziralo općinsko poglavarstvo u Čabru na pobudu Muzeja za umjetnost i obrt. Zbog sličnosti žigova s onima na crtalu i lemešu iz Čabra vjerojatno također proizvod čabarske manufakture).

BROD NA KUPI, od 1577. Grad Zrinskih i središte broskog vlastelinstva. Iza konfiskacije ostaje u vlasništvu Adama Zrinskoga do 1691. godine, a zatim pripadne Komori.

95.
Pogled na Brod sa Zrinskim gradom, fotografija

LIČ, i ličke zemlje bile su upravno i sudski vezane uz grad Hreljin. Kraj je rano opustio zbog čestih turskih upada sve dok tu upravitelj Zrinskih primorskih imanja Julije Čikulini nije naselio vlahu — Krimpočane. U Liču se kopala željezna rudača prije otvaranja čabarskih rudnika, a tada Lič postaje središte proizvodnje drva i drvenih proizvoda. Tu su izrađene pilane i mlinovi. Bila je tu i »velika i udobna« Zrinska kurija.

96.
1605. Čakovac, Knez Nikola Zrinski daruje upravitelju svojih primorskih dobara, Juliju Čikulinu mjesto Lič u kojem kraju je naseljeno pedeset obitelji Carampoti (Krimpočani) vlahu, katoličke vjeroispovjesti, izvršnih vojnika i vještih u ratovanju s Turcima.
Pismo humanistika, jezik latinski, Otisnut je pečat kneza Zrinskog i njegov potpis.
AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 2

97.
1641. svibnja 4. Bakar
Prijepis nagodbe nakon podjele posjeda između braće knezova Nikole i Petra Zrinskih kojim se među ostalim utvrđuje način trgovanja i uskladištavanja soli, drvene građe i druge robe u bakarskoj luci. Određuje se i odnose korištenja rudnika željeza u Liču koji ostaju u zajedničkom vlasništvu.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva N. R. A. f. 319. n. 35

SENJ, sijelo, senjske županije. Godine 1271. Senjani su izabrali krčkog kneza Vida IV Frankopana i njegove potomke nasljednim potestatima svoje općine. Frankopani prisvoje već 1302. svu vlast nad gradom, ali ga ubrzo izgube kao i čitavu Gacku županiju. Oduzme im ga kralj Matija Korvin. 1480. U gradu su Frankopani imali svoj grad sa četverostarnim tornjem i okruglom kulom.

98.
Senj u XVII st., bakrorez
AH, Grafička zbirka br. 1612

99.
Grb Frankopana u Senju, crtež tušem
PMH, inv. br. 14.002

100.
1661. lipnja 8.
Isprava kneza Petra Zrinskog, pisana vlastoručno, kojom se građanima Senja dozvoljava da naplaćuju neke takse na trgovinu koja dolazi iz Turske. Na ispravi utisnut pečat obitelji Zrinski i popis kneza Petra Zrinskog.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kut. 3

LEDENICE, posjed i grad Frankopana kraj Senja

101.
Ruševine grada Ledenica AH, br. 6 Fototeka

102.
1359. prosinca 17.
Senjski podžupan Andrija i podžupan Frikso iz Ledenica i drugi izabrani mirovni suci rješavaju spor između Jarmana i Marka Sklava zbog jedne kuće
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Pavlinski samostani; spisi samostana sv. Spasa kod Senja, br. 1

103.
1615. listopada 28. Novi
Oporuka Nikole Kargačina, kojom ostavlja svojim sinovima neke zemlje u ledeničkom polju
Pismo glagoljica, jezik hrvatski
AH, Razni spisi, kutija 2

MODRUŠ, jedan od najstarijih gradova Frankopanskog roda, od 1193. godine. Od njega je vodio put prema moru od prethistorije, kroz antičko vrijeme sve do Frankopanskih i Zrinskih vremena. Sijelo Krbavskog biskupa (1460.) God. 1553 osvoje ga Turci, a zatim dijeli sudbinu ostalih krajiških gradova.

104.
Ruševine grada Modruša
AH, Fototeka

105.
Grad Modruš
AH, Grafička zbirka 1792.

106.
1496. ožujka 20. Modruš
Ivaniš Korvin vojvoda i ban kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije naređuje da se od zagrebačkih trgovaca ne smije tražiti nikakav danak za slobodan prolaz njihovih robe.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave br. 589

107.
1505. studenoga 12. Budim.
Kralj Vladislav naređuje Ferdinandu Frankopanu i njegovoj sestri Beatrici udovi Ivaniša Korvina da vrate zagrebačkim trgovcima blago i robu koje su im uzeli na račun prevoznine i da više ne ubiru danak na njihovu robu.

Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave, br. 658

108.
1558. Zagreb
Pljenidbeni popis gradova i posjeda Stjepana Frankopana, Ozaljskog: Ribnik, Novigrad, Lipa, Zvečaj, Skrad, Modruš, Ogulin, Lukovdol i drugi.
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, N. R. A. f. 1646. n. 22
SLUNJ, grad Frankopana Slunjskih, rano postaje turski, i krajiški kada izumire i slunjska loza Frankopana (1572.).

109.
Grad Slunj, akvarel
PMH, inv. br. 14.897

110.
Ruševine grada Slunja
AH, Fototeka br. 57

111.
Plan slunjskog kraja. Na planu označen položaj Cetina i Drežnika.
AH, Zbirka planova, 291

112.
Tlocrt grada Slunja
AH, Zbirka planova, br. 290

DREŽNIK, stari Frankopanski grad od vremena Matije Korvina. Rano pao u turske ruke, 1592. a zatim je čas krajiški, čas turski, razaran, rušen i popravljan.

113.
Grad Drežnik, AH, Fototeka

114.
Grad Drežnik, AH, Grafička zbirka 1900
TRŽAC, matični grad loze Frankopana Tržačkih. Već 1576. god. osvojili su ga Turci.

115.
Crtež grada Tršca, fotografija

116.
Zemljopisna karta, oko 1701. godine. Pogranični krajevi Hrvatske i Turske. Tlocrti Frankopanskih i Zrinskih gradova: Zrina, Gvozdanskog, Novog na Uni, Slunja, Bihaća, Drežnika.

Kolorirani bakrorez, vel. 30 × 38 cm
AH, Kartografska zbirka, AI 12

LICKA ŽUPANIJA, posjedi obitelji Frankopan

117.
Lika i Krbava 1686. godine
Vide se gradovi Ribnik (Zrinski) i Novigrad (Frankopanski) bakrorez 20 x 26 cm, autor Gio Giacomo de Rossi, Roma
AH, Kartografska zbirka A I 8

118.
1434. Basel
Ovjerovljeni prepis povelje kralja Sigismunda kojom daje Stjepanu Krčkom gradove Bihać, Ripač, Rmanj, Ostrovicu, Skrad, i druge kao i cijelu ličku i poljičku županiju sa cijelim zemljištem i svim prihodima.

Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, N. R. A. f. 483. br. 25

GACKA ŽUPANIJA, posjedi obitelji Frankopan

119.
1460. Pacha
Hrvatski i ugarski kralj Matija Korvin daruje krčkom knezu Jurju Frankopanu posjede Krasno i Plavno u Gackoj županiji.
Pismo gotica, jezik latinski. Viseći pečat kralja Matije
AH, Spisi obitelji Drašković, kut. 4 f. 13 n. 17.

JESENICA, stari Frankopanski kaštel i posjed. Oko pol. XVI. st. zaposjela ga Krajiška uprava, a zatim Turci.

120.
Kaštel Jesenica, foto crteža
AH, Grafička zbirka br. 1857.

CETIN, grad Frankopana od 1387. kada ga konačno zauzmu Turci dok je karlovački general pljačkao imanja urotnika. Izborni grad u kojem su hrvatska plemena l. siječnja 1527. izabrala Ferdinanda Habsburgovca za hrvatskog kralja.

121.
Grad Cetin, akvarel
PMH inv. br. 14898

122.
Grad Cetin, grafike
AH, Grafička zbirka br. 1373, 1374.

123.
Ruševine Cetina, AH, Fototeka, br. 1373.

124.
1516. ožujka 13. Zagreb
Kaštelan Frankopanskog grada Cetina koji je u vlasništvu Grgura Frankopana, nadbiskupa Kaločkog, pozvan je na sud zbog nekog nedjela.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Srednjovjekovne isprave br. 750.

BRINJE, grad Sokolac, stari Frankopanski grad. Godine 1537. dođe pod vojničku, krajišku upravu.

125.
Ruševine grada Brinja, AH, fototeka

126.
Tlocrt grada, AH, zbirka planova, 13

127.
Tlocrt grada
AH, zbirka planova br. 12,

128.

1495. lipnja 5. Brinje
Knez Anž Frankopan daruje samostanu sv. Spasa kod Senja selo Mali Prokišci.
Pismo glagoljica, jezik hrvatski.
AH, Pavlinski samostani; spisi samostana sv. Spasa kod Senja br. 20.

OTOČAC, Frankopanski grad. Frankopani ga izgubiše 1486. zajedno s gradom Senjom, Prozorom, Dabrom i čitavom Gackom županijom koju im oduze kralj Matija Korvin zbog nevjere. Godine 1663. 17. X Petar Zrinski kod Otočca odnese sjajnu pobjedu nad Trcima.

128a

Grad Otočac s okolicom, kolorirana grafika
AH, Grafička zbirka br. 1540.

129.

Gradovi Otočac i Prozor,
AH, Fototeka br. 12

130.

Ruševine Prozora kod Otočca, AH. Fototeka

OGULIN, Frankopanski grad koji je izgradio Bernardin Frankopan oko 1500. god. pošto je Modruš bio razoren, a Vitunj napušten. Koncem XVI st. uključen je u sistem krajiške obrane.

131.

Grad Ogulin, akvarel,
PMH, inv. br. 14.899

132.

Grad Ogulin,
AH, Grafička zbirka br. 2292

133.

Grad Ogulin, AH, Fototeka 261
TOUNJ, Frankopanski grad, a od 1558. god. turski, pa zatim krajiški.

134.

Grad Tounj, akvarel
PMH, inv. br. 19.001

135.

Grad Tounj,
AH. fototeka

136.

1575. Brezovica
Banovi Juraj Drašković i Gašpar Alapić izdaju ispravu o nasljedstvu Stjepana Ozaljskog Jurju Zrinskom. U spisu se spominje niz gradova i imanja obitelji Frankopan, kasnije Zrinskih, kao Lukovdol, Ozalj, Dubovac, Modruš, Ogulin, Skrad, Tounj i dr.
Pismo gotica, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, N. R. A. f. 313 n. 43.

137.

1464. Jastrebarsko
Martin Frankopan daruje Gradec kod Hrastovice Zagrebačkom kaptolu.
Pismo gotica, jezik latinski.
Arh. Prvostolnog kaptola zagrebačkog, Acta cap. ant. f. 71 br. 7.

ZRIN, matični grad Zrinskih, po kojem je ova grana knezova Bribirskih, Šubića, zamijenivši svoju tvrdu Ostrovicu za grad Zrin 1347. dobila svoje ime Zrinski. Godine 1577. osvoje ga Turci, kao i sve druge posjede i gradove Zrinske u Pounju.

138.

Ruševine grada Zrina, akvarel
PMH, inv. br. 19.002

139.

Ruševine, grada Zrina
AH, Fototeka 360, 361, 362 i 367.

140.

1347. srpnja 31.
Kralj Ljudevit daruje Grguru Šubiću sinu Pavla i njegovom bratu Đuri grad Zrin za Ostrovicu.
Prijepis (Drž. arhiv u Budimpešti).

141.

1412. srpnja 10. Budim
Kralj Žigmund naređuje banu Pavlu Čuporu Moslavačkom da Pavlu Zrinskom povrati dobra Zebenche i Cheglych koja pripadaju gradu Zrinu.
Pismo gotica, jezik latinski. Pečat kralja Žigmunda (oštećen)
AH, Srednjevjekovne isprave, br. 166

GVOZDANSKO, stari grad i posjed Zrinskih. Središte ranije proizvodnje željeza i zlata. Za Nikole Zrinskog Sigetskog kovnica vlastitog novca. Godine 1577. osvojen od Turaka.

142.

Ruševine grada, dvije fotografije,
AH, Fototeka

NOVCI ZRINSKIH KOVANI U GVOZDANSKOM (Originali u Muzeju Slavonije u Osijeku)
Denari

143.

lice: LVDOVICVS. R. VNG. 1525, u sredini grb ugarskog kralja
naličje: PATRON. VNGARI., Majka Božja s malim Isusom u naručju, sasvim dolje nalazi se grb Zrinskih: štit s dvostrukim orlovskim krilima.

144.

lice: FERDINAN. D. G. R. VNG. 1513, u sredini grb ugarskog kralja
naličje: PATRONA. VNGARIE. (ostalo isto kao gore)

145.

Groš
lice: DOMINVS. ADIV. ET. PROTEC. MEUS. 1527, glava okrenuta na desno (Nikola Zrinski?)
naličje: MONETA. NICOLAI. COMITIS. ZR., u sredini grb Zrinskoga sa zmajem

146.

Talir

lice: NICOLAI. D. G. COMITIS. ZRVNEN. EC. 1533, u središtu grb Zrinskoga sa zmajem
naličje: DAVID REX—IN TE DOMINE SPERAVI NON CONFVNDAR IN ITERVM P—S — >, car David sa harfom okrenut u lijevo

147.

lice: QVID. QVID. AGAS. PRVDENTER. ET. RESPICE FINEM., u sredini grb s krunom i godine 1533. U grbu se nalaze dvostruka orlova krila i rudarski znak.
naličje: isto sve kao na gornjem taliru.

PEDALJ, grad Zrinskih u Pounju. Jednaka mu je sudbina kao i drugim pounjskim gradovima Zrinskih. Pade u ruke Turaka, 1577. porušen je od krajiške uprave.

148.

Ruševine grada, fotografija.

Ruševine, fotografija. AH, Fototeka

149.

1448. svibnja 25. Pešta

Staleži i redovi Ugarski pozivlju sa svog sabora staleže slavonske, da razruše tvrđave i utvrde, koje ne mogu uzdržavati.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave br. 299

NOVIGRAD na Uni, grad Zrinskih. Pao je u turske ruke kad i Kostajnica godine 1556.

150.

Novi na Uni, veduta Novigrada s tvrđavom Bakrorez,
AH, Grafička zbirka, 1486

151.

Grad Novi, oslobađanje od Turaka 1788. godine. Bakrorez,
AH, Grafička zbirka, 1489

KOSTAJNICA, grad Zrinskih do 1556, kad je pao u ruke Turcima

152.

Kostajnica 1617. godine, bakrorez, AH, Grafička zbirka, 1461.
AH, Grafička zbirka, 1461.

153.

Kostajnica krajem XVII stoljeća, crtež,
AH, Akvizicije, br. 3/1961, kut. 106

154.

Grad Kostajnica, akvarel, PMH inv. br. 19.003

KRSTINJA, Frankopanski grad. Od 1585. pa sve do karlovačkog mira 1699. godine u turskim rukama.

155.

Ruševine grada Krstinje, fotografija, AH, Fototeka

GORA I LETOVANIC

156.

1597. siječnja 13. Krapina

Ban Ivan Drašković javlja austrijskom nadvojvodi Maksimilijanu da je u carevo ime preuzeo imanja i gradove GORA i Letovanich nakon smrti kneza Franje Slunjskog Frankopana, uz protivljenje Ane Marije Ungnad, žene grofa Tome Erdödija.

Pismo humanistika, jezik latinski, pečat otpao.

AH, Hrv. plem. obit. i vlast., N. R. A. f. 28. n. 26

PERNA, je koljevka druge grane knezova Šubić-Bribirskih koji se nisu proslavili toliko kao Šubići-Zrinski, ali su uvijek bili moćna feudalna vlastela Hrvatske. Pernu je dobio Jakov, sin Pavla Šubića Bribirskog, od kralja Sigismunda. Knežovi Peranski izgubili su dosta rano svoj grad, kao i Zrinski Zrin.

157.

Tlocrt grada Perne (prema R. Lopašiću)

158.

1482. srpnja 9. Požun

Kralj Matija I Korvin dozvoljava Krsti, Nikoli i Jurju Šubićima od Kerne gradnju zidanog ili drvenog grada na njihovom posjedu Perna.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 514.

159.

1486. ožujka 25. Budim

Kralj Matija Korvin podjeljuje Krsti Peranskom, bilježniku kraljevske kancelarije, i njegovu bratu Jurju i njihovim nasljednicima pravo vlasništva nad cijelim vlastelinstvom Perne.

Pismo gotica jezik latinski, pečat kralja Matije, oštećen.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 530.

160.

1502. kolovoza 8. Budim

Kralj Vladislav II podjeljuje Krsti Šubiću od Perne, bilježniku kraljevske kancelarije »pravo mača« (jus gladii) tj. pravo potpune sudske vlasti na njegovim posjedima.

Pismo gotica, jezik latinski.

AH, Srednjovjekovne isprave, br. 634

KLOKOČ, grad Frankopana Tržačkih. Već 1529. je grad napušten i turski

Popravlja ga i zaposjeda krajiška uprava 1681.

161.

Grad Klokoč, akvarel, PMH inv. br. 19.004

LUKOVDOL (SEVERIN) Frankopanski grad od starine. Po nasljednom ugovoru sa Stjepanom Frankopanom Ozaljskim, postaje Zrinski, ali ga oni 1580. vraćaju natrag Frankopanima. Središte severinskog vlastelinstva Frankopana.

162.

Lukovdol-Severin, fotografija AH, Fototeka, 26

BOSILJEVO, grad knezova Frankopanskih sve do 1670. godine. Središte gospodarskog i političkog djelovanja Frankopana u Hrvatskoj. Tu su održana mnoga tajna vijećanja o uroti, a kasnije pronađena mnoga pisma urotnika. Najbogatiji i najbolje uređeni grad Frankopana.

163.

Grad Bosiljevo, akvarel
PMH, inv. br. 19.005

164.

Grad Bosiljevo
AH, Fototeka

165.

167. Popis i procjena inventara zaplijenjenog grada i posjeda Bosiljevo koje su izradili činovnici Kr. ugarske komore.
AH, Urbarski spisi i popisi posjeda, F. 91, N. 69

166.

Krevet s baldahinom nekad vlasništvo Frankopana u gradu Bosiljevu. Najveći dio površine ima ornamentalno rezan apliciran debeo furnir. Pojedini dijelovi su rezbareni i tokareni. Vjerojatno rad domaćih majstora, stilski srodan s kasnorenesansnim radovima iz njemačkih zemalja.
Bukovina i jagnjeda, prva polovina 17. stoljeća, vel.: 188 × 144 × 190 cm.
Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 11.635

167.

Kabinet-ormarić nekad vlasništvo Frankopana u gradu Bosiljevu. Ormarić s ravnim bočnim stranama i ravno završnim gornjim dijelom. Bočne strane, kao i svako krilo preklonih dvokrilnih vratašca na prednjoj strani ukrašeni su s likom kavalira u odjelu Louisa XIII u bas reljefu. Likovi kavalira postavljeni su u polukružne edikule. Nutarnje strane vratašca ukrašene su paljenom ornamentikom, i to baroknim vezama sa stiliziranim rascvjetanim granama. Nutarnji dio ormarića podijeljen je u tri zone. Donja zona se srednjom širom i dvije postrane niže ladice, srednja zona s centralnim dijelom u obliku ranobaroknog portala sa dvije oble kolumne i trokutastim atikom, flankiran s tri uske ladice sa svake strane. Treća i najgornja zona ponavlja raspored prve donje zone s dvije niže i srednjom širom ladicom. Sve plohe tog dijela ormarića ukrašene su pečenom ornamentikom.

Orahovina, sredina XVII st., vel.: 49 × 47 × 30 cm.

Poklonio Rimokatolički župni ured u Bosiljevu 1899. godine.

PMH, inv. br. 2.111

SKRAD, grad Frankopana, a otkad ga 1858. porale Turci više se nije ni popravljao.

168.

Ruševine grada Skrada, AH, Fototeka

ZVEČAJ, kaštel Frankopana sve do zapljene 1670. godine. Središte zvečajskog vlastelinstva koje zajedno sa Dubovcem i Zrinskom Švarčom postaje iza zapljene »kuhinjsko dobro« karlovačkih generala. Grad je zapušten, a za vrijeme gradnje karolinške ceste i razvaljen. Njegovim se kamenjem gradila cesta.

169.

Ruševine Zvečaja, fotografija, AH, Fototeka

NOVIGRAD NA DOBRI, grad Frankopana Tržačkih. U njemu je često boravio Fran Krsto u doba pripremanje urote. Tu je napisao i glasovito pismo kapetanu Čolniću koje ga kasnije u sudskom procesu najviše teretilo: »da je vsime spraven, i tako mi Boga da krilaki (nimški) budu frkati po zraku« i da ima »tristo dobro naoružanih, z kojima se ne boji karlovačkih Žabarov«. (Rački, Isprave o uroti, str. 68.) Iza zapljene postaje lično dobro karlovačkog generala Herbersteina.

170.

Grad Novi, akvarel, PMH inv. br. 19.006

SVARČA, grad koji sagradi Petar Zrinski »kao za inat« karlovačkoj krajiškoj tvrđavi oko 1660. god a već 7. IV 1671. je »nedostojno razvaljena« od karlovačke vojske, jer je bila, navodno, pogibljena karlovačkom gradu. Bila je središte novoformiranog vlastelinstva Švarča Petra Zrinskoga.

171.

Plan posjeda Švarče, AH, Kartografska zbirka D XV, 10

DUBOVAC, grad i posjed Frankopanski, a od 1550. do 1582. Zrinski. Te ga godine kupuje kralj Rudolf II zbog gradnje krajiške tvrđave, budućeg Karlovca. Kupo-prodajnu svotu od 14.000 forinti nije kralj Zrinskima nikada isplatio.

172.

Grad Dubovac, kolorirana litografija, AH, Grafička zbirka br. 1389

173.

Ruševine Dubovca, AH, Fototeka

174.

Ruševine Dubovca, akvarel, PMH, inv. br. 19.007

175.

1582. ožujka 7. Beč

Isprava kojom se potvrđuje da Juraj knez Zrinski prodaje grad i vlastelinstvo Dubovac hrvatskom i ugarskom kralju Rudolfu II za 14.000 funti. Dubovac je kupljen s namjerom da se na slivu Kupe i Korane podigne novi utvrđeni krajiški grad, budući Karlovac.

Pismo humanistika, jezik latinski. Potpis i pečat Nikole Isthwanffyja poznatog historičara i palatinskog namjesnika Ugarske.

AH, Spisi obitelji Drašković, f. 29, n. 3

KARLOVAC, kuća Frankopana. Tu se 26. listopada 1941. slavilo vjenčanje kneza Petra Zrinskog i Ane Katarine Frankopanske. Po zapljenu kuća je pripala karlovačkom generalu Herbersteinu. Danas služi Gradskom muzeju u Karlovcu.

176.

Kuća u Karlovcu, Fototeka Reg. zavoda za zaštitu spomenika kulture, Zagreb.

RIBNIK, kaštel Zrinski, središte ribničkog posjeda. 1670. zaplijenjen u korist kraljevske komore.

177.

Grad Ribnik, akvarel, PMH inv. br. 19.008

178.

Grad Ribnik, AH, Fototeka, br. 379

179.

1573. travanj. Čakovec

Isprava kojom knezovi Juraj i Nikola Zrinski daruju neke zemlje Martinu Barbiru a potvrđuju i druge povlastice svojim podanicima na području vlastelinstva Ribnik.

Pismo humanistika, jezik hrvatski.

Viseći pečat Jurja i Nikole Zrinskog.

AH, Razni spisi, kutija 2

180.

1578. Čakovec

Prjepis isprave kojom knezovi Juraj i Nikola Zrinski daruju Nikoli i Ivanu Milovcu neke posjede na području vlastelinstva Ribnik za njihovu vjernu službu. Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrvatske plem. obitelji i vlastelinstva, N.R.A. f. 74. n. 29.

181.

1605—1606. »Legistrom« popis podavanja »žitka« (urbar) gradova Bakra, Vinodola, Ribnika i drugih.

Pismo humanistika, jezik hrvatski.

AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 2

181a. Fototeka Reg. zavoda, inv. br. 6751

OZALJ, grad Frankopana, a od 1550. darovnicom Stjepana Frankopana Ozaljskog, Zrinskih. Riznica Zrinskih, središte političkog i kulturnog stvaranja, naročito za vrijeme Petra Zrinskog sve do njegove propasti, kad je i grad zapaljen i temeljito opljačkan.

182.

Grad Ozalj, osam crteža J. Vojkovića

AH, Grafička zbirka, inv. br. 1803.

183.

1550. Čakovec

Ban Nikola Zrinski, Stjepan i Katarina Frankopanska trajno zakupljuju kaptolsku desetinu Zagrebačkog kaptola na Ozaljskom vlastelinstvu.

Pismo humanistika, jezik latinski.

Arhiv Zagr. kaptola, Acta cap. ant. f. 9. n. 4

184.

1632. lipnja 3. Karlovac

Prijepis izvještaja o štetama koje su počinili žumberački uskoci podanici, obitelji Zrinskih, na ozaljskom posjedu

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Hrv. plem. obitelji i vlast. N.R.A. f. 683. br. 3

185.

1642. Ozalj,

Urbar grada i vlastelinstva ozaljskog

Pismo humanistika, jezik hrvatski.

AH, Vlast elinstvo Ozalj, protokol br. 14

186.

Sv. Nikola, zaštitnik obitelji Zrinski

Slika (ulje na platnu), rad nepoznatog majstora oko 1600. godine, desno grad Ozalj. Vlasnik obitelji Sporčić, Zagreb.

187.

Igraće karte iz XVII stoljeća. Nađene zazidane u vratnicama u gradu Ozlju

AH, Grafička zbirka, br. 1845

ZORKOVEC (kod Ozlja)

188.

1652. svibnja 24. Ozalj

Isprava kojom knez Petar Zrinski zalaže svoju kuriju Zokovec, u ozaljskom vlastelinstvu, Ivanu Zmajloviću radi duga.

Pismo humanistika, jezik latinski. Pečat i potpis Petra Zrinskog.

AH, Hrv. plem. obitelji, i vlast, NRA, fasc. 93. n. 15

SVETICE, na Smolčem vrhu kod Ozlja. Pavlinski samostan u kojem je pokopan Stjepan Frankopan Ozaljski, posljednji od svoje loze, 1577. godine.

189.

Samostan pavlina u Sveticama, prema bakrorezu iz Bedekovićeve djela »Natale solum«, 1752. god.

190.

1611. svibnja 18. Čakovec

Knez Nikola Zrinski daruje pavlinskom samostanu u Sveticama vinograd.

Pismo humanistika, jezik hrvatski.

AH, Pavlinski sam ostani; samostan u Sveticama, protokol br. 8a

191.

1627. Zagreb

Zagrebački kaptol uvodi u posjed Kapele (Svetica) pavline crkve u Sveticama — dar Nikole i Petra Zrinskog

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Pavlinski samostani, samostan u Sveticama, f. 1, n. 1.

192.

Krune s kipova Madone i Isusa iz nekadašnje pavlinske crkve u Sveticama — prema tradiciji izradila i poklonila Katarina Zrinska.

Metalne niti, biseri i crvena zrna.

Privatni posjed

BRLOG, kaštel Zrinskih, središte područne gospodarske uprave ozaljskog vlastelinstva. Iza zapljene 1970. u rukama komorske uprave.

193.

Kaštel Brlog, AH, Fototeka

194.

MAHIČNO, kurija; posjed na vlastelinstvu Ozalj obitelji Zrinski

195.

1563. Mahično

Isprava o prodaji zemljišta pojedinih članova obitelji Šukal.

Pismo glagoljica, jezik hrvatski.

AH, Razni spisi, kutija 3

SLAVETIĆ, kratko vrijeme posjed obitelji Frankopan

196.

1463. rujna 5. Steničnjak

Martin Frankopan daruje Fabijanu Dragačiću od Otoka posjed Slavetić u zagrebačkoj županiji.

Pismo gotica, jezik latinski. Na ispravi visi dvostruki pečat kneza Krčkih i Frankopana.

AH, Srednjevjekovne isprave, br. 402.

ZAGREB, kuće Nikole i Petra Zrinskog

Ban Nikola Zrinski imao je u Zagrebu kuću na današnjem trgu Franje Markovića br. 3 (prije pogrešno pripisivana Petru Zrinskome). Poslije Nikoline smrti 1664. godine kuća je pripala Adamu Zrinskome.

Ban Petar Zrinski imao je kuću na zapadnoj strani Markova trga. Nakon Petrove pogibije 1671. godine kuća je pripala Juliju Čikuliniju, upravitelju primorskih imanja Zrinskih, zbog dugova. Ova kuća više ne postoji.

197.
Kuća Nikole Zrinskoga na Markovićevoj trgu br. 3, Fototeka Reg. zavoda za zaštitu spomenika kulture Zagreba.

198.
1661. veljače 3. Zagreb
Isprava kojom grad Zagreb potvrđuje da su Petar i Katarina Zrinska kupili kuću u Zagrebu (Gradecu) za 1800 forinti.
Pismo humanistika, jezik hrvatski, pečat slobodnog kraljev. grda Zagreba.
AH, Hrv. plem. obit. i vlastelinstva, N. R. A. f. 285, n. 50

MEDVEDGRAD I ŠESTINE

Medvedgrad u XVII st. pa sve do zapljene bio je grad Zrinskih. Već tada je bio u dosta lošem stanju, jer je dugo vremena bio u zakupu.

199.
Ruševine Medvedgrada, AH, Fototeka

200.
Rekonstrukcija Medvedgrada, crtež, PMH inv. br. 19.010

201.
1613. rujna 11. Zagreb
Isprava kojom Ivan Bredor, opunomoćenik i zastupnik kneza Nikole Zrinskog, izjavljuje da knez Nikola Zrinski uzima u zakup biskupsku desetinu na dobrima Sestina ili Medvedgrada za 50 forinti, a kaptolsku za 20 forinti.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
ARHIV Prvost. kapt. Acta cap. ant. f. 5. n. 13

202.
1614. veljača, Šestine
Isprava kojom Mihalj Gaović, dvorski »Medvedgrada i Šestina« Nikole i Jurja knezova Zrinskih, i Fabijan Travinić, sudac istoga imanja, potvrđuju prodaju nekog vinograda.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obit. Sermage, kutija 3.

BREZOVICA, kaštel knezova Zrinskih, bio je upravno i sudsko središte Zrinskog posjeda. Konfisciran je i bio predan udovici bana Nikole, Sofiji Löbl, a zatim Draškovićima. Kaštel više ne postoji. Današnji dvorac potječe iz vremena obitelji Drašković.

203.
1575. Brezovica
Isprava zagrebačkog kaptola o nagodbi između kneza Stjepana Ozaljskog i Gašpara Barilovića zbog počinjenih šteta koje je Stjepan Ozaljski učinio na imanja Gašpara Barilovića, te bio nakon toga uhvaćen u Brezovici, gdje je postignuta nagodba o odšteti od 12.000 forinti,
Pismo humanistika, jezik latinski. Viseći pečat Zagrebačkog kaptola.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlast. N. R. A. f. 316, n. 21.

204.
1550. Bosiljevo
Knez Nikola Frankopan traži sklapanje ugovora sa Zagrebačkim kaptolom radi zakup kaptolske desetine na posjedima vlastelinstva Samobor.
Pismo humanistika, jezik latinski. Vlastoručni potpis i pečat kneza Nikole Frankopana.
Arhiv Prvostolnog kaptola u Zagrebu, Acta Cap. ant., f. 14, n. 3

BOŽJAKOVINA, kod Dugog sela, istočno od Zagreba. Castellum Bosyako bio je posjed Vranskog priorata, reda Ivanovaca. u 16. i 17. st. zbog Božjakovine se vode mnoge parince i mjenjaju se njeni gospodari. Konačno ostaje u vlasti Zrinskih sve do zapljene njihovih posjeda 1670, kada se u Božjakovini spominje njihova prostrana, drvena kurija sa drugim gospodarskim zgradama.

205.
Odgovor Nikole kneza Zrinskog na tužbu Franje Tahija radi posjeda Božjakovine.
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlast., N. R. A. f. 374, n. 53

206.
1655. lipnja 16. Ozalj
Isprava kojom knez Petar Zrinski daruje neke posjede na vlastelinstvu Božjakovina Jurju Mamiću za njegovu vjernu službu.
Pismo humanistika, jezik latinski.
Vlastoručni potpis i pečat kneza Nikole Petra Zrinskog.
AH, Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 74. n. 37.

RAKOVEC, posjed i kaštel dobili su Zrinski 1531. godine oporučnom ostavkom bana Ivana Karlovića za Nikolu Zrinskog Sigetskog. Rakovec je ostao u rukama Zrinskih sve do propasti porodice 1670. godine, kad je prostrana drvena kurija, upravo i sudsko središte Zrinskih posjeda u križevačkom kraju, zapuštena. Taj stari dvor Zrinskih bio je vjerojatno uništen za bune 1755. godine, a nešto kasnije sagradili su grofovi Patačići novi dvor.

207.
Dvor Rakovec, prema akvarelu u djelu Status familiae Patachich

208.
1543. Rakovec (Rokonog)
Knez Nikola Zrinski, ban Dalmacije, Hrvatske i Slovenije daje Gašparu Gusiću Turanjskom za njegovu vjernu službu, među ostalima i neke zemlje na području vlastelinstva Medvedgrad i 4 selišta na vlastelinstvu Rakovec. Ovu ispravu potvrđuje u prepisu 1543. kralj Ferdinand I. 1. listopada u Požunu.
AH, Spisi obitelji Drašković f. 8. br. 12.

VRBOVEC, je bio upravno vezan uz rakovačko vlastelinstvo, a u Vrbovcu je bila samo velika prostrana drvena kurija s drugim gospodarskim zgradama. Vrbovački dvor, kao sve druge gradove i imanja izgubiše Zrinski 1670. godine kad je konfisciran i predan Zagrebačkom kaptolu, na ime namirenja duga od 16.000 forinti što ga Petar Zrinski nije stigao isplatiti.

209.
Grad Vrbovec, prema akvarelu u djelu »Status familiae Patachich«

210.
1649. ožujka 15. Ularia
Prijepis teksta nagodbe između braće knezova Nikole i Petra Zrinskog o podjeli imanja obitelji Zrinski. Knez Nikola dobiva među ostalim posjede Rakovec (Rakocz), Preseku i Vrbovec (Verbovcz)
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obit. i vlast. f. 319. n. 30.

PAKRAC, grad i posjed bio je u posjedu priorata Vranskog vitezova reda sv. Ivana. Oko 1537. godine Pakrac je već u posjedu Nikole Zrinskog Sigetskog koji

je uzeo u trajan zakup od Vranskog priorata Kostajnicu, Pakrac i Božjakovinu. Pakrac je brzo propao, kao i Kostajnica, već iza 1543. Napušten je i postaje sijenom turskog sandžakata.

211.

Ruševine grada Pakraca, AH. Fototeka

212.

1535. Zagreb
Zagrebački kaptol izdaje ispravu kojom se potvrđuje da su Ivan i Nikola knezovi Zrinski preuzeli u zakup imanja Priorata Vranskog (Pakrac, Kostajnicu i Božjakovinu)

Pismo humanistika, jezik latinski. Pečat Zagrebačkog Kaptola.
AH, Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 15. n. 44

MEĐIMURJE

213.

Zemljopisna karta Međimurja u XVII stoljeću.
Bakrorez, vel. 27,5 × 15,5 cm.

AH, Kartografska zbirka, A I 10

214.

Međimurje na »Mappa Dioecesis zagrabiensis« J. Szemana 1822. godine

215.

1649. srpnja 21. Zagreb
Izveštaj povjerenika Zagrebačkog kaptola o podjeli imanja između braće knezova Nikole i Petra Zrinskog iz kojeg se vidi da među ostalim knez Nikola dobiva cijelo Međimurje.

Pismo humanistika, jezik latinski.
Arhiv Prvostol. kaptola, Acta loci cred. lit. Z. fasc. 15. n. 411.

ČAKOVEC, grad Zrinskih. Središte Međimurskog vlastelinstva, gospodarskog i kulturnog djelovanja Zrinskih od 1546. sve do propasti porodice 1670. godine.

216.

Grad Čakovec, bakrorez, AH. Grafička zbirka, 1367

217.

1550. Čakovec
Isprava kojom se potvrđuje da je ban Nikola Zrinski zakupio svu desetinu Zagrebačkog kaptola za posjede Čakovca, Strigove i ostale u Međimurju.

Pismo humanistika, jezik latinski.
Arhiv Prvostol. Kaptola; acta cap. antiqua, f. 9. n. 7.

218.

Veduta grada Čakovca, opasanog starim zidinama, prikazuje njegovo stanje u prvoj polovini XIX stoljeća. Silhueta grada sastoji se od nekoliko zdanja okupljenih oko visokog tornja s ugrađenim satom. U sredini zidina otvorena ulazna vrata do kojih vodi širok put koji presijeca livade. Cestom prema ulaznim vratima četveropreg u kojem sjede žena i muškarac odjeveni po bidermajerskoj modi. Kočijaš i čovjek do njega uniformirani su. Po travnjacima grupice seljaka. Lijevo natkriti poklonac s križem na vrhu krovišta. Nebo modro s laganim sivkastim oblacima.

Ulje na limu, vel. 62 × 86 cm, prva polovina XIX stoljeća, autor nepoznat
Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 14.901

219.

Tapiserija iz grada Čakovca, prizor iz nekog viteškog romana.
Vuna s nešto svile, vel. 274 × 346 cm., Tournai, prva četvrt. XVI stoljeća
Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 14.860.

220.

Tapiserija iz grada Čakovca. Rimski car i njemački kralj između personifikacije mudrosti i pravednosti. U latinskom natpisu rečenice iz Sv. pisma (Knjige mudrosti)

Vuna s nešto svile, vel. 385 × 325 cm, Flandrija, sredina XVI st.

Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 14.864

SVETA JELENA KOD ČAKOVCA, pavlinski samostan. U kapeli grobnica obitelji Zrinskih

221.

Samostan sv. Jelene, bakrorez, AH. Grafička zbirka 1375

222.

1668. lipnja 11. Čakovec
Isprava kojom grof Petar Zrinski »horvacki ban« podjeljuje pavlinima samostana sv. Jelene u Čakovcu pravo održavanja sajma u Čakovcu kako su i prije imali to pravo.

Pismo humanistika, jezik latinski.
Vlastoručni potpis i pečat grofa Petra Zrinskog.
AH, Pavlinski samostani, spisi samostana sv. Jelene u Čakovcu, kut. 4 f. 1—2, n. 32

223.

1673. lipnja 27.
Povelja kralja Leopolda kojom ponovno potvrđuje pavlinima samostana sv. Jelene u Čakovcu sva ona prava na održavanje sajma u Čakovcu koja su i prije imali. Na povelji je upisana i »protestacija« (prosjed) grofice Sofije Löbl, udovice bana Nikole Zrinskog na skupštini Zladske županije.

Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Pavlinski samostani; samostan pavlina sv. Jelene u Čakovcu, kut 4, f. 1—2, n. 97

STRIGOVA

224.

Veduta Štrigove prema bakrorezu iz Bedekovićeva djela »Natale solum«, 1752. god.

225.

AH. Grafička zbirka 1495.
1625. kolovoza 22. Čakovec
Isprava bana Jurja kneza Zrinskog, kapetana tvrđave Legrad, kojom potvrđuje da je zbog nekih hitnih potreba posudio 150 forinti od međimurskog kapetana Jurja Comlicha

Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obit. i vlastelinstva, N. R. A. f. 23. n. 36

NOVI ZRIN, podigao ga je ban Nikola, brat Petra Zrinskoga, na desnoj obali Mure 1622. godine. U gradnji grada pomagala mu je čitava banska Hrvatska. Godine 1664. osvojili su ga i razorili Turci krivnjom austrijskog generala Montecucolija.

226.

Grafika, PMH 1493

**KNEZOVI ZRINSKI I FRANKOPANI U POLITIČKOM I
KULTURNOM ŽIVOTU HRVATSKE**

KNJIŽNICA OBITELJI ZRINSKI U ČAKOVCU

Obitelj Zrinski sakupila je tokom generacija u dvoru u Čakovcu bogatu knjižnicu, koja je bila poznata i izvan granica domovine. Sadržavala je knjige iz oblasti poezije, filozofije, religije, povijesti, političkih i vojnih nauka, arhitekture, medicine, fizike, kemije, govorničtva, biografija velikih ljudi i dr. pisanih na mnogim evropskim jezicima. Raznovrsnost te biblioteke najbolji je znak širine interesa, visoke kulture i obrazovanosti njenih vlasnika. Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu posjeduje sačuvani dio te biblioteke. Izloženi primjerci posuđeni su od te ustanove.

227. Catalogus omnium librorum bibliothecae Chactorniensis, 10. X (rukopis).	R. 3579
228. Schrenck Jacobus: Imperatorum regni atque archiducum principum imagines Oeniponti 1601	B. Z. 1
229. Schedel Georgius: Liber cronicarum — Nürnberg 1493-Inkunabula	„ „ 3
230. Cronica Turcica — Francoforti 1578	„ „ 18ab
231. Urbanus VIII papa: Poemata — Antwerpiae — Dar pape —1634	„ „ 38
232. Willer Georgius: Collectio in unum corpus omnium librorum Hebraeorum, Graecorum, Latinorum. Francoforti 1592 Ex libris Nikole Zrinskoga	B. Z. 50
233. Siri Vittorio: Il mercurio — Casole 1644—1647	„ „ 51
234. Casalius Joannes B.: De profanis et sacris veteribus ritibus-Romae 1644	„ „ 52
235. Caesar G. J.: Commentariorum de bello gallico libri III-Colon. Agripinae 1579	„ „ 66
236. Cicero M. T.: Libri philosophici — Argentorati 1574	„ „ 68
237. Plutarchus Chaeronensis: Vitae Paralelae — Francoforti 1606	„ „ 74
238. Machiavelli N.: Commentariorum de regno aut quovis principatu recte et tranquille administrando-Argentorati 1611	„ „ 104

239. Speckle Daniel: Architectura von Festungen — Strassburg 1589	„ „ 123
240. Koldina Pavel Krystyan: Prawa mestska kralowstwj českeho-W starem Meste Prazkem 1579	„ „ 129
241. Dögen Matthias: Architectura militaris moderna-Amstelodami 1647	„ „ 131
242. Ariosto Ludovico: Orlando furioso — Venezia 1587	„ „ 141
243. Biblia sacra vulgatae editionis — Antwerpiae 1605	„ „ 146
244. Glavinich F.: Historia Tersattana — Udine 1648	„ „ 180
245. Tomasina: Petrarca redivivus — Patavii 1635	„ „ 185
Forgach baro de Gymes: De Sigetho Hungariae propugnaculo- -Witebergae 1587	„ „ 186
247. Reusner Nicolaus: Rerum memorabilium in Kannonia sub Turcarum imperatoribus — Francoforti 1603	„ „ 190
248. Valerius Max: Los nuove libros de los exemplos y vitudes morales Madrid 1647	„ „ 196
249. Assarino L.: Le rivolutioni di Catalogni — Bologna 1648	„ „ 197
250. Sperling I.: Institutiones physicae — Witebergae 1634	„ „ 224 adl. 1
251. Begnini I.: Tyrocinium chymicum — Witebergae 1634	„ „ 224 adl. 2
252. Soarez Cyrianus: De arte rhetorica libri III — Coloniae 1612	„ „ 236
253. Licosthenes Conradus: Theatrum vitae humanae — Basileae 1565 Ex libris Nikole Zrinskog	B. Z. 253
254. Bonfinius Antonius: Rerum Ungaricarum decades quatuor cum dimidis Hanoviae 1606	„ „ 264
255. Albertus Magnus: Sermones notabiles — oko 1478—1489 — Inkunabula	„ „ 270

256.
Fabri de Hilden Guillaume: Observations chirurgiques-Genève 1669 " " 293
257.
Curtius Quintus: De rebus gestis Alexandri Magni Macedonum regis historia — Lugduni 1573—Dar Jurju Zrinskomu od S. Szilagyja " " 355
258.
Istvanfi Nicolaus: Historiarum de rebus ungaricis libri 34 Coloniae Agripinae 1622 — Ex libris N. Zrinski " " 366
259.
Veselsavia Adam: Politia historica — Staro mesto Prasko 1584 " " 378
260.
Listi Laszlo baro: Magyar Mars a vagy Mohach mezejen tortent veszedelemnek emlekezete-Bechben 1653 " " 383
261.
Vectigal regium reformatum — Viennae Austria 1656 — Službeni primjerak naslovljen banu Nikoli Zrinskomu s potpisom kralja Ferdinanda i pečatom " " 389
262.
Orbini Mauro: Il regno degli Slavi — Pesaro 1601 " " 392
- PAVAO SUBIĆ, je najviše proslavio svoj rod. Godine 1273. postaje »primorskim banom«. Svojem utjecaju podloži gradove: Šibenik, Trogir, Split a kasnije i Omiš. Godine 1292. dobije područje čitave Gacke županije sve do Huma s nasljednom banskom časti, a od god. 1292. do god. 1304. kneževi Bribirski-Subići vladaju i Bosnom do Drine.
263.
Lik Pavla Šubića i njegove žene, detalj s rake sv. Simuna, XIV st.
- MLADEN II Šubić, posljednji značajni predstavnik velikih birbirskih knežova; nije uspio spriječiti ulazak kraljevske ugarske vojske u grad Ostrovicu. U zamjenu za Ostrovicu Šubići dobivaju grad Zrin 1347. god. (vidi br. 140).
264.
Prijepis natpisa sa nadgrobne ploče Mladena III Bribirskog u stolnoj crkvi sv. Ivana u Trogiru (foto)
- NIKOLA IV FRANKOPAN, (1394—1432), sin Ivana (Anža V) hrvatski ban od 1492. do 1432. godine i najmoćniji velikaš Hrvatske. Godine 1429. odlazi u Rim gdje mu papa Martin V potvrđuje ime i grb stare rimske plemićke porodice Frankopana, priznavajući tako Frankopanskom rodu rimsko porijeklo. Nikola ostavlja devet sinova, devet loza Frankopanskih od kojih u XVII stoljeću živi još samo loza Frankopana Tržačkih.
265.
1430. lipnja 18. Brinje
Senjski kaptol potvrđuje ispravu Nikole IV Frankopana bana Hrvatske i Dalmacije o pravima pavlinskog samostana u Crikvenici na neke pilane.

ANŽ IVAN VIII FRANKOPAN BRINJSKI, (1458—1514).
U sukobu s ugarskim kraljem Matijašem izgubio je mnogo gradova i posjeda. Od 1489. godine je vlasnik Kosinja, gdje djeluje koncem XV stoljeća jedna od najstarijih glagoljskih tiskara u Hrvatskoj.

266.
1499. veljače 13. Brinje
Knez Anž Frankopan zamijenio je svoj posjed u Kosinju za posjed Zahumlje kneza Ivana Lackovića. Senjski kaptol prepisuje i potvrđuje akt zamjene. Tiskani prijepis, kseroks.

267.
1856. Trsat
M. Sladović u svojoj »Povijesti Biskupijah« govori o Kosinju i o glagoljskoj tiskari gdje su bila tiskana »Breviaria Illyrica« Bilo je to nekako vrijeme kada je gospodar Kosinja bio knez Anž Ivan VIII Frankopan. Tiskani prijepis, kseroks.
Glagoljska tiskara djelovala je u Kosinju krajem XV st. a početkom XVI nastavila je svoj rad u Senju i kasnije u Eijeci. O mjestu tiskanja prve tiskane knjige u Hrvatskoj o točnoj godini tiskanja, mišljenja stručnjaka još su uvijek podijeljena. a) Brinje, crtež M. Stiera iz XVII st. (fotografija)

BERNARDIN FRANKOPAN, »vir indomitae fortitudinis et audacie«, muž neukrotive hrabrosti i smjelosti. Brani hrvatske zemlje mačem i perom.

268.
1525. prosinca 24. Modruš
Isprava kneza Bernardina Frankopana kojom poklanja neke zemlje samostanu sv. Spasa kod Senja.
Pismo gotica, jezik hrvatski.
AH, Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. 1650. n. 11

BEATRICA FRANKOPANKA

269.
Portret Beatrice, AH, Grafička zbirka, inv. br. 118
Imućna i izvršno obrazovana žena svoga vremena, zajedno sa svojim mužem hercegom Ivanišom Korvinom velika dobrotvorka mnogih samostana koji su zahvaljujući takvim mecenama mogli postati onakva kulturno-religiozna središta, kao pavlinski samostan u Lepoglavi.

270.
1699.
Popis dragocjenosti koje su se čuvale u sakristiji pavlinskog samostana u Lepoglavi. Među ostalim spominju se i darovi koje je samostan dobio od Beatrice Frankopan, Ivana Korvina i drugih.
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Razni samostani, kutija 6

KRSTO I FRANKOPAN, sin slavnog Bernardina Frankopana, još slaviji od svog oca. Mnogi su mu nudili kraljevsku krunu, kada su se vodile prijestolne borbe između Habsburgovca Ferdinanda i Ivana Zapolje. Mađari ga nijesu htjeli čekati, pred bitku na Mohačkom polju, jer su bili zavidni njegovim ratnim uspjesima. Poginuo je kod Varaždina 27. rujna 1527.

271.
1526. listopada 5. Ludbreg
Pismo krčkog kneza Krste Frankopana »posebnog skrbnika i zaštitnika« (specialis tutor et protector) kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije, o izboru župana Varaždinske županije.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i potpis kneza Krste Frankopana AH, Srednjvjekovne isprave, br. 857

272.

1528. Budim

Isprava kralja Ferdinanda I Habsburgovca u kojoj se najoštrije osuđuje dielatnost pristalica protukralja Ivana Zapoljskog u Ugarskoj i Hrvatskoj. Tko ustraje u toj pobuni bit će proskribiran i osuđen, imanja mu oduzeta a žena i djeca prognani.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat kralja Ferdinanda I AH, Razni spisi, kut 1

273.

Krsto I Frankopan i njegova žena Apolonija, reprodukcija s jednog brevijara iz 1518. godine.

FRANJO I FRANKOPAN (1536—1572)

274.

Druga polovina 16. stoljeća, Ozalj

Vlastoručno pismo kneza Frankopana bilježniku knezu Matijašu o nekim razmiricama.

Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat i potpis kneza Franje Frankopana AH, Razni spisi, kut. 2

STJEPAN III FRANKOPAN, OZALJSKI, (1544—1577.) sin Krstina brata Ferdinanda Frankopana i Marije, kćeri srpskog despota Jovana Brankovića. Zadnji potomak Ozaljske loze Frankopana. Preko njega, svi njegovi posjedi, po njegovoj smrti pripadnu porodici Zrinski.

275.

1572. Novigrad na Dobri

Oporuka Stjepana Frankopana Ozaljskog kojom sva svoja imanja ostavlja nećacima, Nikoli, Jurju i Krsti Zrinskome.

Pismo gotica, jezik hrvatski (Kukuljević, Acta croatica I, 266)

NIKOLA ŠUBIĆ ZRINSKI SIGETSKI, (1508—1556.), ban hrvatski od 1 listonada 1543 do 1556. godine. Preko nasljednog ugovora sa Stjepanom Ozaljskim iz 1544. godine Zrinski su došli u posjed Frankopanskih primorskih i pokunskih posjeda. Proslavio se mnogim ratovima sa Turcima i hrabrom smrću pod Sigetom 1556. g.

276.

Vlastoručno pismo bana kneza Nikole Zrinskog («sigetskog»)

Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat i potpis Nikole Zrinskog.

AH, Razni spisi, kut. 1

277.

1541. studenog 7. Lukavec

Pismo bana Nikole Zrinskog zagrebačkom Kaptolu o popravljanju cesta prema Breljubrodu, jer su zbog velikih kiša pokreti banske vojske vrlo otežani.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i potpis Nikole Zrinskog

Arhiv Prvostolnog kaptola u Zagrebu, Acta Cap. ant. f. 99, n. 74

278.

1549. veljače 20. Ozalj

Vlastoručno pismo bana Hrvatske i Slavonije knea Nikole Zrinskog («sigetskog») o isplati desetine sa svojih imanja zagrebačkom Kaptolu.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i potpis Nikole Zrinskog

Arhiv Prvostolnog kaptola u Zagrebu, Acta Cap. ant. f. 9. n. 6

279.

Nikola Šubić Zrinski Sigetski na konju PMH, inv. br.

280.

Bitka kog Sigeta,

PMH, inv. br.

281.

Brno Karnarutić, Vazetje grada, Venecija 1583.

Suvremeno djelo posvećeno Nikoli Šubiću Zrinskomu

NSB, R. 1396

282.

Pavao Ritter Vitezović, Oddilyenja Sigetskoga perva csetiri dila, U. Bescu. J. Gelénich 1685.

NSB, R. 1890

283.

Türkische und ungarische Chronica, Nürnberg 1663. Opsada grada Sigeta. Kolorirani bakrorez.

NSB, L V A 8

JURAJ IV ZRINSKI, sin Nikole Sigetskog (1549—1603.). U početku se zanosio protestantizmom jer je bio blizak mađarskom plemstvu gdje je prostentatizam bio vrlo proširen. Oko 1574. godine uredio je u Nedelišću prvu hrvatsku tiskaru u kojoj je Ivan Kergošić tiskao svoj prvi hrvatski prijevod Verbecijeva zakonika. Kasnije se tiskara preselila u Varaždin.

284.

Verböczy Istvan, Decretum koteregaie Verböczy diachki popiszal Jedina sačuvana knjiga tiskare u Nedelišću; preveo kajkavski književnik Ivan Pergošić, bilježnik Varaždinske županije.

NSB, R. 1890

FRANJO ČRNKO, tajnik bana Nikole Šubića Zrinskog i kroničar opsade grada Sigeta. Njegov opis opsade poslužio je kao izvor pjesnicima Karnarutiću i drugima.

a)

talijanski prijevod Kronike F. Črnka pod naslovom: »Historia di Zigeth ispugnata da Suliman . . .«, Venecija 1570.

b)

njemački prijevodpod naslovom: »Historia der . . . Einnehmung der . . . Hanpx Festung Sigeth in Ungarn . . .«, Lignitz, 1615.

Latiski prijevod doživio je desetak izdanja, a izradio ga je Saninel Budina.

285.

1570. studenog 26. Ozalj

Povelja kojom braća Juraj i Kristofor knezovi Zrinski daju neke posjede u Medimurju na području vlastelinstva Čakovec, svom službeniku Ivanu Cherniku (Črnku, rođaku kroničara Franje Črnka) za njegovu vjernu službu . . .

Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat otpao, potpisi knezova Jurja i Kristofora Zrinskih

AH, Razni spisi, kut. 2

286.

Franjo Črnko, Opsada grada Sigeta

NIKOLA V ZRINSKI, (1559—1605.)

287.

1585. ožujka 30. Bakar
Isprava Nikole V Zrinskog kojom daje jedno zemljište, sjenokošu, svom kmetu Vicku Batistiću, za njegovu vjernu službu.
Pismo humanistika, jezik hrvatski; potpis kneza Nikole Zrinskog
AH, Razni spisi, kut. 2

288.

1585. travnja 6. Bakar
Isprava kojom kneza Nikola Zrinski daje svom službeniku Mikuli, županu iz Bribira, pravo da se bavi trgovinom i oslobađa ga kmetskih podavanja i tlake.
Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat i potpis kneza Nikole Zrinskog
AH, Razni spisi, kut. 2

JURAJ V ZRINSKI (1598—1626), sin Jurja IV, rano postaje banom hrvatskim, 1622. godine. Proslavio se mnogim ratovima protiv Turaka i u sastavu kraljevske vojske u nasljednim ratovima. Umro naglo, 18. prosinca 1626. u Požunu u 28. godini života, a ostavlja za sobom dva sina, Nikolu i Petra Zrinskog.

289.

1626. ožujka 25. Čakovec
Pismo kneza Jurja Zrinskog Juliju Ciculiniju u kojem ga moli da mu pošalje jednog konja, »na kome je dojahao jedne zime u Čakovec«. Smatra se da je te godine Jurja V Zrinskog otrovao general Wallenstein.
Pismo humanistika, jezik hrvatski; potpis kneza Jurja Zrinskog
AH, Razni spisi, kut. 3

NIKOLA FRANKOPAN (1586—1647), ban hrvatski od 1616. do 1622. godine. Umro u Beču 16. travnja 1647. godine. Proširio posjede Frankopana, podigao njihovu ekonomsku moć i politički ugled. Po smrti ostavio sve svoje posjede svojem bratu Vuku Krsti, a dio od tih dobara ostavio za utemeljenje prve hrvatske škole za siromašne učenike u Bosiljevu, kasnijeg plemićkog konvikta u Zagrebu.

290.

1603. prosinca 1. Bosiljevo
Isprava kojom se knez Nikola Frankopan Tržački obavezuje zagrebačkom Kaptolu da će redovito plaćati zakupljenu desetinu sa svojih imanja Bosiljevo i Novigrad.
Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i vlastoručni potpis kneza Nikole Frankopana Tržačkog.
Arhiv Prvostolnog kaptola u Zagrebu, Acta Cap. ant. f. 9, n. 31

291.

1619. srpnja 10. Krapina
Isprava bana Nikole kneza Tržačkog Frankopana kojom se potvrđuje prodaja nekog zemljišta obitelji Keglević radi duga.
Pismo humanistika, jezik latinski; utisnut pečat bana Nikole Frankopana
AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 4

292.

1634. rujna 4. Novi (»na obali Jadranskog mora«)
Oporuka kneza Nikole Tržačkog Frankopana u kojoj među ostalim daje jedno svoje imanje u Češkoj za uzdržavanje siromašnih đaka i studenata »osobito hrvatske ili ilirske narodnosti« (»pro sustentatione pauperum studiosorum nationi praesertim nostrae Croatiae vel Illyricae Zagrabiae extruzendum et fundum seminarium decreto«) kao i za izgradnju sam zgrade sjemeništa u Zagrebu, koje bi se trebalo nazvati Frankopanskim (»Frangepanicum appellandum«). Brigu o tom uzdržavanju kao i o nastavi povjerava isusovcima u Zagrebu.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i vlastoručni potpis Nikole Frankopana Tržačkog
AH, Isusovački samostani, samostan u Zagrebu, kut. 14 br. 27, f. 29

293.

1635. ožujka 26. Mlaka
Vlastoručno pismo kneza Nikole Frankopana podžupanu zagrebačke županije Luki Crnkoczi o podjeli imanja njega i njegovog brata kneza Vuka Krste Frankopana.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Razni spisi, kut. 3
VUK II KRSTO FRANKOPAN (1589—1625), general karlovački. Jedan od rijetkih hrvatskih velikaša kojemu je uspjelo dobiti položaj vrhovnog krajiškog zapovjednika u Karlovcu. On je otac posljednjeg Frankopana, Frana Krste Frankopana i Katarine, kasnije udate za Petra Zrinskog.

294.

1630. studenog 16. Karlovac
Knez Vuk Kristofor Frankopan (vrhovni) kapetan Vojne krajine »u kraljevini Hrvatskoj i Hrvatskom primorju« potvrđuje ugovor o plaćanju desetine Zagrebačkom kaptolu za svoja imanja Novigrad i Bosiljevo.
Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i potpis kneza Vuka Tržačkog Frankopana.
Arhiv Prvostol. kaptola u Zagrebu, Acta Cap. ant. f. 9, n. 32

295.

1632. siječnja 5. Karlovac
Vlastoručno pismo kneza Vuka Tržačkog Juliju Ciculiniju o isplati nekog duga.
Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat (na poleđini) i potpis
AH, Razni spisi, kut. 3

296.

1648. i 1649.
Dnevne bilješke Vuka Krste Frankopana pisane hrvatskim, njemačkim i latinskim jezikom u kalendaru iz 1648. god. Bilješke su uglavnom obiteljske i ekonomske naravi.
AH, Zbirka rukopisa, kut. 75

JULIJE CICULINI (ČIKULINI), početkom 17. st. (od 1599. g.) vrhovni upravitelj primorskih imanja knezova Zrinskih. Kasnije je došao u sukob s obitelji Zrinski i s njima se dugo parničio i on i njegovi potomci.

297.

1612. studenog 20.
Vlastoručno pismo Julija Čikulina, upravitelja primorskih dobara obitelji Zrinskih, Nikoli VI Zrinskom, u kojem izjavljuje »da sam Vašeg gospodstva pravičan i viran i dobar sluga vazda bil i jesam i hoću biti do moje smerti a što se legistroma dotiče, ja nisam rekal da nebih rad dati je nego se s knezom Markom Oršićem svidočim da sam rekal da ja nemarim da vsaki vidi one legistre« . . . i o drugim spornim pitanjima u trgovačkim i drugim poslovima.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kutija 65

298.

1622. rujna 4. Mursko Središće (?)
Martinu Zandriću, kaštelanu grada Grobnika o nekim sporovima sa Julijem Čikulinijem upraviteljem Zrinskih dobara.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 65

299.

1632.

Nalog kralja Matije kojim se naređuje otvaranje nove parnice u sporu između kneza Nikole Zrinskog i Julija Ciculinija bivšeg upravitelja imania knezova Zrinskih radi pronevjere.

Pismo humanistika, jezik latinski; pečat i vlastoručni potpis kralja Matije

AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 3

NIKOLA VI ZRINSKI (1625.)

300.

1605. ožujka 10. Čakovec

Pismo kneza Nikole VI Zrinskog Zagrebačkom kaptolu u kojem poziva na svoje vjenčanje sa groficom Anom Nadaždi.

Pismo humanistika, jezik latinski.

Arhiv Prvostol. kaptol u Zagrebu, Acta Cap. ant. n.

301.

1619. ožujka 14. Čakovec

Pismo kneza Nikole VI Zrinskog Baltazaru Napuly, prepoštu Zagrebačkog kaptola u kojem ga poziva na svoje vjenčanje, sa Elizabetom Szechy.

Pismo humanistika, jezik latinski; vlastoručni potpis bana Nikole Zrinskog

Arch. cap. Zagr. Acta cap. antiqua, 99, n. 68

ANA NADASY (prva žena Nikole VI Zrinskog)

302.

1611. listopada 28. Čakovec

Pismo grofice Ane Nadsady žene Nikole VI Zrinskog, svom šurjaku Juliju Čikuliniju, gubernatoru primorskih dobara obitelji Zrinski o pošiljci »sukna granata na šest dolami i na jedan menten (kaput, ogrtač) veliki skarlatna cerlena«.

Pismo humanistika, jezik hrvatski; pečat i potpis Ane Nadaždi, Zrinski

AH, Spisi obitelji Sermage, kut. 65

GASPAR II TRŽACKI (1602—1653), sin Vuka II Krste Frankopana, brat Frana Krste i Katarine Zrinske rođene Frankopan.

303.

1646. kolovoza 9. Karlovac

Pismo kneza Gašpara Tržačkog Ivanu Vojković Klokočkom o nabavci jednog konja.

Pismo humanistika, jezik hrvatski; AH, Razni spisi, kutija 3

304.

Juraj Frankopan Tržački (umro 1661.)

305.

Nadgrobna ploča u crkvi sv. Katarine u Zagrebu (foto)

NIKOLA VII ZRINSKI, rođen 1. V 1620. u Čakovcu, a tragično stradao u čakovečkoj šumi 28. studenog 1664.

Ban hrvatski i najveći mađarski pjesnik starijeg vremena, a uz to gorljivi ratnik i Hrvat: »Ego mihi consius aliter sum, etenim non degenerem me, Croatam et quidem Zrinium esse scio«. Njegovo je geslo »Sors bona nihil aliud«. (Dobra sreća i ništa drugo). Bio je najjača ličnost zavjere, koliko vješt u boju toliko sposoban i na diplomatskom polju. Ratovao s Turcima, a jednako se opirao

austrijskom centralizmu. »Ako ti je mač kratak, skoči korak bliže« . . . odgovorio je jednom prilikom austrijskom generalu Montecuccoliju, koji je predao njegov grad Novi Zrin Turcima.

306.

Ban Nikola Zrinski na konju.

AH, Grafička zbirka br. 951

307.

Pogibija bana Nikole Zrinskog u lovu na vepra.

AH, Grafička zbirka br. 957, 1841

308.

Portret bana Nikole Zrinskog

Vidi: katalog br. 366, 370, 372, 375

309.

1650. kolovoza 23. Čakovec

Pismo bana kneza Nikole Zrinskog u kojem poziva Zagrebački kaptol da se pridruži njegovim ljudima radi prodora na tursku teritoriju kod Siska.

Pismo humanistika, jezik hrvatski.

Arhiv Prvost. kaptola u Zagrebu, Acta cap. antiqua, f. 94. n. 100.

310.

1658. veljače 2. Turnišće

Pismo kneza Nikole Zrinskog bana Hrvatske i Slavonije Zagrebačkom kaptolu u kojem traži da mu pošalju veći broj ljudi za rat s Turcima.

Pismo humanistika, jezik hrvatski (mjestimično latinski).

Arhiv prvost. kaptola u Zagrebu, Acta cap. Antiqua f. 94 n. 91

311.

1660. kolovoza 1. Graz

Pismo bana kneza Nikole Zrinskog Zagrebačkom kaptolu u kojem objavljuje opću mobilizaciju (insurekciju) zbog rata s Turcima za 13. kolovoza.

Pismo humanistika, jezik latinski.

Arhiv Prvost. kaptola, Acta cap. antiqua, f. 94, n. 101

312.

1662. travnja 6. Čakovec

Prijepis oporuke kneza Nikole Zrinskog koja je prihvaćena i na skupštini hrvatskog sabora u Varaždinu.

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Razne obitelji, Spisi obitelji Zrinski, sv. 1

313.

1664. Čakovec

Nadgrobni natpis knezu Nikoli Zrinskom koji je poginuo u lovu od vepra. Dio rukopisa i ispravci Marka Forstalla, augustinca, tajnika i genealoga i historičara obitelji Zrinski

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Hrv. plem. obit. i vlastl. Spisi obitelji Zrinski, kutija 1

a) Spomenik banu Nikoli Zrinskom, koji je na ovom mjestu, u šumi kod Čakovca, poginuo od vepra (foto)

- 314.**
1664. Čakovec
Rukopis obiteljski povijesti («Stemathographia») hrvatskih knezova Subić-Zrinski. U rukopisu su detaljnije prikazane mnoge bitke s Turcima, pojedine ličnosti iz porodice Zrinski, kao i opis smrti Nikole Zrinskog koji je poginuo od vepra 1664. godine.
Pismo humanistika, jezik latinski.
AH, Hrv. plem. obit. i vlastel. kutija 1
- 315.**
Zrin i Nikolai, Adria Tengernek Syrenaya — rukopis
NSB, R. 4090
- 316.**
Zrini Miklos grof, Adria tengernek syrenai — Bechben 1651
NSB, B. Z. 47
- 317.**
Nikola Zrinski, Elegija
NSB, R. 4082
- 318.**
Zriny Miklous ili dogođenja Zrini Miklousa bana hrvackoga, njegovih 2 priatelof i Judite Iljefalvi iz vugeskoga na horvatcki po Jurju Pauliniću prenešena po Tomi Mikloušiću popravljena — Zagreb, 1833
NSB, R. 1375
- 319.**
J. Tollius: Epistolae itinerariae, Amstedani 1700.
NSB, 52.041
- 320.**
Evljija Celebija, Putopis po Medimurju (prijevod H. Šabanovića)
SOFIJA LÖBL, druga žena bana Nikole Zrinskog
- 321.**
1667. studenog 20. Čakovec
Pismo grofice Sofije, udovice bana Nikole Zrinskog, Zagrebačkom kaptolu o isplati duga za puške
Pismo humanistika, jezik latinski
Arh. Prvost. kaptola u Zagrebu, Acta cap. antiqu, f. 94, n. 78
- PETAR ZRINSKI**, rodio se 6. VII 1621. godine u Vrbovcu. Banom hrvatskim postaje iza bratove smrti, 1665—1670. U njegovu geslu nazire se njegova ratnička i hrabra duša kojoj je nedostajalo Nikoline političke profinjnosti. Poslije smrti brata Nikole, Petar postaje vođa zavjere. I osuđen je kao takav »jer je htio biti ono što je njegovo veličanstvo, to jest nezavisni vladar hrvatski«. Zajedno sa svojim rođakom, bratom svoje žene Katarine, Franom Krstom Frankopanom, nakon više od godine dana tamnovanja, 30. travnja 1671. pogubljen je u Bečkom Novom mjestu.
- 322.**
Zemljopisna karta Hrvatske posvećena banu knezu Petru Zrinskom.
Vlasništvo dra F. Maixnera,
- 322a.**
1649. prosinac 12. Ozalj

- Isprava kojom knez Petar Zrinski daje svom službeniku Ivanu Jurju Affeltereru dva imanja na području vlastelinstva Ribnik i vlastelinstva Ozalj.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva N. R. A. 1450. n. 7
- 323.**
1663. listopada 16.
Sjajna pobjeda Petra Zrinskog nad Turcima kod Otočca 16. listopada 1663. Pobjeda Nikole Zrinskog nad Turcima na Muri (u studenom 1663.)
AH, Grafička zbirka, 1497
- 324.**
Druga polovina XVII stoljeća
Kroničarski zapis Andrije Vinkovića, zagrebačkog kanonika, koji je iz mađarskih anala Jurja Pethö izradio kronološki pregled junačkih djela pojedinih članova obitelji knezova Zrinskih (u ratovima s Turcima) od 1525. do 1623. godine. U nastavku je rukopis nepoznatog očevice s prikazom bitke kod Jurjevih Stijena (kod Otočca) gdje je knez Ptar Zrinski razbio veliku tursku vojsku pod vodstvom »alibassa Chingicha« (Alipaše Čengića).
Pismo humanistika, jezik latinski i hrvatski
AH, Hrvat. plem. obitelji i vlastelinstva, Spisi obitelji Zrinski, kutija 1
- 325.**
1665. siječnja 24. Beč
Kralj Leopold I imenuje kneza Petra Zrinskog hrvatski banom. Na uvezanoj ispravi visi kraljevski pečat. Povelja imenovanja ispisana je zlatnim slovima na pergameni. U povelji se spominju hrvatski kraljevi iz doba narodne dinastije Krešimir i Zvonimir, čiju slavnu tradiciju nastavlja knez Petar Zrinski kao ban.
Pismo humanistika, jezik latinski
AH, Razne obitelji, Spisi obitelji Zrinski, br. 26
- 326.**
1666. rujna 4. Rim
Pismo historičara Ivana Lucića, vjerojatno, knezu Petru Zrinskom u kojem mu javlja o svojem istraživanju u arhivima Rime, Venecije i u Dalmaciji o rodu knezova Bribirskih-Šubića od kojih potiču knezovi Zrinski. Među ostalim iznosi svoje mišljenje »da ne može prihvatiti da su Krbavski knezovi potekli od rimskih Torkvata... dakle da bi se među Hrvatima koji su istjerali iz Dalmacije stare Rimljane, našao neki Rimljanin«. U nastavku napominje kao ga je Petar Zrinski poticao na pisanje povijesnih rasprava »da bi slava Hrvatske koja je ležala u tami izašla na svijetlo«
Pismo humanistika, jezik latinski; vlastoručni potpis Ivana Lucića
AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, spisi obitelji Zrinski, kut. 1
- 327.**
Portreti bana Petra Zrinskog
Vidi: katalog br. 361, 363, 364, 367, 371
- 328.**
Portreti bana Petra Zrinskog.
AH, Grafička zbirka, inv. br.
- 329.**
Petar Zrinski, Adrianskoga mora Syrena, Venezia 1660.
Petar Zrinski preveo je i prepjevao istoimeno djelo svoga brata Nikole ispjevano na mađarskom.
NSB, R 1906

330.

Pavao Ritter Vitezović, Banologia
Rukopis Vitezovića djela o banovima, među kojima je bilo niz članova obitelji Zrinski i Frankopana
NSB, R 3455

331.

Vladislav Menčetić, Trublga Slovinska v pohvalo prisvietlog gospodina Petra bana Zrinskog, Ancona 1665.
NSB, R 1382

KATARINA FRANKOPAN-ZRINSKI, kći Vuka Krste Frankopana i sestra Frana Krste. Rodila se oko 1625. godine u Bosiljevu, a 27. X 1641. vjenčala se u Karlovcu s Petrom Zrinskim. Od tada je Petru Zrinskom vjeran suradnik, kako u gospodarskim, tako i u političkim poslovima. Po odlasku Petra i Frana Krste u Beč, uhvaćena je i Katarina i zajedno sa najmlađom svojom kćerkom Zorom Veronikom odvedena u Graz, gdje je u tamnici u Schlossbergu umrla u najvećoj bijedi 16. novembra 1673. godine. Pisala je poučna djela i podupirala književnost.

332.

1670. veljače 23. Ozalj
Vla storučno pismo markize Katarine Frankopan, Zrinske, prefektu grada Ozlja Kristofu Zmajloviću u kojem daje nekoj svojoj službenici jednoga kmeta.
Pismo humanistika, jezik hrvatski; vlastoručni potpis Katarine Zrinske
AH, Razni spisi, kutija 2

333.

Katarina Zrinska, tovaruš
Molitvenik. U predgovoru obrazlaže zašto je pisala taj molitvenik na hrvatskom jeziku »... da se skoro zmeda vsega jezikov najmanje hrvackoga ovo doba štampanih knjig nahodi«...
NSB R 1905

334.

Katarina Zrinska, Sibila ili knjiga gatalica — rukopis
Gatalica nije izvorno djelo, već je prijevod Fortune, na mađarskom jeziku iz g. 1594, što je također kompilacija iz različitih njemačkih i talijanskih gatalica.
MR, br. 157

335.

Boltisar Milovac, Dvoidussni kinch, Bech, M. Cosmerovius 1661.
Ovo je djelo svojim troškom izdala Katarina Zrinska.
NSB, R 1902

FRAN KRSTO FRANKOPAN, sin Vuka Krste Frankopana, posljednji potomak posljednje Frankopanske loze. Ispočetka nije ni znao, ni mnogo mario za planove urotnika. No kasnije, kad se povezao s Petrom postaje njegov glavni suradnik u Hrvatskoj i najveći pobornik i organizator oružanog ustanka u hrvatskim krajevima. Kad su sve mogućnosti za oružani ustanak propale, knez zajedno sa Petrom iz Čakovca 12. travnja 1670. u Beč da bi od kralja lično isprosili opravdanje. No odatle se više nije vratio, poginuo je na stratištu zajedno s Petrom 30. trvanja 1670. u Bečkom Novom Mjestu. Bio je značajan pjesnik svog vremena.

336.

Portret Frana Krste Frankopana
Vidi: katalog br. 368

337.

1671. travnja 30. Bečko Novo Mjesto
Tiskani njemački prevod pisma Franje Krsta Frankopana njegovoj ženi Juliji grofica de Narro, pisan uoči izvršenja smrtne kazne.
Knjižnica AH, 12 E/148

338.

Franjo Krsto Frankopan, Vrtić, Zagreb, Albrecht 1871
Izdao s iscrpnim komentarom Ivan Kostrenčić. Zbiru pjesama »Gartlic za čas kratiti« pronašao je u bečkom tajnom arhivu. Pjesme su pisane dijelom Frankopanovim rukopisom, a djelom njegovog sluga Romana. Izdao je samo izbor iz zbirke, jer su mu se neke prčinile odviše smione. U pronađenom svesku bila su i dva prozna djela i to novodovršena »Po svom svitu proglašna prečudna i strašna trumbita sudnjega dana« sa izrazito antiklerikalnom tendencijom i početak šaljive igre bez naslova. Izdavač je uvrstio i »Zganke« i aforizme pod naslovom »Sentencie vasakojacke«.
PMH, Knjižnica

339.

Francesco Cristoforo Frangipani, Divoto pianto composto in versi latini. Perpetuo Conte di Tersatto per la Partenza della Casa di Maria SS. Transportata dalla Dalmazia a Loreto
Stampano in Macerata l'Anno 1656 ed ora date alla luce con la sua Traduzione in Volgare Idioma da alcuni Divoti PP dell' O de D.C.di S.F.
Loreto 1794 — Dai Terchi del Sartori — 8. — Pred naslovnom stranom reprodukcija drvoreza madone s oznakom »Virgo Lauretana«.
Vlasništvo samostana franjevacu na Trsatu.

340.

Fran Krsto Frankopan »Na vojsku«
Pjesma u »Hrvatskoj pjesmarici«, 1903
NSB, 156.260

341.

Fran Krsto Frankopan, »Venus nastane davat audienciju«. Faksimil koncepta pjesme u djelu »Život i rad F. K. Frankopana« od dr. Slavka Ježića
PMH, Knjižnica, br. 676

ORFEJ FRANKOPAN, rođak Frana Krste Frankopana, potomak Videnske loze Frankopana. Glavni organizator i vrhovni zapovjednik ustaničke vojske urotnika u primorju. Kad je zavjera propala bježi u Veneciju a zatim se ništa više o njemu ne zna.

342.

1661. srpnja 2. Bosiljevo
Vlastoručno pismo kneza Orfeja bosiljevačkom župniku gosp. Mihajlu Prosenku (?) Farkašu Mlinovcu, Matijašu Mlinariću i drugima, radi razgraničenja nekog zemljišta.
Pismo humanistika, jezik hrvatski.
AH. Razi spisi, kutija 3

343.

Orfej Frankopan, grafika
PMH, Grafička zbirka, inv. br. 15.146

JUDITA PETRONILA ZRINSKA, kći Petra i Katarine Zrinske. Postala je opatica samostana Klarisa u Zagrebu a kasnije i njegova nadstojnica. Sačuvana je dosta brojna korespondencija koju ona vodi nakon tragične smrti svog oca Petra sa svojom braćom i drugim plemićima. Umrula je oko 1700. god.

344.

1668. Zagreb

Vlastoručno pismo klarise Petronile Zrinske kralju Leopoldu o svom stupanju u samostan Klarisa u Zagrebu.

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, N.R.A., f. 23, n. 38

345.

1668. lipnja 12. Čakovec

Pismo Petra i Katarine Zrinske, rođene Frankopan, njihovoj kćeri Petronili Zrinskoj u kojoj joj dozvoljavaju da stupi u samostan klarisa u Zagrebu ako je tako zaista konačno odlučila.

Pismo humanistika, jezik latinski.

AH, Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva, N.R.A. f. 23. n. 38

346.

Pismo Petronile Zrinske Juditi Pethö. u kojem piše o svom siromaštvu i gladovanju.

NSB, R. 6455 b

347.

Ulomak nadgrobne ploče Judite Petronike Zrinske izložen u lapidariju muzeja, vidi: M. Valentić, Kameni spomenici Hrvatske 131 do 19. st., kat. br. 34.

PMH inv. br. 6731

JELENA ZRINSKI, udata Rakoczy, kći Petra i Katarine Zrinski

348.

Jelena Zrinska-Rakoczy, litografija

AH, Grafička zbirka, inv. br. 966

349.

1687. listopada 17.

Pismo grofa Ivana Zrinskog sestri Jeleni koja se nakon smrti prvog muža Franje Rakoczy udala za grofa Mirka Tököliia, vođu mađarskih ustanika.

Ivana Zrinskog želi Bečki dvor iskoristiti kao posrednika u pomirenju sa Tökölijem i mađarskim ustanicima.

Pismo gotica, jezik njemački; na poleđini utisnut je pečat grofa Ivana Zrinskog.

AH, Komorski arhiv, Spisi obitelji Zrinski br. 96

FRANJO RAKOCZY, sin Đure II Rakocija i zet Petra Zrinskoga za kojeg se udala Jelena Zrinska, kći Petra, l. III 1666. Sudjeluje u uroti vrlo aktivno, ali se na kraju spasi osude, plativši za to veliku odštetu, a pomognut raznim vezama pri kraljevskom dvoru u Beču.

350.

Franjo Rackozy, bakropis

PMH, inv. br. 15. 142; vidi kat. br. 376.

IVAN ANTUN ZRINSKI, (1654—1703.), sin Petra i Katarine Zrinski. Poslan po Marku Forstallu kao talac u Beč nikada se više nije vratio. Život je proveo po tamnicama, u strogom nadzoru bez osnovnih ljudskih sloboda. Umro je u tamnici u istom zatvoru gdje je završila svoj život i njegova majka Katarina Zrinska u Schlossbergu u Gracu. Njegovom smrću Beč je ispunio svoju namjeru: zatrti rod Zrinskih.

351.

1670. studenog 28. Prag

Pismo Ivana Zrinskog, sina Petrova, rođaku Ivanu Subiću Peranskom u kojem ga moli da posreduje da Petar bude pomilovan.

Pismo humanistika, jezik hrvatski

AH, Nadbiskupski arhiv u Zagrebu (Pronašao u Brlogu E. Laszowski i poklonio Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu)

ADAM ZRINSKI (1662—1691), sin bana Nikole Zrinskog i Sofije rođene Löbl. Odgojen u bečkim školama nije imao ratne hrabrosti ni političkog duha ni Hrvat skog rodoljublja kao njegov otac. Pisao je pravne rasprave. Nakon zapljene Zrinskih dobara jedan dio pripao je njemu. Poginuo je 1691. kao časnik austrijske vojske kod Slankamena.

352.

Ex libris Adama Zrinskog

AH, Grafička zbirka, inv. br. 1842

353.

Slankamen,

AH, Fototeka, br. 17

354.

ADAM ZRINSKI, Disputatio juridica, Vienna 1679

AH, Knjižnica

355.

ADAM ZRINSKI, Manuscriptum ex jure civili

NSB, R. 3492

356.

Pismo Adama Zrinskog Pavlu Ritteru Vitezoviću

Rukopis NSB 3953

357.

Florilegium sive virtutes (s pjesmom Adama Zrinskog)

NSB, B. Z. 95

358.

1663. svibnja 15. Zgreb

Pismo hrvatskog historičara Jurja Ratkaja augustincu Marku Forstalu s genealoškim podacima o pojedinim članovima obitelji Subić-Zrinski, osobito o banu Mladenu

Pismo humanistika, jezik latinski

AH, Hrv. plem. obitelji i vast. Obitelj Zrinski, kutija 1

359.

1667. lipnja 25. Rim

Vlastoručno pismo historičara Ivana Lucića augustinijancu Marku Forstalu genealogu i tajniku obitelji Zrinskih koji je tada boravio u Veneciji o podacima iz kraljevskih i drugih isprava o radu Subića, osobito o Mladenu II Šubiću koji je u jednoj svojoj ispravi nosio naslov »Mladen ban Hrvata, knez Zadra, princeps Dalmacije i drugi ban Bosne«

Pismo humanistika, jezik talijanski, potpis Ivana Lucića

AH, Hrv. plem obitelji i vlast., Obitelj Zrinski, kutija 1

360.

1667—1668

Rukopis novinskim izvještajima o najvažnijim političkim događajima u Evropi, pisan i vođen u kancelariji Zrinskih u Čakovcu. Rukopis je bio vlasništvo Ivana Forstala, augustinca.

Pismo humanistika, jezik njemački, francuski i talijanski
AH, Hrv. plem. obitelji i vastelin. Spisi obitelji Zrinski, br. 1

PORTRETI SLIKANI U XVII STOLJEĆU

361.

Petar Zrinski

Figura do bokova, gologlav, odjeven u raskošnu brokatnu dolamu i baršunasti menten s golonima i velikim krznenim ovratnikom. U desnoj ruci drži zapečaćeno pismo. Gore desno grb. Dolje natpis: *Monasterii Szveticzensis fundationem 1027. factam, Com(es) Petrus Zrinius retificat 1640. 19. Juny, Eidemqz forum Ecclesi(ae) Vicinum imperpetuat 1646.*«

ulje na platnu, 107/59 cm, nesignirano — PMH 8701

Slika potječe iz pavlinskog samostana u Sveticama i vjerojatno je rad nekog pavlinskog slikara. U vrijeme Ilirskog pokreta poklonjena je dru. Ljudevitu Gaju, te se nalazila u posjedu obitelji do 1964.

362.

Car Leopold I

Figura do boka, s dugačkom perikom, odjeven u bogato izrađen oklop i zaogrnut plaštem. U desnoj ruci štap, u dnu desno kruna. Dolje natpis: *«Monastery Szveticzensis, fundationem Leopoldus novac Donationis titulo confirmat, Patrésqz cum loco Suam Protectionem recipit 1675.»*

ulje na platnu, 107/59 cm, nesignirano — PMH 8702

Porijeklo kao br. 361

363.

Petar Zrinski

Polufigura u ovalu, gologlav, dolama s tokama na prsima, zaogrnut menten s galonima i velikim krznenim ovratnikom. Ljevica na balčaku sablje. Pri dnu ovala grb ispod toga na vrpici natpis: *«Dalaleas quis quis penas, et suspicis arcem, Fingere subscribas, haec voluere Dy.»* Oko ovala: *«COMES PETRVS PERPETVVS A SRINIO ET SEGNAE ET PARTIVM MARITIMARVM SVPREMVM CAPITANEVS.»*

ulje na platnu, 72/57 cm, nesignirano — PMH 2425

Slika potječe iz Senja, a darovao ju je Dr N. Gržetić.

364.

Petar Zrinski

Poprsje gologlav, u dolami s dva niza velikih toka na prsima.

ulje na platnu, 62/43 cm, nesignirano — PMH 2426

Prvobitno porijeklo slike nije poznato, a muzeju je poklonio Nikola Batušić župnik u Rečici.

365.

Franjo Frankopan Slunjski, hrvatski ban 1567—1572.

Poprsje, gologlav u jednostavnoj dolami s malim pucetima. Desno krnji natpis.

ulje na platnu, 62/43 cm, nesignirano — PMH 2423

Porijeklo kao br. 4.

Ovaj lik se često smatralo portretom Franje Krste Frankopana, usprkos podataka s natpisa. Frizura i odjeća doista ukazuju na XVII stoljeće, a slika je pandan portretu pod br. 4

366.

Nikola Zrinski

Polufigura u ovalu, tijelo u prolifu na desno, gologlav, odjeven u dolamu s pucetima i gajtanima. Oko ovala natpis: *«C NIKOLA, a ZRINIO Eo AVR: R DAL: et SCLAV BAN...»*

ulje na platnu, 89/76 cm, nesignirano — Arhiv Hrvatske

Kopija iz XIX stoljeća po suvremenom originalu.

367.

Petar Zrinski

Figura do pasa u ovalu, gologlav sa sivkastom vlasuljom. Odjeven u raskošnu brokatnu dolamu sa sitnim pucetima, oko ramena i ruku ovijen nlašt podstavljene hermelinom. Oko pasa metalni pojas sa sablju sa kopčama, u desnici štap.

ulje na platnu, 106/85 cm, nesignirano — Dijecezanski muzej 104

Slika se vjerojatno već odavna nalazi u nadbiskupskom dvoru u Zagrebu, jer je 1851. Društvo za povjesnicu i starine južnoslavenske zamolio biskupa Haulika da pokloni »slike Petra Zrinskoga, Frankopana i Tattenbacha Narodni muzej«. Haulik je to odbio s motivacijom da su bili izdajnici.

368.

Fran Krsto Frankopan (?)

Figura do ispod pasa u ovalu, na glavi kalpak s krznom i tamnom perjanicom. Dolama s pucetima i širokim pojasom o kome visi sablja, preko ramena menten ukrašen kamenjem i zarubljen krznom. U desnici štap.

ulje na platnu, 106/84 cm, nesignirano — Dijecezanski muzej 1434 Porijeklo kao br. 7. Budući da osim na letcima s prikazima pogubljenja ne postoje pouzdani prikazi Frankopanovi, nije dokazano da je ovo doista njegov portret. U prilog pretpostavci govori mladost prikazanog, bogatstvo odjeće i okolnost da je slika pandan br. 7.

369.

Johan Erasmus Tattenbach (?)

Figura do bokova u ovalu, gologlav, odjeven u kopčanu dolamu, oko pasa pojas od struka, preko ramena menten pričvršćen vrlo bogato izrađenim lancem s kopčama.

ulje na platnu, 106/84, 5 cm, nesignirano — Dijecezanski muzej 1433 Porijeklo kao br. 7. i 8, s kojima čini cjelinu. Ovdje prikazani lik Tatenbacha se razlikuje od onog na suvremenom letku.

Portreti slikani u XIX stoljeću

370.

Nikola Zrinski Sigetski, zapravo Nikola Zrinski mlađi

Poprsje u tamnoj dolami s gajtanima i velikim pucetima, s prebačenim mentenom. Dolje grb, a sa strana natpis: *«Nicolaus Comes de Zrin e familia Subich oriundus in vietus heros annorum aetatis 58 occubuit at Szigetár die 7 Septbr. 1566.»*

ulje na platnu, 66/53 cm, nesignirano — Arhiv Hrvatske

Slika je vjerojatno nastala negdje početkom XIX st. jer postoji indentičan bakrorez signiran *«C. Rahl sc. 1820.»* (PMH 3509 — G. 414). Sam lik nikako ne može prikazivati Nikolu Zrinskog Sigetskog, već Nikolu Zrinskog mlađeg.

371.

Petar Zrinski

Poprsje, gologlav, odjeven u tamnu dolamu i menten s velikim galonima i velikim ovratnikom od hermelina.

ulje na platnu, 61/47,5 cm, sign. d.d.u. »Joh. Zsche 1857.« — Privatno vlasništvo (nalazio se 1909. u posjedu Stjepana Radića), sada obitelj Sporčić). Ovaj tip portreta Petra Zrinskog jedan je od najpoznatijih i najčešće ponavljanih, jednako u XVII kao i u XIX stoljeću.

372.

Nikola Zrinski mlađi

Poprsje, gologlav, u baršunastoj dolami s velikim pucetima. S lijevog ramena prebačen veliki zlatni lanac.

ulje na platnu, 56/44,5 cm sign. d. »Jakobey K: 1859« — Privatno vlasništvo
Vrlo poznat i često ponavljani tip portreta Nikole Zrinskog (vidi br. 6)

373.

Nikola Zrinski Sigetski

Poprsje, s kalpakom, u mentenu i obučenog dolami s visokim ovratnikom.

Ulje na platnu, 60/51,5 cm, sign. d. »Jakobey K. Pest 1862« — Privatno vlasništvo
Najpoznatiji i najčešće preslikavan lik Nikole Sigetskog (vidi »Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj«, str. 23—4, 57—8).

374.

Juraj Frankopan

(Katalog: M. Schneider, Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 26)

375.

Nikola Zrinski mlađi

(Katalog: Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 28)

376.

Franjo Rákóczy

(Katalog: Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 29)

Oružje obitelji Zrinski

377.

MAC, XVI stoljeće, duljina 131 cm. Sječivo čelično s kraćim širim žlijebom u kojem su znakovi solingenških kovača. Držak na jednu i pol ruke, rebrast, omotan crnom kožom, proširen u srednjem dijelu i označen pri dnu, sredini i vrhu prstenastom izbočinom. Glavica drška željezna u obliku veće žlijebljene žlijebljenim lukovicama. Na krsnici sprijeđa dvostruki branik s tri lukovičasta lukovice s malom izbočinom na tjemenu. Krsnica duga, blago povijena, završava ukrasa. Na naličju manji vijugavi branik.

Kupljen 1940. godine od Milana Praunspergera. Prema predaji potječe iz obitelji Zrinjskih.

PMH, inv. br. 2806.

378.

BUZDOVAN, XVI stoljeće, duljina 69 cm. Glavica se sastojala od 20 zaobljenih pera (sačuvano 18). Pera na vratu i tjemenu završavaju zupcima. Tjemenu nastavak od mjedi ima oblik spljoštene loptice. Usadivač drška u obliku cijevi s drvenim drškom koji je na kraju okovan mjedi. Okov oštećen s vidljivim ukrasima stiliziranih tulipana.

Potječe iz Bosiljeva, dar Đure Žugeca.

PMH, inv. br. 3033.

379.

PIŠTOLJ NA KOLO, XVI stoljeće, duljina 71 cm, kalibar 11 mm. Cijev u gornjem dijelu osmerostrano fasetirana s utisnutim žigom augsburških kovača i žigom kontrolne komisije, u nastavku zaobljena sa zadebljanjem na ustima. Mehanizam za paljenje s graviranim kokotom i kolom. Rubni okvir kola srcoliko oblikovan. Kundak drven intarziran ornamentiranim bjelokosnim pločicama (jedna nedostaje). U usadniku šipka za čišćenje. S lijeve strane kundaka na bjelokosnoj pločici slabo vidljivi natpis: 15 NICOCOMZR 55.

Kupljen 1940. godine od Milana Praunspergera.

PMH, inv. br. 11.611

380.

TRI TOPOVSKE KUGLE nađene u kući Nikole Zrinskog u Zagrebu, Trg Franje Markovića br. 3

Vlasnik obitelj Hrčić, Zagreb

381.

VRC, Majstor M. (vjerojatno Ulrich Möringer ili Michel Ludwig), sredina XVI stoljeća. Pozlaćeno srebro. Na trupu svežnjevi kruškolikih plodova oko tri izbočene uspravno ovalne kartuše ispunjene lisnatim motivima. Na poklopcu kipić ratnika s kacigom na glavi. Mjesni žig Augsburga i imeni žig M s križićem. Graviran zapis na dnu: »Franz Christoph Graf Frangepan 1661« stavljen vjerojatno tek u 19. stoljeću. Visina 18 cm.

Muzej za umjetnost i obrt, inv. br. 14.883

UROTA I POGIBIJA KNEZOVA ZRINSKIH I FRANKOPANA

LEOPOLD I (1657—1705), nasljednik svog oca kralja Ferdinanda III. Stupio na prijestolje u 17. godini života. Nesiguran i nesamostalan, okružen vrlo lošim savjetnicima i dobrim vojskovođama koji njegovu slabu političku diplomaciju spašavaju pobjedama na bojnopolju.

Portret cara i kralja Leopolda I

Vidi: katalog br. 362.

382.

Genealogija Habsburške dinastije, Kseroks. (F. Šišić, Pregled povijesti hrvatskoga naroda, Zagreb 1962.)

383.

Zemljopisna karta Hrvatske — područje oko Kupe i Korane

AH, Kost. zb. br. A II 17

384.

1663. studenog 10. Beč

Proglas cara i kralja Leopolda o velikoj opasnosti od Turaka i o potrebi da im se svim snagama suprotstave, te da se organizira obrana zemlje.

Jezik latinski, tisak, pečat kralja Leopolda.

AH, Spisi Hrvatskog sabora, 1663. br. 6

385.

1663. srpnja 5. Vidovec kod Legrada

Hrvatski sabor daje odredbe o smještaju pojedinih jedinica banske vojske za vrijeme opće insurekcije (mobilizacije).

Jezik latinski, pismo humanistika.

Nadbiskupski arhiv u Zagrebu, Acta pol. fasc. IV, n. 258.

386.

1666.

Zavjernica ugarskog velikaša grofa Franje Wesslenyja i hrvatskog bana Petra Zrinskog kojom se zaklinju na uzajamno prijateljstvo i vjernost. Faksimil, original u Državnom arhivu u Beču

FRANJO WESSELENY, porijeklom nižeg roda, od hrabrog vojnika dotjera 1655. do položaja palatina ugarskog, (Palatin u ugarskoj odgovara potpuno banskom položaju u Hrvatskoj). On se prvi zavjerio s Nikolom Zrinskim 5. IV 1666. u Stubničkim Toplicama (u Moravskoj). U zavjereničkoj ispravi uzimaju tajna imena: Nikola je Ferdinand, a Wesseleny se krije pod imenom Oswald. Umro 27. III 1667, a s njim su urotnici izgubili snažnu ličnost.

387.

Franjo Wesseleny, bakrorez
AH, Graf. zb., inv. br. 872

ĐURO LIPPAY, nadbiskup Ostrogonski. Ozlojeđen zbog Vašvarskog mira, kojeg smatra povredom ustava, pridružio se nezadovoljnicima i urotnicima. On otvoreno ustaje protiv tog mira već 1664. i sprema se da u Ugarskoj osnuje posebnu stranku. Bio je energičan i potpuno spreman na urotničku zavjeru, ali je 3. I 1666. godine umro, a na njegovo mjesto bečki dvor postavila svog povjerljivog, inače nesposobnog i nedostojnog čovjeka Đuru Wesselenyja.

388.

Đuro Lippay, bakrorez
PMH inv. br. 15,268

389.

1664. travnja 26. Regensburg
Mandat kralja Leopolda I upućen Hrvatskom saboru u Varaždinu kojim poziva na rat protiv Turaka pod banom i knezom Nikolom Zrinskim.
Jezik latinski, pismo humanistika. Pečat i potpis kralja Leopolda.
AH, Spisi Hrvatskog sabora 1664. br. 7

390.

1668. listopada 14. Beč
Pismo nepoznatog izvjestioca iz Beča Zagrebačkom biskupu Borkoviću o izvještaju generala Herbersteina ministrima bečkog dvora o neprijateljskoj djelatnosti episkopa pravoslavne crkve u Hrvatskoj Gabrijela Mijakića protiv Bečkog dvora. (Kseroks)
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv, Ep. ad episcopos, br. vol. V. n. 30.

391.

1669. svibnja 7. Pešta
Pismo grofa Nikole Erdodija zagrebačkom biskupu Borkoviću u kojem kaže da bi i on rado znao i mogao služiti banu Petru Zrinskom »bolje nego nekome«, ali da se »silum nemože nikomu drago činiti«. Pismo je odraz sukoba i nepovjerenja između porodica Zrinski i Erdodi. (Kseroks)
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv, Ep. ad episcopos, vol. V n. 47.

392.

1670. prosinca 5. Graz
Pismo ratnom vijeću u Grazu o hapšenju episkopa Gabrijela Mijakića o imenovanju njegovog nasljednika Pavla Zorića i o daljnjem postupku protiv Mijakića. (Kseroks)
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv, Ep. ad episcopos, vol. V n. 110.

393.

1670. srpnja 18. Karlovac
Pismo kapetana Ernesta Paradeisera biskupu Borkoviću u kojem se ispričava da je povrijedio njegova prava naređujući svim župnicima da moraju javno proglasiti narodu da se Zrinski neće više vratiti iz Beča i da zapriete seljacima da nesmiju više širiti lažne vijesti o povratku Petra Zrinskog u Hrvatsku.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv Zagreb, Ep. ad episcopos, vol. V n. 96.

394.

1670. siječnja 29. Čakovec
Ovjerovljeni prijepisi pisma kneza Petra Zrinskog zagrebačkom biskupu Borkoviću u kome on poriče svoje veze sa Turcima i misiju kapetana Bukovačkog i moli biskupa da poruči Nikoli Erdodiju da ne širi o njemu lažne, neprijateljske vijesti.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv Zagrebu, Acta politika, kutija IV, br. 340.

395.

Prijenis teksta u kojem su sadržani uvjeti koje je kapetan Franjo Bukovački predložio turskom sultanu i pod kojima bi Hrvatska stupila pod zaštitu Turske tako da sačuva svoju potpunu unutarnju autonomiju, a da je Turska brani protiv bilo kojeg vanjskog neprijatelja. Pregovore s Turcima car Leopold je uzeo kao direktan povod da bi zatro rod Zrinskih. (Kseroks iz Historijske čitanke, ur. prof. J. Šidak, Zagreb 1952.)

396.

1670. svibnja 3. Laxenburg
Reskript (donis) kralja Leopolda Hrvatskom saboru o dodjeli dijela zaplijenjenih dobara obitelji Zrinski njihovim dužnicima i kćerki, opatici Petrolini Zrinskoj. II nastavku kralj određuje da privremeno ostavlja položaj bana praznim.
Jezik latinski, pismo humanistika. Pečat i potpis kralja Leopolda I.
AH, Spisi Hrvatskog sabora, 1670. n. 2

397.

1670. ožujka 29. Varaždin
Koncept pisma biskupa Martina Borkovića kralju Leopoldu o situaciji u Hrvatskoj, osobito na granici prema Turskoj i o grani plemića koji su došli u Varaždin da izraze svoju vjernost kralju i svoje odricanje od bune.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv Zagrebu, Acta pol. f. IV, n. 271.

MARTIN BORKOVIĆ, zagrebački biskup i banski namjesnik

398.

Foto uljene slike u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu

399.

1670. travnja 3. Beč
Kralj Leopold privremeno imenuje banskim namjesnicima zagrebačkog biskupa Martina Borkovića i grofa Nikolu Erdodija, nakon što knez Petar Zrinski skinut s banske časti.

Jezik latinski, pismo humanistika.
Pečat i potpis kralja Leopolda
AH, Spisi Hrvatskog sabora, 1670. br. 1

400.

1670. ožujka 30. Beč
Prijepis proglašenja kralja Leopolda krajišnicima Dalmacije, Hrvatske i Slavonije u kojem ih poziva da mu ostanu vjerni. Javlja im da je zbog teške nevjere morao bana Petra kneza Zrinskog ukloniti s banske časti, a protiv njega se sprema postupak zbog pobune protiv kralja.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH, Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 60. n. 20.
U prilogu prijepis hrv. teksta istog proglašenja (Kseroks)

401.

1670. travnja 3. Beč
Pismo augustinca Marka Forstala zagrebačkom biskupu Martinu Borkoviću u kojem ga moli da piše kralju Leopoldu i princu, ministru Lobkoviću da je on uvijek radio za »dobro domovine i crkve« i da nije ni na koji način sudjelovao u uroti. (Kseroks)
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv u Zagrebu, Ep. ad episcopos, vol. V. n. 83.

402.

1670. travnja 5. Zagreb
Prepis pisma biskupa Borkovića banu i knezu Petru Zrinskom u kojem mu javlja da se može pouzdati u milost kraljevu i da neka pođe u Beč, te da mu je o tome pisao kralj Leopold I i ministar Lobković.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arh. pol. f. IV, n. 271

409.

1670. travnja 9. Novigrad na Dobri.
Tiskani prijepis pisma kneza Frana Krste Frankopana Kapetanu Čolniću u Mursko Središće u kojem ga poziva na pobunu protiv njemačke gospode a ujedno ga izvještava o svojoj spremnosti i pripremama za oružani sukob s vojskom generala Herbersteina. Očekuje tursku pomoć prema obećanjima koje je donio kapetan Bukovački iz Turske.
Jezik hrvatski.

404.

1670. travnja 9. Beč
Kralj Leopold u dopisu Zagrebačkom kaptolu hvali njihovu vjernost u ovim buntovnim vremenima.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Arhiv Zagr. kaptola, Acta cap. ant. f. 94. n. 3

405.

1670. travnja 15. Graz
Dopis Gradačkog Ratnog vijeća Zagrebačkom kaptolu u kojem Gradsko Ratno vijeće pohvaljuje vjernost kaptola i cijele kraljevine Hrvatske i njegovo nepriustajanje uz bunu.
Jezik latinski, pismo humanistika; pečati vijećnika Ratnog vijeća u Grazu.
Arhiv Prvost. kaptola u Zagrebu, Acta, cap. ant. f. 99. br. 80

406.

1670. travnja 26. Laxenburg
Dopis kralja Leopolda I zagrebačkom biskupu Borkoviću u kome ocjenjuje otvorenu pobunu Petra Zrinskog i Franje Krste Frankopana kao prezir spram zakona domovine i kao povredu carskog veličanstva njihovog zakonitog kralja i gospodara. Protiv njih i njihovih pristalica treba poduzeti najoštrije mjere, papljeniti im sva imanja i pokretna dobra na području cijele Hrvatske. Zapljenu će provesti kraljevska komora.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv u Zagrebu, Acta pol. n. 272

407.

1670. travnja 28. Karlovac
Pismo generala Herbersteina zagrebačkom biskupu o situaciji u Hrvatskoj nakon hapšenja bana Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana i o konfiskaciji njihovog imetka.
Nadb. Arhiv u Zagrebu, Ep. ad episcop. br. 88.

408.

1671. siječnja 17. Beč
Mandat kralja Leopolda I Hrvatskom saboru o pomilovanju krajiških kapetana i drugih plemića koji su se predali generalu Herbersteinu: Franjo Berislavić, Gašpar Čolnić, Ladislav Crnkoci, Juraj Gotal, Stjepan Gereci, Juraj Malinić, Baltaraz Pogledić i Ivan Kamenjan.
Jezik latinski, pismo humanistika; pečat i potpis kralja Leopolda I.
AH, Spisi Hrv. sabora, 1671. br. 4

409.

1671. veljače 15. Karlovac
Tiskani prijepis pisma generala Herbersteina knezu i ministru i ministru Lobkoviću o nastojanju da nagovori Hrvate da se kraljevina Dalmacija, Hrvatska i Slavonija odcijepi od Ugarske (i priključi Austriji).
Jezik talijanski.
Original u arhivu obitelji Lobkovic, Rudnice

410.

1670. Bečko Novo mesto
Prepis molbe kneza Petra Zrinskog za pomilovanje upućene kralju Leopoldu.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH, Pavlinski samostani, Spisi samostana u Lepoglavi, f. 18, n. 3

411.

1671. travnja 18.
Tiskani prepis teksta osude kneza Petra Zrinskog, koji je »zavrijedio da mu mjesto krune, jer je htio postati kraljem Hrvatske, glavu stave pod krvnički mač«.
Original u Bečkom drž. arhivu

412.

1671. travnja 21. Beč
Izvještaj povjerenstva kod kneza Lobkovića caru: da se i Petar Zrinski jednako s Frankopanom i Nadaždijem kazni smrću a ne samo doživotnom tamnicom kako je glasala manjina članova povjerenstva.
Original u Bečkom Drž. arhivu

FRANJO NADASDY, godine 1665. postao vrhovni državni sudac (iudex curiae regiae). Potomak stare, ugledne mađarske porodice i najimućniji velikaš Ugarske. Ispočetka je prema uroti zauzeo dvoličan stav, jer je težio da po svaku cijenu dobije mjesto palatina. Kasnije se pridružio zavjerenicima i 29. VII 1666. sklopio s Wesselenyem zavjerenički savez. Isti dan, 30. travnja, kad su u Bečkom Novom Mjestu izgubili glavu Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan, u Beču je završio na stratištu i Franjo Nadasdy.

413.
Franjo Nadasdy, bakrorez, PMH. inv. br. 6.310

ERAZMO TATENBACH, štajerski vlastelin s velikim posjedima u Sleskoj i Njemačkoj. Nakon dosta dugog prijateljavanja s Petrom Zrinskim, koji je iza Nikoline smrti postao vođa zavjerenika u Hrvatskoj, potpisao je s njim tajni akt zavjere 9. rujna 1667. Po otkrivanju urote uhvaćen je i on nekoliko mjeseci iza smrti ostalih urotnika 1. XII 1671. pogubljen.

414.
Portret Erazma Tatenbacha
Vidi katalog br. 369.

415.
1671. travnja 24. Bečko Novo mesto
Prijepisi namira koje je knez Petar Zrinski ispisao da bi se po njima vratili dugovi njegovim dužnicima. Pisano par dana prije njegove smrti.
Original u Bečkom drž. arhivu

416.
1671. travnja 25. Beč
Tiskani prijepis presude i pristanka cara i kralja Leopolda I na izvještaj i osudu suda od 21. travnja. Petar Zrinski, Fran Krsto Frankopan i Franjo Nadaždi osuđeni su na smrt.
Original u Bečkom drž. arhivu

417.
29. travnja 1671. Bečko Novo mesto
Oproštajno pismo Petra Zrinskog njegovoj ženi Katarini.
U prilogu tiskani prijepis.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv. Ep. ad diversos, vol. 141, n. 167. t. 8

418.
29. travnja 1671. Bečko Novo mesto
Oproštajno pismo Frana Krste Frankopana njegovoj ženi Juliji rođenoj kneginji Narro. (tiskani prijepis)
U prilogu prijepis pisma.
Jezik talijanski, pismo humanistika
Original u Bečkom drž. arhivu

419.
29. travnja 1671. Bečko Novo mesto
Neke od vlastoručnih odredaba kneza Petra Zrinskog po njegovoj smrti. Moli da se njegovom sinu Ivanu izruči kubura i srebrni buzdovan.
Original u Bečkom drž. arhivu

420.
Ausführliche und warhofftife Beschreibung ...
Perfetta e veridica selezione ...
U Beču je 1671. tiskan tekst službenog »Iscrpnog i istinitog opisa kaznenog procesa i izvršenja osuge grofova Franje Nadaždija Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana«. Tekst je izdan po nalogu Bečkog dvora da bi pred javnošću opravdao optužbu i osudu tih velikaša. Brošura s 12 grafičkih prikaza procesa i smaknuća izdana je istovremeno na pet jezika (latinski, njemački, talijanski, francuski, španjolski).
AH, knjižnica

421.
Smaknuće Petra Zrinskog
Grafika iz djela navedenog pod br. 420
AH, Grafička zbirka

422.
Smaknuće Frana Krste Frankopana
Grafika iz djela navedenog pod br. 420
AH, Grafička zbirka

423.
Letak izdan u vezi s osudom Nadaždija, P. Zrinskog, F. K. Frankopana i Tatenbacha
AH, Grafička zbirka

424.
Fran Krsto Frankopan pred sudom
Fotopovećanje grafičkog lista br. 5 iz djela navedenog pod br. 420

425.
Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan
Fotopovećanje grafičkog lista br. 6 iz djela navedenog pod br. 420

426.
Oproštaj Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u tamnici
Fotopovećanje grafičkog lista br. 7 iz djela navedenog pod br. 420

427.
Dolazak sudaca
Fotopovećanje grafičkog lista br. 8 iz djela navedenog pod br. 420

428.
Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan s gvardijanom.
Fotopovećanje grafičkog lista br. 9 iz djela navedenog pod br. 420

429.
Smaknuće Petra Zrinskog
Fotopovećanje grafičkog lista br. 10 iz djela navedenog pod br. 420

430.
Smaknuće Frana Krsta Frankopana
Fotopovećanje grafičkog lista br. 11 iz djela navedenog pod br. 420

431.
Sprovod Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u Bečkom Novom Mjestu
Fotopovećanje grafičkog lista br. 12 iz djela navedenog pod br. 420
a) Nadgrobna ploča bana Petra Zrinskog i Frana Krsta Frankopana u Bečkom Novom mjestu. (foto).

432.
Krvnički mač kojim su 30. travnja 1671. pogubljeni Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan u Bečkom Novom Mjestu
Gradski muzej i arhiv u Bečkom Novom Mjestu, inv. br. A 29

433.
Smaknuće Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u Gradskoj oružarni u Bečkom Novom Mjestu
Barokna slika, ulje na platnu
Gradski muzej i arhiv u Bečkom Novom Mjestu, inv. br. B 7

434.
Protokol Gradskog vijeća u Bečkom Novom Mjestu 1671. godine
Gradski muzej i arhiv u Bečkom Novom Mjestu, Bd. Nr. 118

434a.
Sudski protokol o lišavanju slobode krvnika Nikole Hohra koji je na izvršenje smrtno osude Zrinskog i Frankopana došao pijan i smaknuće obavio vrlo loše. Osuđen je na pol godine prisilnog rada na gradskim bedemima u Beču i na protjerivanje iz zemlje.
Gradski arhiv u Bečkom Novom Mjestu, Scrin, XLVII Nr. 2a/7, kopija

435.
Srebrno puce
sredina XVII stoljeća, vel. 2,4 x 1,3 cm, filigranska izrada, kruškoliki oblik. Nadenjeno u grobu bana Petra Zrinskog 1808. godine. Grad Bečko Novo Mjesto poklonio Braći hrvatskog zmaja 1922. godine.
PMH inv. br. 18.752

436.
Pavao Ritter Vitezović, Kronika aliti szpomenik vszega szveta vekov na tri razdeylen, Zagreb, Cajetan Härl 1762.
U svojoj Kronici Vitezović kratko spominje Zrinsko-Frankopansku urotu.
AH, Knjižnica

437.
1671. svibnja 2. Modling
Izveštaj mletačkog poslanika u Mletke o toku procesa i osuda Petra Zrinskog, Frana Krste Frankopana i Franje Nadaždija s opisom njihovog pogubljenja. Original u mletačkom arhivu u Veneciji. (prijepis)

438.
1671. svibnja 21. Beč
Kraljevski kancelar Toma Palfi piše zagrebačkom biskupu Borkoviću o pogubljenju bana Petra Zrinskog, kneza Frankopana u Bečkom Novom Mjestu i grofa Nadasdija u Beču.
Nad. arhiv. Ep. ad episcops. vol. VI. br. 28

439.
1671. srpnja 25. Beč
Tiskani prijepis izvještaja mletačkog poslanika da se na granicama Hrvatske skupljaju turske čete i da Hrvati traže vojnu pomoć.
Original u mletačkom arhivu u Veneciji

440.
1672. srpnja 1. Ozalj
Pismo Horacija Colonija biskupu Borkoviću o nekim nepravilnim postupcima Petra Prašinskog prilikom procjene i zapljene Zrinsko Frankopanskih imanja u Hrvatskoj.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadbiskupski arhiv. Ep. ad episcops, vol. VI br. 60.

441.
1672. listopada 22. Čakovec
Pismo grofice Sofije Löbl, udovice Nikole Zrinskog, zagrebačkom biskupu Borkoviću o teškom položaju i seljaka i plemstva u Međimurju radi velikih poreza. Moli biskupa da se on i župnici u Međumurju zauzmu za njih.
Jezik latinski, pismo humanistika.
Nadh. arhiv u Zagrebu, Ep. ad. ep. vol. VI, br.

ZAPLJENA IMANJA I PROPAST POSLJEDNJIH POTOMAKA ZRINSKIH I FRANKOPANA

442.
1670. srpnja 8.
Procjena i popis svih prihoda i rashoda u lukama obitelji Zrinski; Bakarac, Kraljevica, Selce i Crikvenica. Procjenu su izvršili činovnici kraljevske ugarske komore.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 1094, n. 45.

443.
1670. kolovoza 13.
Izveštaj popisivača Ugarske kraljevske komore Petra Prašinskog i Franje Špoljarića koji su popisivali zaplijenjena pokretna dobra grofova Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, kapetana Franje Bukovačkog i drugih učesnika urote.
AH, Mibaur, et course. f. 143, u. 8.

444.
1671. lipnja 26.
Molba grofice Sofije Forgach, udovice pokojnog grofa Jurja Frankopana kojom traži od kraljevske ugarske komore dio imanja obitelji Frankopan.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 23. n. 40.

445.
1671.
Molba grofice Marije Julijane Frankopan kojom moli svoj dio od zapljenjenih Frankopanskih imanja od kraljevske komore.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH. Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 23. n. 41.

446.
1671. rujna 30.
Povelja kralja Leopolda kojom daje knezu Adamu Zrinskom i Mariji Katarini i majci njihovoj Sofiji Löbl dio zapljenjenih imanja obitelji Zrinski.
Jezik latinski, pismo humanistika.
AH. Razne obitelji, spisi obit. Zrinski, fasc. 1

447.

1671. lipnja 2

Kralj Leopold daje instrukciju za banskog namjesnika, zagrebačkog biskupa Martina Borkovića, savjetnika kraljevske komore Ivana Gašpara Kellersperga i Petra Prašinskog, podžupana varaždinske županije, tridesetničara u Nedelišću i glavnog upravitelja svih zapljenjenih dobara, za popisivanje svih zapljenjenih dobara obitelji Zrinski i Frankopan i drugih, urotnika.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Arh. nadb. u Zagrebu, Acta polit. f. 6. n. 278.

448.

1671. lipnja 6.

Isprava kralja Leopolda kojom imenuje komisiju za procjenu imanja obitelji Zrinskih i Frankopana i drugih. U komisiju su imenovani zagrebački biskup Borković, Ivan Gašpar Kellerberg i Petar Prašinski.

Jezik latinski, pismo humanistika,

Nadbiskupski arhiv Zagreb, Acta pol. f. 6. n. 280.

449.

1671. listopada 11. Ebersdorf

Kralj Leopold I odobrava ovom ispravom da se udovici pokojnog Nikole Zrinskog, nakon zapljene Zrinskih imanja, njezin dio izuzme od procjene Zrinskih dobara.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Nadbiskupski arhiv Zagreb, Acta pol. f. 6. n. 285.

450.

1672. srpnja 11. Ozalj

Izveštaj člana komisije za zapljenu Zrinsko-Frankopanskih imanja Petra Prašinskog o procjeni i zapljenu primorskih posjeda i luka.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 91. n. 6.

451.

1672.

Procjena zapljene njih Zrinsko-Frankopanskih primorskih imanja; Bakra i bakarske luke i Grobnika sa svim zgradama, zemljama, приходима i drugim pripadnostima. Procjene vrše činovnici kraljevske ugarske komore Petar Prašinski, Franjo Špoljarić i drugi.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Urbarski spisi i popis posjeda, f. 96. n. 19.

452.

1672. srpnja 8.

Procjena zapljenjenih primorskih imanja na području Vinodola: Hreljina, Bribira, Grižana, Drivenika, rudnika i pilana u Liču te luka: Bakarca, Selca, Crikvenice i Kraljevice.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Urbarski spisi i popisi posjeda, f. 96. n. 18.

453.

1672. lipnja 15.

Procjena zapljenjenih dobara obitelji Frankopan na vlastelinstvu Bosiljevo.

Jezik latinski, pismo humanistika,

Na ispravi su utisnuti pečati popisivača zapljenjenih imanja.

AH. Urbarski spisi i popis posjeda, f. 91. m. 69.

454.

1672. studenog 19. Krapina

Izveštaj Petra Prašinskog o popisivanju pokretne imovine obitelji Zrinskih i Frankopana u Ozlju, Zagrebu, Čakovcu i drugdje.

a) Popis pokretne imovine; oružja, odjeće, zastava i drugih predmeta d. zapljenjenih u gradu Ozlju.

b) Popis pokretne imovine Zrinskih, Tržačkih Frankopana i Franje Bukovačkog. Tu su nabrojani srebrni, zlatni i drugi skupocjeni predmeti i knjige, koje su popisivači stavili u škrinju i zapečatili.

c) Popis pokretne imovine; dragocjenosti, zastora, oružja ukrašenog srebrom i zlatom i drugih predmeta stavljenih u škrinju od orahovine.

d) Popis Pokretnih stvari u gradu Ozlju i procjena tih stvari; perzijskih i turskih tepiha i čilima, turskih pokrivača, oklopa i drugih stvari.

e) Popis oružja, pušaka, pištolja, karabina, zatim odjeće i kućnih predmeta, spisa i drugih raznih stvari u Čakovcu.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 1091. n. 7.

455.

1672. (?) Međe i granice na primorskim dobrima između posjeda kneza Adama Zrinskog i zapljenjenih imanja obitelji Zrinskih, sada komorskih. U nastavku prijepis iskaza svjedoka iz 1657. lipnja 4. o međama između zemalja knezova Tržačkih i Zrinskih na području brodskog, novigradskog i lukovdolskog vlastelinstva.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 1091, n. 62.

456.

1673. lipnja 27. Beč

Povelja kralja Leopolda I upućena grofici Sofiji Löbl, udovici kneza Nikole Zrinskog kojom se naređuje da se Pavlinima samostana sv. Jelene kod Čakovca ponovno dadu sva njihova prava za gornicu (davanje od vinograda) i desetinu od vina. Na poledini protest udovice Sofije Löbl na skupštini zaladske županije, protiv te povlastice.

Pečat i potpis kralja Leopolda,

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH: Pavlinski samostani, Spisi samostana sv. Jelene u Čakovcu, kut. 3 br. 53.

457.

1673. srpnja 19, Novi

Popis i procjena željezne, drvene d. i druge robe u bakarskoj luci, svih pokretnih predmeta u gradu Bakru i zemljišnih posjeda vlastelinstva Grobnik, Čabra; popis svih kovača i radnika u čabarskim rudnicima i njihovih zaduženja, popis ugljenara i čabarskih kmetova, popis sveg pokretnog inventara i robe u čabarskim rudnicima. Popis pokretnih i nepokretnih dobara vlastelinstva Brod i Novog u Vinodolu.

AH. Urbarski spisi i popisi posjeda, fasc. 68, br. 49.

458.

1675. kolovoza 24. Rečica

Isprava Petra Peharnika Hotkovića, malog plemićkog suca Zagrebačke županije o sporu Sofije Löbl i Nikole Maleta upravitelja grada Ozlja.

Jezik latinski, pismo humanistika,

AH. Spisi obitelji Drašković, f. 77. n. 31.

459.

1679. travnja 20. Zagreb

460.

1679. travnja 20. Zagreb

Ugovor između Franje Cikulinija sina Julija Cikulina nekadašnjeg upravitelja imanja Zrinskih i kraljevske ugarske komore kojim preuzima vlastelinstvo i grad Medvedgrad i Šestine sa kućom Petra Zrinskog u Zagrebu za pokriće dugova Nikole i Petra Zrinskog.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Hrv. plem. i vlast. N. R. A. f. 294. n. 5.

461.

1679. listopada

Popis privatnih vjeronika Franje Frankulina, bivšeg vrhovnog vojnog zapovjednika na primorskim dobrima obitelji Zrinski, čija su dobra nakon njegovog bijega u Veneciju u Grobniku zaplijenjena, i time podmirena Frankulinova dugovanja.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Hrv. plem. obitelji i vlastelinstva N. R. A. f. 1453. br. 3.

462.

1672. ožujka 17.

Molba Jurja Frankulina, vjerojatno brata Franje Frankulina, kraljevskoj ugarskoj komori kojom moli da im se vrati njihova imovina koja je zaplijenjena zajedno sa imovinom njegovog brata.

U prilogu molba njegove žene i djece.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 1533. n. 1.

463.

1679. svibnja 12. Beč

Pismo kneza Adama Zrinskog Zagrebačkom kaptolu o isplati desetine na njegovim posjedima u Međimurju.

Vlastoručni potpis kneza Adama Zrinskog.

Jezik latinski, pismo humanistika.

Arhiv prvostol kaptol Zagreb Acta cap. ant. f. 9. n. 8.

464.

1707. rujna 10. Beč

Povelja kojom kralj Josip I potvrđuje darovnicu kralja Leopolda I kojom ban Toma Erdödi i njegovi nasljednici dobivaju vlastelinstvo Bosiljevo, nekoć vlasništvo obitelji Frankopan.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Hrv. plem. obit. i vlastel. N. R. A. f. 61. n. 1.

465.

1687. kolovoza 28.

Molba grofa Ivana Ernesta Paradeisera, kapetana karlovačkog u kojoj moli da mu kraljevska komora dade, na ime duga od 2.000 forinti koje mu je ostao dužan knez Petar Zrinski, na području vlastelinstva Ozalj i Ribnik, dio imanja i grada Ribnik.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Hrv. plem. obit. i vlast. N. R. A. f. 1091. n. 29.

466.

1687. listopada 4. Zagreb

Sabor kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije određuje u svojoj instrukciji poslanicima za hrvatsko-ugarski zajednički sabor u Požunu da zahtjevaju među ostalim da se sva komorska primorska dobra i pokupski posjedi, te Svarča i Novigrad, nekada Zrinski i Frankopanski, pripoje banskoj Hrvatskoj.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Spisi hrv. Sabora, acta dietalia, sv. n. 7.

b) 1687 (?) odgovor Danijela Tolnaja Hrvatskom saboru na njegovu žalbu iznesenu u saboru u Požunu, gdje je Hrv. sabor tražio da se spomenuta dobra pripoje Hrvatskoj.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH. Spisi hrv. sabora acta dietalia sv. II. br. 8.

467.

1673. lipnja 29.

Popisi i procjena niza Zrinsko-Frankopanskih imanja: Međimurje, Brlog, Ozalj, Čabar i dr.

Jezik latinski, pismo humanistika.

AH, Hrv. et conscr., protokol br. 13

468.

Madona s Djetetom stoji na polumjesecu, s nadgrobnog križa Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u Bečkom Novom Mjestu.

Pozlaćeni reljef od lijevanja željeza, vis. 24,5 cm.

vl. M. Sporčić, Zagreb

469.

Ključ škrinje u kojoj su preneseni posmrtni ostaci Zrinskog i Frankopana 1919. god. u Zagreb

željezo (legura), dulj. 8,2 cm, šir. 2,5 cm

Drška oblikovana u obliku trolista u kojem je smješten križić, motka cilindrična, brada puna.

PMH inv. br. 17.658

470.

Ključ škrinje u kojoj su preneseni posmrtni ostaci Zrinskog i Frankopana 1919. god. u Zagreb.

srebrna legura, duž. 3,3 cm. šir. 2,2 cm

Drška oblikovana neogotički, motka ukrašena profiliranim prstenom, brada puna.

PMH inv. br. 17.659.

471.

Prijenos posmrtnih ostataka Petra Zrinskog i Krste Frankopana u Zagreb 1919. g. Kolorirani grafički prikaz pogrebne povorke pred zagrebačkom katedralom

AH. Grafička zbirka, br. 1702

472.

Spomenica Zrinsko-Frankopanska, prigodom svečanog prenosa njihovih kostiju u domovinu. Izdao Grafičko-umjetnički i nakladni zavod »Jugoslavija«, Zagreb 1919.

PMH inv. br. 4280

HISTORIJSKO SLIKARSTVO — Posljednji Zrinski i Frankopani.
(kronološki prema nastanku)

473.

Jelena Zrinska u Munkaču

(Katalog historijskog slikarstva br. 96)

474.

Zrinski i Frankopan u tamnici

U prostranoj prostoriji sa prozorom u dnu, sjede u sredini za stolom lijevo Frankopan, glave naslonjene na ruku, desno Zrinski, koji ga drži za ruku, kao

da ga tješi. U dnu lijevo stoji grupa oficira i vojnika, te jedan redovnik. Ulje na platnu, 73,5/96 cm, sign. d. d. u. »Jakobey Károly 1866«. — Privatno vlasništvo. Slika je kopija vrlo poznatog djela mađarskog historijskog slikarstva koje je izradio Viktor Madarász 1864. godine.

475.
Zrinski i Frankopan u tamnici
Oleografija je reprodukcija slike Ferde Quiquereza »Posljednji časovi Petra Zrinskog i Krste Frankopana« iz 1883.

476.
Rastanak Petra Zrinskog i Krste Frankopana od Katarine Zrinske
(Katalog: M. Schneider, historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 81)
Ulje na platnu, 200 x 120 cm, sign. d. d. u. »O. IVEKOVIĆ 1901.« — PMH 17. 802
Slika je kupljena 1970. godine.

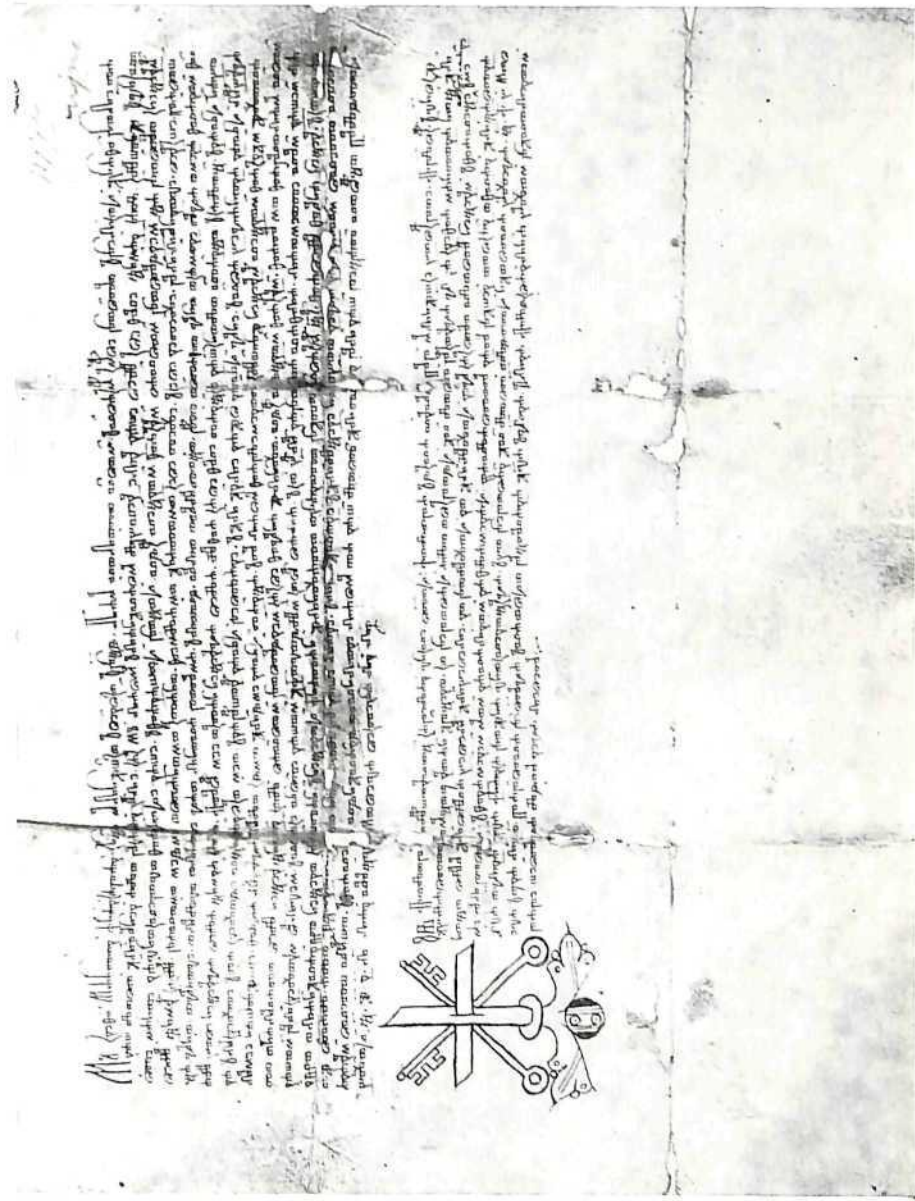
477.
isto — druga verzija
Ulje na platnu, 108 x 70 cm, sign. d. d. u. »OTON IVEKOVIĆ 1921.« — PMH 17.809
Slika je dar kombinata »Chromos — Katran — Kutrilin« 1970.

478.
Katarina Zrinska u Veneciji
(Katalog: M. Schneider, Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj br. 82)

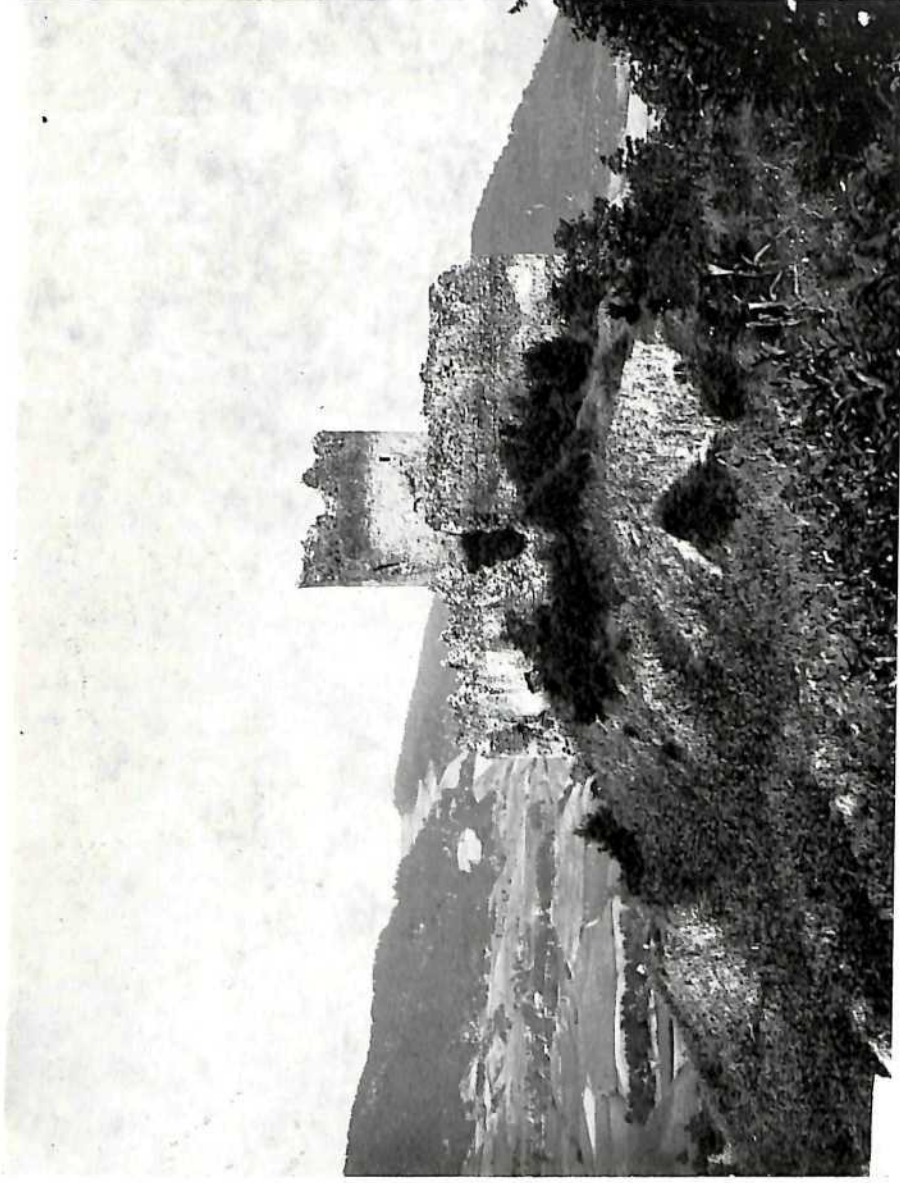
479.
Posljedni Zrinski u tamnici (Ivan Gnade)
(Katalog: Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 84)

480.
Pobjeda Petra Zrinskog nad Turcima kod Otočca 1663.
(Katalog: Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 89)

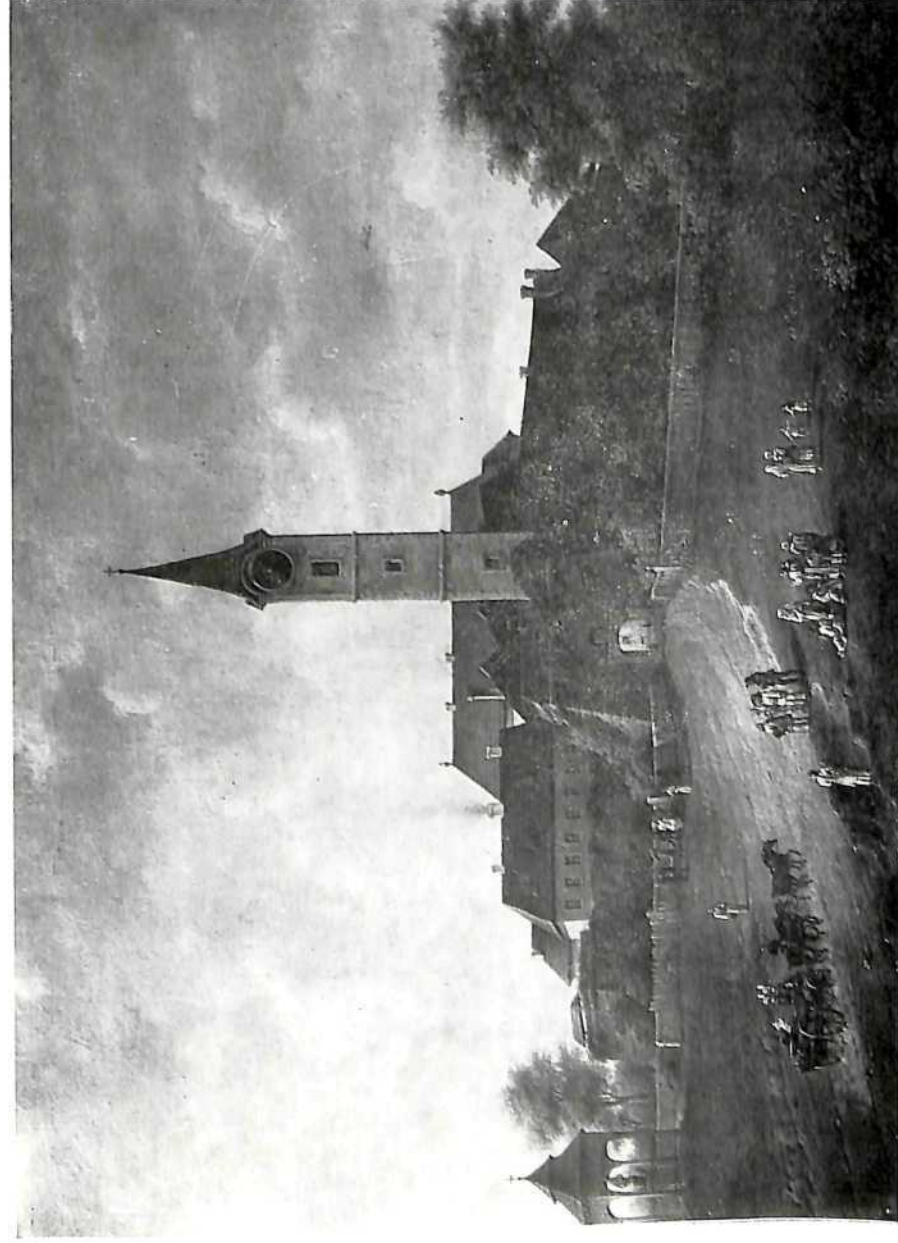
481.
Petar Zrinski u bitki s Turcima
(Katalog: Historijsko slikarstvo u Hrvatskoj, br. 92)

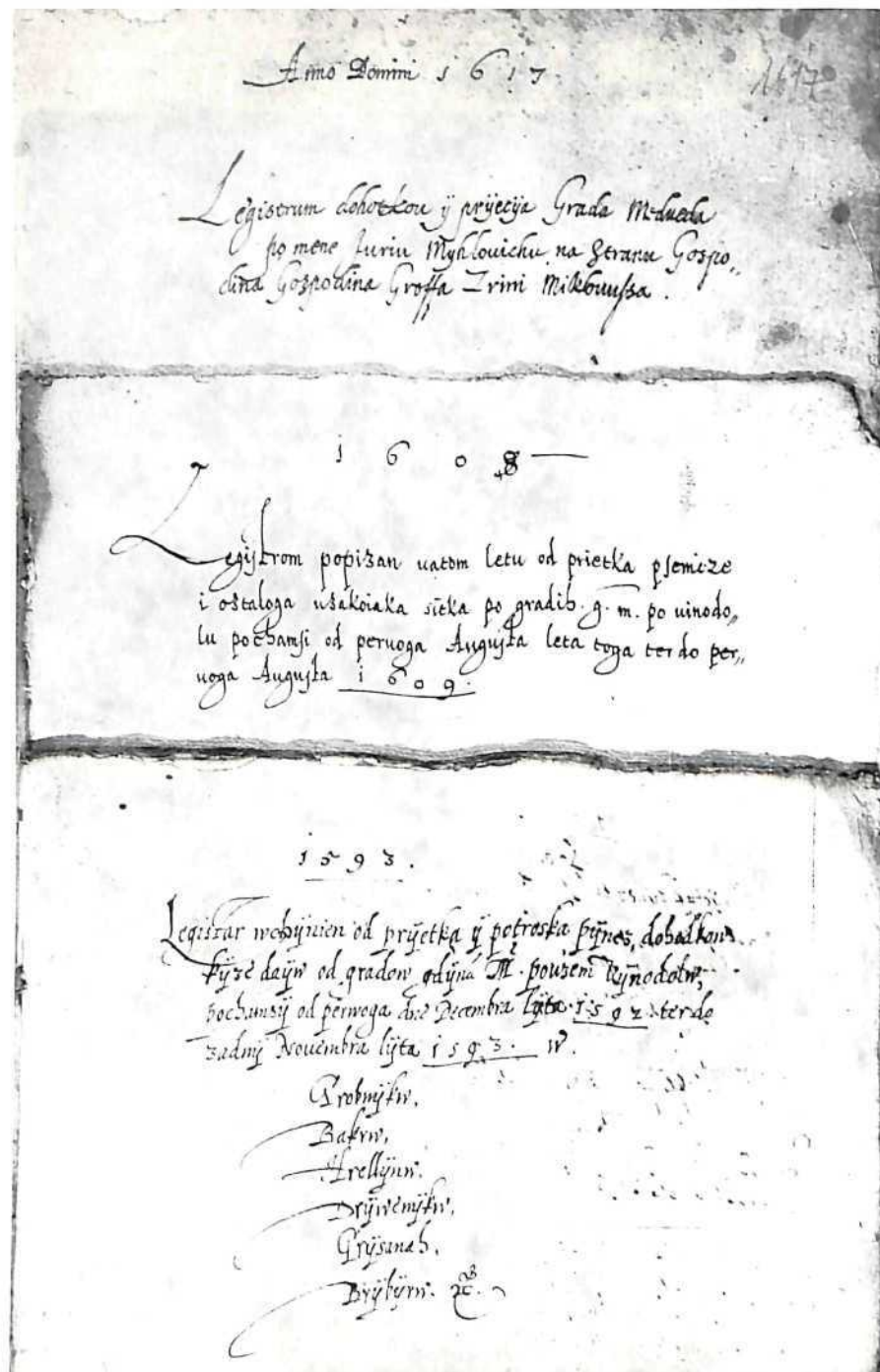
Slika 1. Darovnica kneza Martina Frankopana pavlinskog samostanu u Crikvenici (kat. br. 54.)

Slika 2. Ruševine grada Gvozdanakog
(kat. br. 142.)

Slika 3. Grad Čakovec
(kat. br. 218.)

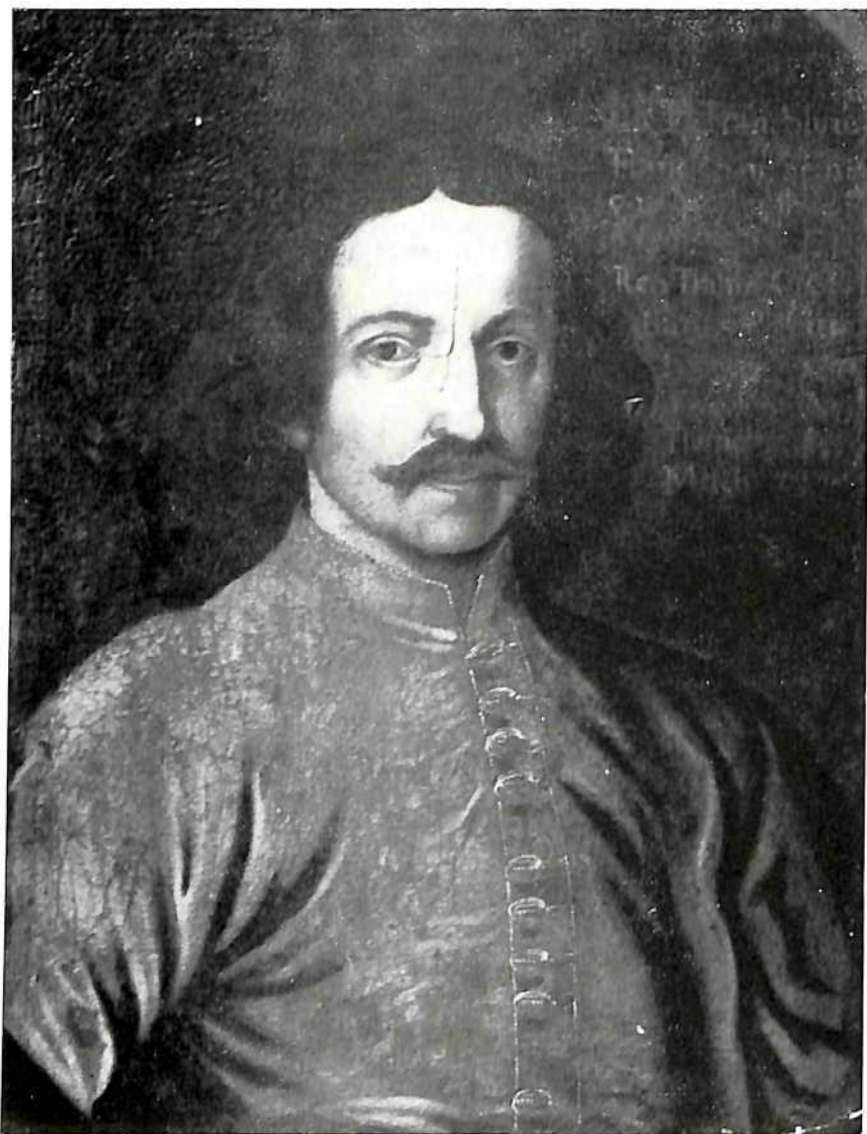
Slika 4. Urbari gradova i posjeda obitelji Zrinski
(kat. br. 87, 53.)

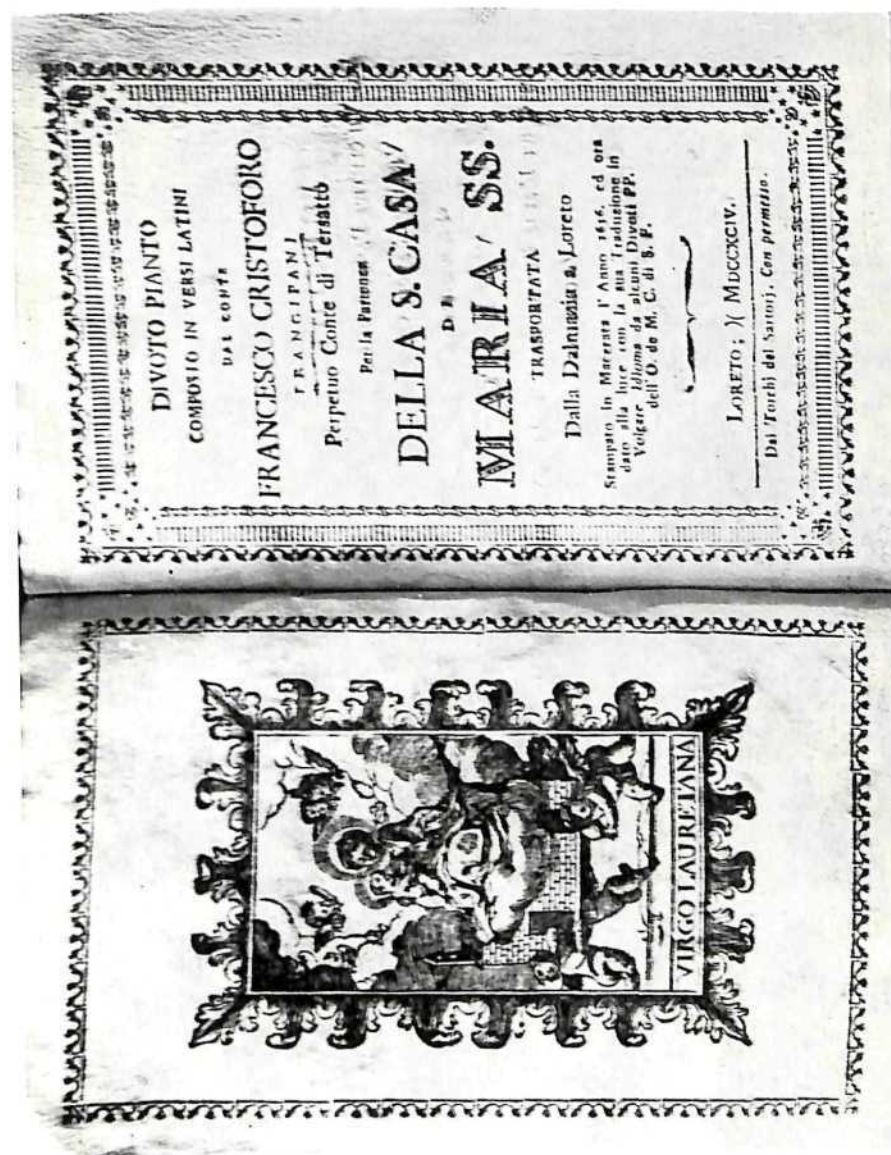
Slika 5a. Pištolj na kolo Nikole Zrinskog Sigetskog
(kat. br. 379.)

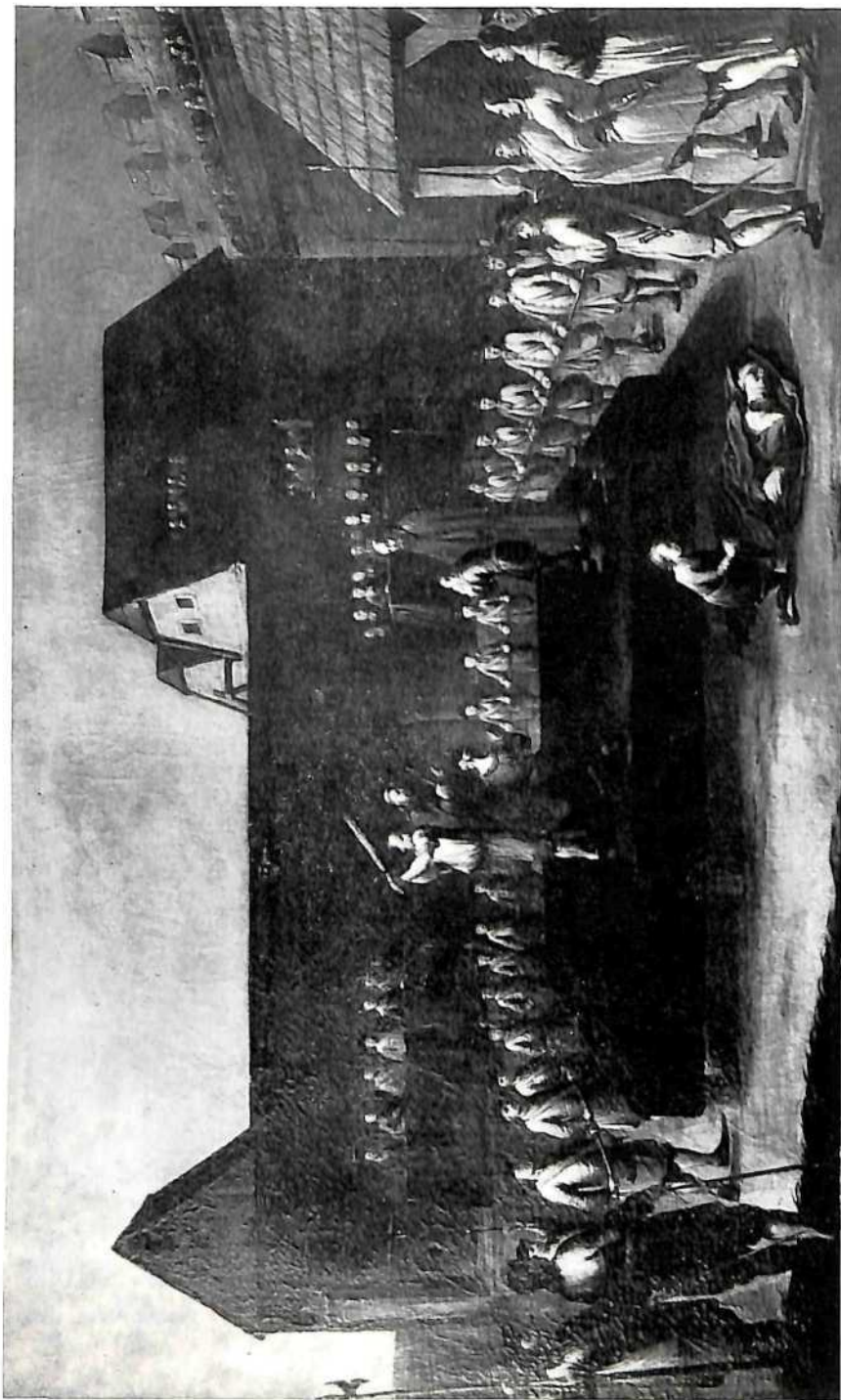
Slika 5b. Kabinet ormarić iz grada Bosiljeva
(kat. br. 167.)

Slika 6. Franjo Frankopan Slunjski (najčešće reproduciran kao portret Franje Krste Frankopana)
(kat. br. 365.)

Slika 7. »Divoto pianto«, djelo Frana Krista Frankopana ispjevano na latinskom jeziku i prevedeno na italijanski jezik.
(kat. br. 339.)

Slika 12. Smaknuće u Bečkom Novom Mjestu
(kat. br. 433.)

DUH

MINULOG

VREMENA,

TRADICIJE

I SLAVE

NOSI U SEBI

STARI VINJAK

ZRINSKI

PIĆE PLEMENITE SNAGE I OKUSA

vinoprodukt

EXPORT-IMPORT • ZAGREB

